

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET
MINISTERIE VAN OORLOG

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
Hoofred.: M. R. H. CALMEYER, Luit.-Generaal v. d. Gen. Staf
Redactie: G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Kol. v. d. Gen. Staf
J. J. DE WOLF, Kolonel der Genie
B. KONING, Luit.-Kolonel van de Generale Staf
W. DEN TOOM, Luitenant-Kolonel-Waarnemer
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Majoor v. d. Gen. Staf.

120ste JAAR

Nr 7

Juli 1951

Nadruk
verboden

Abonnement f3. per kwartaal Overzeese Gewesten en Buitenland † 15. p. jaar. Losse ex. f1.25

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS, Zwarteweg 1, Den Haag, Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

REDACTIE. Tot lid van de Redactie is benoemd Majoor van de Generale Staf E. J. C. van Hootegem, leraar H.K.S.

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Legerorders 370

Redactioneel gedeelte

De organisatie der verdediging, door J. H. Couzy, Kolonel van de Generale Staf	372
Het Regiment in de verdediging II, door J. H. Couzy, Kolonel van de Generale Staf	375
Nieuwe Uitgaven	371, 382, 413
De uitvoering van de logistiek in oorlogstijd (IV), door E. J. C. van Hootegem, Majoor van de Generale Staf	383
Samenwerking tussen veldartillerie en de overige wapens (V), door J. G. J. van der Hulst, Kapitein der Artillerie	388
De gevechtsleiding bij het peloton tijdens de voorbereiding tot de aanval, door G. Ch. Bijl de Vroe, Kapitein der Garde-Grenadiers	392
Het financieel aspect van de nota inzake het defensie-beleid, door P. Dregmans	397
Het 60-jarig bestaan van het Studiecentrum van onze krijgsgeschiedenis, door W. Baron van Ittersum	403
Nederlandse industrie werkt voor landsverdediging	406
Grepen uit de Werkelijkheid. De grote Vraag, door B. Koning, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf	407
Schietopleiding der infanterie, door J. de Vries, S.M.I. der Infanterie	410
De herziening van MATO, door F. C. Spits, Res.-Kapitein der Infanterie	414
Meningen van Anderen. Het Rapport van de Militaire Commissie van de Partij van de Arbeid	418
Uit de buitenlandse vakpers	120

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET

MINISTERIE VAN OORLOG

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
Hoofred.: M. R. H. CALMEYER, Luit.-Generaal v. d. Gen. Staf
Redactie: G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Kol. v. d. Gen. Staf
J. J. DE WOLF, Kolonel der Genie
B. KONING, Luit.-Kolonel van de Generale Staf
W. DEN TOOM, Luitenant-Kolonel-Waarnemer
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Majoor v. d. Gen. Staf.

120ste JAAR

Nr 7

Juli 1951

Nadruk
verboden

Abonnement f3. per kwartaal Overzeese Gewesten en Buitenland † 15. p. jaar. Losse ex. f1.25

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS, Zwarteweg 1, Den Haag, Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

REDACTIE. Tot lid van de Redactie is benoemd Majoor van de Generale Staf E. J. C. van Hootegem, leraar H.K.S.

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Legerorders 370

Redactioneel gedeelte

De organisatie der verdediging, door J. H. Couzy, Kolonel van de
Generale Staf 372
Het Regiment in de verdediging II, door J. H. Couzy, Kolonel van
de Generale Staf 375
Nieuwe Uitgaven 371, 382, 413
De uitvoering van de logistiek in oorlogstijd (IV), door E. J. C. van
Hootegem, Majoor van de Generale Staf 383
Samenwerking tussen veldartillerie en de overige wapens (V), door
J. G. J. van der Hulst, Kapitein der Artillerie 388
De gevechtsleiding bij het peloton tijdens de voorbereiding tot de
aanval, door G. Ch. Bijl de Vroe, Kapitein der Garde-Grenadiers
Het financieel aspect van de nota inzake het defensie-beleid, door
P. Dregmans 397
Het 60-jarig bestaan van het Studiecentrum van onze krijgsgeschie-
denis, door W. Baron van Ittersum 403
Nederlandse industrie werkt voor landsverdediging 406
Grepn uit de Werkelijkheid. De grote Vraag, door B. Koning,
Luitenant-Kolonel van de Generale Staf 407
Schietopleiding der infanterie, door J. de Vries, S.M.I. der Infanterie
De herziening van MATO, door F. C. Spits, Res.-Kapitein der In-
fanterie 414
Meningen van Anderen. Het Rapport van de Militaire Commissie
van de Partij van de Arbeid 418
Uit de buitenlandse vakpers 120

OFFICIËLE MEDEDELINGEN

van het

Ministerie van Oorlog

UIT DE LEGERORDERS

Nr. 101 L-LM — Voorhanden hebben van vuurwapenen door niet in werkelijke dienst zijnde militairen.

De Minister van Oorlog heeft bepaald: Teneinde de contrôle van de zijde van de in artikel 14 van de Vuurwapenwet 1919 vermelde ambtenaren op de naleving van die wet niet te bemoeilijken wordt aan de Korps- en overeenkomstige commandanten opgedragen een verklaring op te maken, indien door militairen van hun onderleel gedurende de tijd, dat zij zich niet in werkelijke dienst bevinden, een van Rijkswegen verstrekt vuurwapen ten behoeve van de Staat onder zich wordt gehouden. Van deze verklaring dient één exemplaar te worden verstrekt aan de betrokken militair, één exemplaar te worden gezonden naar de (Hoofd) Commissaris van Politie van de woonplaats van de betrokken militair of indien ter plaatse geen Commissaris van Politie is, naar de Burgemeester, één exemplaar naar de Bevelhebber in de Mil. Afd. waaronder de woonplaats van betrokkene valt en één exemplaar te worden opgelegd bij de bescheiden van de betrokken militair.

Bij de verstrekking van de verklaring dient de betrokken militair erop te worden gewezen, dat hij de verklaring steeds met zijn zakboekje bij het betreffende wapen behoort te houden en t.z.t. met het betreffende wapen moet inleveren, en dat hij desgevraagd de verklaring ter inzage moet geven aan de ambtenaren, vermeld in artikel 14 van de Vuurwapenwet 1919.

Zodra de militair heeft opgehouden buiten werkelijke dienst een vuurwapen voor de Staat onder zich te houden, moet de aan hem verstrekte verklaring worden ingenomen en met het bij zijn bescheiden opgelegde exemplaar worden vernietigd, tenzij de militair slechts voor korte tijd in werkelijke dienst komt en hij daarna wederom hetzelfde vuurwapen voor de Staat onder zich zal houden.

Van intrekking der verklaring of verandering van één of meer der daarin vermelde gegevens behoort eveneens

kennis te worden gegeven aan de autoriteiten, in het bezit van een afschrift van deze verklaring.

Nr. 103 L-LM — Luchtdoelartillerie-schietkamp.

Op 1 Mei 1951 is opgericht de *Luchtdoelartillerieschool*; de commandant van dit kamp staat rechtstreeks onder de bevelen van C.-Luchtdoelartillerie.

Nr. 104 L-LM — Positie van de onderluitnants in de Koninklijke Landmacht.

Ingevolge het bepaalde in het Koninklijk Besluit van 14 Juni 1950, nr 37 (legerorder 1950, nr 186), waarbij tijdelijk de rang van onderluitenant bij de Koninklijke landmacht wordt ingesteld, is de rang van onderluitenant de hoogste onderofficiersrang.

De onderluitnants hebben een verbintenis voor onbepaalde tijd gesloten als bedoeld in artikel 10, lid 2, van het Reglement voor de militaire ambtenaren der Koninklijke landmacht.

Tengevolge van het aangaan van bovenbedoelde verbintenis zijn op de onderluitnants onder andere van toepassing de bepalingen van:

1. de Militaire Ambtenarenwet 1931,
2. het Reglement voor de militaire Ambtenaren der Koninklijke landmacht;
3. de Pensioenwet voor de landmacht 1922.

Ten aanzien van de bezoldiging van de onderluitnants geldt het gestelde in legerorder 1950, nr 131, in welke legerorder, onder andere, de voorlopige vaststelling hunner wedden en de inhouding wegens huisvesting van rijkswegen te hunnen aanzien afzonderlijk is geregeld.

In legerorder 1950, nr 244, is bekend gemaakt, dat de onderluitnants zijn gerangschikt in de derde klasse van het Reisbesluit 1916 (*Staatsblad* 1915, nr 451).

Ter verdere vaststelling van de positie der onderluitnants en ter verkrijging van eenheid in opvatting wordt bij deze

bepaald, dat ten aanzien van onderluitnants gelden de omtrent officieren der Koninklijke landmacht — in voorkomende gevallen de in het bijzonder omtrent subalterne officieren — vastgestelde regelingen en bepalingen, betreffende de hieronder genoemde onderwerpen; t.w.:

a. de verzorging in kazernes en legerplaatsen, hierbij inbegrepen de huisvesting en het verblijf in voor officieren aangewezen lokaliteiten;

b. de wijze van uitbetaling van de wedde;

c. het bezoek aan artsen en tandartsen op de spreekuren;

d. de plaatsing in een bepaalde klasse of in een bepaalde inrichting bij opneming en verpleging in militaire hospi-

talen, burgerziekeninrichtingen, sanatoria of krankzinnigengestichten.

e. de aan hen te brengen eerbewijzen.

Voorts wordt bepaald, dat bij officiële en semi-officiële plechtigheden en bijeenkomsten de onderluitenant slechts dan tot de (subalterne) officieren wordt gerekend, wanneer aan deze plechtigheden en bijeenkomsten zowel door officieren als door onderofficieren wordt deelgenomen.

Tenslotte wordt bij deze bepaald, dat de onderluitenant door militairen van lagere rang (stand) behoort te worden aangesproken met „luitenant“.

Zolang de thans geldende reglementen nog niet overeenkomstig het voorgaande zij gewijzigd, worden alleen vorenstaande bepalingen toegepast.

Einde van de Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

NIEUWE UITGAVEN

DE SLAG, door Piet Bakker. Uitg. Elsevier, Amsterdam-Brussel. Prijs geb. f 7,50. Populaire editie f 2,90.

Na de vele uitstekende recensies, die reeds van dit werk zijn gepubliceerd doet het iets overbodig aan om hier wederom met een nieuwe te komen. En het militaire element gaat op het eerste oog in hoofdzaak de marine en de marineluchtmacht aan, in mindere mate het leger.

Toch ben ik van mening, dat een bespreking ook in dit blad niet kan worden gemist. Want er zijn zekere militaire waarden in het boek van Piet Bakker, die in wezen van toepassing zijn voor alle drie de componenten van een weermacht.

Door de laatste wereldoorlog zijn in het bijzonder een tweetal militaire eigenschappen voor het voetlicht getreden, die weinig spectaculair werken, doch wier waarde niet hoog genoeg kan worden geschat. Moreel en teamwork. In het buitenland acht men deze begrippen zo belangrijk, dat er in de vakpers steeds ruimte voor wordt uitgetrokken. Beide zijn in *De Slag* op onnavolgbare wijze naar voren gebracht en daardoor reeds heeft het boek voor elke militair, welke rang hij ook bekleedt, zulke grote waarde.

Moreel en uitstekend teamwork bepaald de het optreden van de crew, die de vliegboot bemande. Moreel en teamwork waren ook de voornaamste factoren, die de basis legden voor de uitzonderlijke resultaten van de onderzeevloot. Het allerbeste komt echter het doorslaggevende belang van deze eigenschappen uit in de ac-

tiebeschrijving van de zo heterogeen samengestelde Striking Force van Schout bij Nacht Doorman.

Uitermate kundig ook heeft de schrijver de vele en verschillende karakters weergegeven, waaruit elke strijdmacht is gevormd. Uitermate kundig heeft hij daarbij doen uitkomen, wat slechts een enkele goed geplaatste opmerking kan betekenen voor het in stand houden of het opvoeren van een hoog moreel. En hoe door gestadige en nauwgezette opleiding en oefening een graad van vaardigheid en gevoel voor samenwerking kan worden bereikt, die het een minder goed geoutilleerde macht mogelijk maken een beter uitgeruste met succes aan te grijpen.

Niemand zal kunnen zeggen, dat *De Slag* grote documentaire waarde bezit. Het werk is ook niet als zodanig bedoeld. In zijn eigenlijke opzet is Piet Bakker echter op bijzondere wijze geslaagd. De marine en de luchtmacht vochten in Indië met hun rug naar de muur en voor een, in eerste aanleg, verloren zaak. Zij wisten dat, en het onvermijdelijke fatum, dat zich in de loop van een enkel decennium over Insulinde zou voltrekken doemt hier en daar op in gesprekken van officieren en matrozen.

Niet slechts de uiterst geslaagde wijze waarop karakters en samenleving op de vloot zijn weergegeven maken de waarde van dit boek uit. Meer nog het gevoelvolle eerbetoen, bewezen aan hen, die onder dergelijke omstandigheden geen ogenblik aarzelden om hun leven voor het vaderland in te zetten.

DE ORGANISATIE DER VERDEDIGING

door J. H. COUZY, Kolonel van de Generale Staf

Bij de verschillende oefeningen op de kaart en in het terrein blijkt telkenmale, dat onvoldoende aandacht wordt geschonken aan voor de verdediging belangrijke factoren. Ik meen daarom goed te doen enkele dier punten nader te belichten.

Keuze van de stelling en groepering der troepen

Op de keuze van een stelling oefenen de volgenden een overwegende invloed uit:

- a. de waarneming;
- b. de antitank verdediging;
- c. de maskering.

Wordt de keuze van een stelling door deze factoren beheerst, dan zullen zij eveneens de groepering der troepen in de stelling bepalen.

Het beheersen van een terrein geschiedt door waarneming. D.w.z. dat het te beheersen terrein over zijn gehele oppervlakte wordt ingezien uit — doorgaans verscheidene — waarnemingspunten, waardoor het mogelijk is op elk tijdstip geconcentreerde vuren van artillerie en zware mortieren te brengen op elk gewenst terreingedeelte. Voor het verzekeren van de onafgebroken waarneming moeten deze waarnemingspunten zo lang mogelijk in eigen handen blijven, zodat zij dienen te worden verdedigd. De groepering der troepen, m.a.w. de keuze der steunpunten moet zich daarop gronden. In de diepte van de stelling kunnen mede knooppunten van wegen van belang zijn. Bij de uitvoering van de aanval hebben de wegen aanvankelijk geen tactische betekenis voor de aanvaller, doch naarmate deze dieper in de stelling doordringt worden zij voor hem van steeds toenemender belang. Voor de voortzetting van de aanval of het uitbreiden van het verkregen succes moeten reserves, wapens en voorraden worden opgevoerd, waarvoor de wegen voor de binnengedrongen vijand onontbeerlijk zijn. Door het bezetten en verdedigen van knooppunten van wegen wordt de aanvaller het gebruik dier wegen ontezegd, zodat daarmee een voortzetting van de aanval of een uitbreiding van het succes wordt belemmerd of verhinderd.

De grootste bedreiging op de grond wordt gevormd door het vijandelijk pantser. Bij de keuze van de stelling zal worden gestreefd naar een zo groot mogelijke natuurlijke bescherming — aangevuld en verhoogd door kunstmatige hindernissen — tegen tanks te verkrijgen. Deze zal bijna nimmer op alle punten kunnen worden bereikt, zodat op verschillende plaatsen een krachtige antitankverdediging moet worden georganiseerd. Deze verdediging moet zich over een grote diepte uitstrekken langs de zich voordoende mogelijkheden van doordringen voor binnengedrongen pantser. Het is duidelijk dat de te organiseren antitankverdediging mede de grondslag moet vormen voor de groepering der troepen in de stelling.

Beschikt de infanterie organiek over tanks, d.w.z. dat boven het organieke bataljon tanks in de divisie ook elk regiment infanterie een eskadron tanks telt, dan zal de antitankverdediging met tanks moeten worden georganiseerd.

De tanks binnen de infanteriedivisie zullen in de verdediging worden gebezigd voor:

- a. het deelnemen aan de tegenaanval;
- b. het organiseren van de antitankverdediging;
- c. het verdiepen van de antitankverdediging.

Hoewel de tanks een aanvalswapen vormen, waarvan het vermogen slechts volkomen tot zijn recht kan komen in de aanval, zodat zij ook in de verdediging zoveel mogelijk aanvallend moeten worden gebruikt, kan aan de taken onder b en c niet worden ontkomen. Hierbij moet de verdeling der taken als volgt worden gezien.

De hoofdtaak voor de tanks der regimenten infanterie is het voeren van de antitankverdediging over de gehele diepte van het aan het regiment toevertrouwde gebied, terwijl zij daarnaast het offensieve element vormen in handen van de regimentscommandant.

De hoofdtaak voor het bataljon tanks van de divisie is daarentegen het uitvoeren van of het deelnemen aan tegenaanvallen, terwijl het bovendien de georganiseerde antitankverdediging der regimenten verdiept.

Voor de organisatie van de antitankverdediging zal de regimentscommandant nagaan welke naderingsmogelijkheden voor vijandelijk pantser aanwezig zijn. Voor de bestrijking van de daarvoor in aanmerking komende terreingedeelten worden dan tanks in de voorbataljons opgesteld, welke dus reeds vóór de stelling het vijandelijk pantser bestrijden. Het aantal dezer tanks wordt zo klein mogelijk gehouden. De overige tanks worden in de diepte opgesteld, zodanig dat de in de stelling aanwezige mogelijkheden van doordringen volledig worden bestreken. In de voorregimenten zal het slechts bij uitzondering mogelijk zijn een centrale reserve van tanks op te stellen. Voor het uitvoeren van of het deelnemen aan een tegenaanval zullen de tanks, welke niet met de vijand in gevecht zijn of zullen komen, worden verzameld. Daarbij moeten verschillende gevallen onder de ogen worden gezien, terwijl ter voorkoming van tijdverlies die verzamelingen nauwkeurig moeten zijn voorbereid en beoefend.

Voor het bataljon tanks van de divisie gelden de bovengenoemde bezwaren in aanzienlijk geringer mate. Geplaatst in het achterste gedeelte van de stelling zal in de meeste gevallen kunnen worden volstaan met de voorbereiding van het verdiepen der antitankverdediging, terwijl de organieke onderdelen van het bataljon minder verspreid behoeven te worden opgesteld.

Uiteraard zijn de in de aanvang genoemde factoren — in het bijzonder waarneming en maskering — dikwijls met elkander in strijd, zodat in vele gevallen een compromis moet worden aanvaard.

Evenwel bepalen zij in hoofdzaak in hoeverre het terrein gunstig kan heten voor de keuze van een stelling, zodat aan hen de meeste aandacht moet worden geschonken.

De reserve en „blocking positions”

a. Regiment en lagere onderdelen.

In het algemeen zal het voor een regimentscommandant — voor een lager commandant nog minder — niet mogelijk zijn een meer of minder mobiele reserve aan te houden, welke uitsluitende taak wordt gevormd door de onmiddellijke tegenaanval. Meestentijds heeft hij al

zijn beschikbare troepen broodnodig voor de organisatie van de verdediging in het hem toevertrouwde gebied, d.w.z. voor de bezetting van alle daarvoor in aanmerking komende terreingedeelten.

Toch moet ook hij streven naar het offensief voeren van de verdediging. Hiertoe zal hij de verschillende mogelijkheden voor 's vijands aanval en binnendringen in beschouwing nemen, waarbij hij voor elk geval nagaat welke troepen alsdan uit hun opstellingen kunnen worden losgemaakt voor het uitvoeren van een tegenaanval. Voor elk der gevallen zullen dit dan andere onderdelen zijn, welke voor een bepaalde tegenaanval worden samengevoegd. Voor die verschillende tegenaanvallen wijst hij dan de commandant aan, onder wiens leiding de aanval wordt voorbereid en beoefend.

In het gevecht zal dikwijls blijken dat geen der voorziene gevallen zich voordoet, doch de getroffen voorbereidingen en de gehouden oefeningen zullen de dan noodzakelijke improvisatie aanzienlijk vergemakkelijken.

b. Divisie en hoger.

In de meeste gevallen zal het niet mogelijk zijn een organieke eenheid volledig te bestemmen voor reserve. Meestal zal een divisiecommandant een zo groot aantal troepen moeten bestemmen voor de bezetting en verdediging der in zijn gebied daarvoor in aanmerking komende terreingedeelten, dat hij zal moeten volstaan met een reserve bestaande uit een regiment infanterie, verminderd met een of soms zelfs twee bataljons, en het al dan niet verzwakte bataljon tanks.

Meermalen zullen ook voor het organiseren der verdediging in het aan de divisie toegewezen gebied zoveel terreingedeelten voor bezetting in aanmerking komen, dat hiervoor alle beschikbare troepen, of zelfs nog meer, benodigd zijn. Door al die terreingedeelten van de aanvang te bezetten en ter verdediging in te richten zou een reserve komen te ontbreken. Hierdoor komt dan het offensief element aan de verdediging te ontvallen, zodat uitsluitend met een statische verdediging wordt volstaan, terwijl de commandant geen mogelijkheid heeft om in onvoorziene of noodgevallen in te grijpen. Dit is ontoelaatbaar.

De commandant zal er naar streven onder alle omstandigheden een zo sterk mogelijke reserve te vormen. Bij het vaststellen van het gebied en de taak voor de voorregimenten zal de divisiecommandant nagaan, op grond van de doordringingsmogelijkheden voor de vijand, welke punten daarachter in de diepte van de stelling moeten worden bezet. Voor de punten, welke in alle mogelijke gevallen moeten zijn bezet, wordt de bezetting aangewezen met de opdracht zich aldaar ter verdediging in te richten. De bezetting van de overige punten wordt voorlopig nagelaten. De divisiereserve krijgt opdracht de verdediging en bezetting dier punten („blocking positions”) voor te bereiden voor een bepaalde sterkte. De bezetting van een dergelijk terreingedeelte geschiedt eerst op bevel van de divisiecommandant wanneer naar diens oordeel het doordringen van de vijand dit noodzakelijk maakt. Hierdoor wordt de divisiereserve of delen daarvan slechts in een statische verdediging geplaatst wanneer de ontwikkeling van het gevecht daartoe dwingt.

Het gebruik maken van „blocking positions” is dus geen tactische regel, dus uitsluitend een hulpmiddel om zoveel en zolang mogelijk troepen beschikbaar te houden voor de reserve.

HET REGIMENT INFANTERIE IN HET GEVECHT

door J. H. COUZY, Kolonel van de Generale Staf, Directeur
van de Hogere Krijgsschool

II. HET REGIMENT IN DE VERDEDIGING

Voor deze studie zijn benodigd de bladen van de Nederlandse stafkaart Amersfoort O en Zutphen W, waarvan een exemplaar is gevoegd bij De Militaire Spectator van October 1950, Nr 10. Voor dit geval is een schets los bijgevoegd op doorschijnend papier.

Uitgangstoestand

Algemene Oorlogstoestand

In O richting opmarcherende *Blauwe* strijdkrachten (Amerik org) bereiken in de namiddag van 2 Juni met de hoofdmachten, Wageningen, Bennekom, Ede, Lunteren, Barneveld, Voorthuizen, Nijkerk, terwijl haar verkenningstroepen de W oever van de IJssel hebben bereikt.

Rood (Russ org) in opmars in W richting, zal tegen het vallen van de duisternis op 2 Juni de oever van de IJssel bereiken.

De *Rode* luchtmachtstrijdkrachten zijn sterker dan die van *Blauw*.

Zonsondergang	022052	Jun
Zonsopgang	030423	„
Maan op	030304	„
Maan onder	032026	„

N.M. 041740 Jun

Veranderlijk, betrokken en buiig, zwakke wind.

Bijzondere Oorlogstoestand Blauw

Op grond van het feit, dat de vijandelijke strijdkrachten zeer sterk zijn, besluit de legercommandant tijdelijk tot de verdediging over te gaan.

Daar reeds hedennacht vijandelijke pogingen tot IJsselovergang kunnen worden verwacht, besluit hij deze verdediging te voeren in de algemene lijn Renkum — Otterloo — Garderen — Speulde — Ermelo.

Van 2 Infdiv zijn in de namiddag van 2 Juni o.m. gelegerd:

4 RI met 5 AfdA (105 hw) te Voorthuizen e.o.

5 RI met 6 AfdA (105 hw) te Driedorp e.o.

6 RI met 7 AfdA (105 hw) te Terschuur e.o.

StK-2 Infdiv te Hoevelaken.

Om 1430 stelt C-2 Infdiv zijn ondercommandanten in kennis met de voornemens, waarbij hij hun tevens zijn besluit en de daaruit voortvloeiende opdrachten mededeelt.

Bij hun terugkeer ontvangen zij de bevestiging in het hieronder weergegeven bevel.

2 Infdiv
Sectie G3
No..... B
Kaarten:
1 : 50.000 Amersfoort
Zutphen
Bijlagen: 1 Oleaat
2 .....

Operatiebevel no.....

- 1 Gegevens
In verband met 's-vijands overmacht zullen onze troepen zich ter verdediging inrichten in de algemene lijn .....—Renkum—Otterlo—Garderen—Speulde—
.....
Zie overigens „Mededeling van gegevens no.....” van heden 1430 Sectie G2 No..... I 1)
- 2 Opdracht
- a *Opdracht*
2 Infdiv richt zich ter verdediging in tussen spoorbaan Amersfoort/Apeldoorn en Houtdorp (beiden inb.), waarbij in het bijzonder een doordringen langs de straatweg Amersfoort/Apeldoorn moet worden belet.
- b *Plan*
Krachtige steunpunten in de diepte op en nabij de straatweg Amersfoort/Apeldoorn, alsmede krachtige verdediging van Garderen.
Tegenaanvallen op omgeving Kp 20 en Garderen.
- c *Groepering*
Zie Bijlage 1 Oleaat 2)
- 3 Uitvoering
- a 4 RI
(1) Richt het toegewezen gebied ter verdediging in.
(2) In de verdediging opnemen Ouddorp en hoogterand O van Garderen.
(3) Garderen tot elke prijs behouden.
(4) Vuur van zware wapens voor Speulde.
(5) Pantserverdediging in de frontlijn en Z van Garderen.
- b 5 RI
(1) Richt met een bat omgeving straatweg tussen Kp 16 en 17 ter verdediging in.
(2) Overigens divisiereserve.
- c 6 RI
(1) Richt het toegewezen gebied ter verdediging in.
(2) In de verdediging opnemen Wrand Stroese Zand en boscomplex D Kp 22.
(3) Verdediging in de diepte langs straatweg.
- d DA, versterkt met 223 Afd (155 hw)
(1) 6 Afd V/V aan 7 Afd.
(2) 7 en 223 Afd moeten kunnen steunen in van 1 Infdiv tot .....
(3) (a) DA-1 Infdiv kan steunen met ..... tot .....
(b) LKA steunt met 202 ArtGr.
(c) Tegenvoorbereidend art vuur op omgeving Remontedepot, Meerveld en Groot Hedebo.
(4) Ltlua beschermt art.
- e 2 Bat tanks
Divisiereserve
- f 2 Verkesk
Divisiereserve
- g 2 Bat pioniers
Steunt elk der voorregimenten met een cie.
- h Divisiereserve
(1) 5 RI (min bat), 2 Bat tanks en 2 Verkesk.

1) Niet opgemaakt.
2) Zie schets.

- (2) 5 RI bereidt tegenaanvallen voor op
    - (a) omgeving Kp 20 aan de straatweg
    - (b) Garderen;
 elk met tenminste een bat inf en 2 Bat tanks.
  - (3) 5 RI bereidt voor de bezetting en verdediging van
    - (a) complex O van Boeschoten
    - (b) omgeving Koudhoorn;
 elk met max een bat.
  - (4) 2 Bat tanks bereidt voor verdieping pantserverdediging aanvangend in lijn Kp 17 straatweg—Boeschoten—Koudhoorn.
  - (5) 2 Verkesk, na terugkeer, inwendige verdediging van het divisiegebied.
- x *Bijzondere bepalingen*
- (1) Opstellingen ingenomen 030400 Jun.
  - (2) Verplaatsing 4 RI vangt aan 022130 Jun; straatweg moet zijn ontruimd 030100 Jun.
  - (3) 6 RI mag Kp 14 niet passeren vóór 022330 Jun.
  - (4) 5 RI mag geen gebruik maken van straatweg; aanvang verplaatsing niet vóór 022130 Jun.
  - (5) 6 RI voorrang bij verdedigende mijnenvelden.

4 Administratie
Zie Admin bevel no.....

5 Verbindingen
a Radiostilte tot codewoord „straatweg”
b StKn en Cpn

StK—2 Infdiv Hoevelaken sluit 022300 Jun
Voorthuizen opent 022100 Jun
Cp—2 Infdiv Enny's Hoeve opent 030200 Jun
Cp—4 RI Garderen opent 030230 Jun
Cp—5 RI Boeschoten opent id
Cp—6 RI Kp 20 Straatweg opent id
Huidige StKn regn sluiten 022300 Jun.

Aan Verzendlijst A en 223 Afd.

De Generaal-Majoor,
C-2 Infdiv,
Handtekening
Naam

Na het ontvangen van hun opdracht maken de regimentscommandanten na bestudering van de kaart en eventuele luchtfoto's een voorlopig plan op, dat als grondslag moet dienen voor hun verkenning.

Alle nodige verkenningen — tot het laagste niveau — moeten binnen een zeer beperkte tijd — maximum 5 uren — geschieden, zodat die tijd zo economisch mogelijk moet worden gebruikt. Ter bekorting van zijn persoonlijke verkenning zal de regimentscommandant bepaalde verkenningen opdragen aan leden van zijn verkenningsgroep (C-AfdA R/S of diens LsO, commandanten van zijn ondersteunende wapens, S3 en S2). Daarnaast zullen de regimentscommandanten hun voorlopig plan mededelen aan hun ondercommandanten, opdat ook deze reeds onmiddellijk hun verkenningen kunnen beginnen. Zij zullen die ondercommandanten gelasten op een aangegeven tijdstip aanwezig te zijn op een bepaald punt in het aan het regiment toegewezen gebied, waar de regimentscommandant dan zijn definitief besluit en de daaruit voortvloeiende bevelen mededeelt.

Zo zal C-4 RI zijn ondercommandanten ontbieden om 1645 bij hoogte 51,2 (178472), terwijl C-6 RI hen op hetzelfde tijdstip laat komen nabij driesprong kwgn (178470).

Het besluit van C-4 RI zal dan luiden:

Geheim

4 RI
S3 No..... B

StK, 021645 Jun

Besluit

voor de verdediging van Garderen e.o.

- 1 **Plan**
  - a Krachtige verdediging in front met voornaamste vuuruitwerking vóór de frontlijn.
  - b Zwaartepunt van de verdediging rondom Garderen.
  - c Tegenaanvallen van tanks met inf op Oudorp en Houtdorp.
- 2 **Uitvoering**
  - a *Groepering*

Drie voorbatn.
Zuid: bataljon (min cie) met enkele tanks
Midden: bataljon en twee cien met drie peln tanks
Noord: bataljon (min cie) met enkele tanks.
  - b *Opdrachten*

Zuid: Ouddorp e.o. als steunpunt inrichten
Midden: Hoogterand O van Garderen, alsmede randen rondom Garderen ter verdediging inrichten. Voor antitankverdediging max een peloton tanks in frontlijn O en een peloton tanks in Z rand Garderen.
Tegenaanvallen voorbereiden met twee peln tanks en een cie inf; uitvoering op mijn last.
Noord: Houtdorp e.o. als steunpunt inrichten.

De Kolonel,
C-4 RI,
Paraaf

Welke overwegingen hebben tot dit besluit geleid?

Op schrift zal de analyse van C-4 RI er als volgt kunnen uitzien.

1. **Opdracht**

Het gebied tussen straatweg Amersfoort/Apeldoorn en Houtdorp ter verdediging inrichten, waarbij

- a. Ouddorp en hoogterand O van Garderen in verdediging op te nemen;
- b. Garderen tot elke prijs te behouden;
- c. Pantserverdediging in frontlijn en Z van Garderen.

2. **De toestand en wijzen van optreden**

a. *Beschouwingen, welke van invloed zijn op de mogelijke wijzen van optreden*

(1) **Operatiegebied**

(a) *Terrein*

Het terrein vóór de frontlijn kan — behoudens enkele bedekte gedeelten — geheel worden ingezien tot de kwg Nieuw-Milligen/Meerveld. Geheel open is het goed geschikt voor de nadering en het optreden van tanks, welke uitsluitend moeilijkheden kunnen ondervinden van de grintgroeven N kwg Garderen/Uddel. Goede schootsvelden, moeilijke nadering voor inf. Geëigende waarnemingspunten bij Ouddorp en op hoogterand O van Garderen.

Binnen de stelling iets minder overzichtelijk; open stukken afgewisseld met bedekking. Minder waarnemingsmogelijkheden. Goed geschikt voor tanks en infanterie. Garderen zelf ligt ingezonken.

(b) *Weersomstandigheden*

Het betrokken buiige weer kan waarnemingsmogelijkheden beperken.

Voor inname stelling beschikbaar zes uur bij duisternis.

(2) **Toestand vijand**

- (a) Kan hedennacht IJssel beperkt overschrijden, zodat vijandelijke pantser in de loop van 3 Jun voor de stelling kan worden verwacht.
- (b) Grote aanvalskracht; hoog moreel.

(3) Eigen toestand

- (a) Verkenningsstroepen aan de IJssel kunnen tijdig melden welke vijand en wanneer te verwachten.
- (b) Oppervlakte te verdedigen gebied ± 10 km².
- (c) Korte tijd voor verkenning en voorbereiding, dus na stellingname verbetering opstellingen.
- (d) Sterkte 95%; moreel goed; geoefendheid vrij goed.

b. Mogelijkheden van de vijand

- (1) Kan aanvallen over gehele front of gedeelte.
- (2) Zal tanks indelen in aanvalschelon.
- (3) Aanval op Ouddorp met tanks en infanterie gemakkelijker dan van Uddel op Garderen.
- (4) Doordringen over Ouddorp naar W gemakkelijker dan over Garderen.
- (5) Binnendringen Garderen gemakkelijker uit het Z of ZO over Ouddorp.

c. Eigen mogelijkheden

- (1) Verdediging over de gehele breedte en diepte van het toegewezen gebied.
- (2) Verdediging in front over gehele breedte van het toegewezen gebied en in de diepte Garderen.
- (3) Verdediging in front over gehele breedte en in de diepte Garderen inbegrepen.

3. Analyse van eigen en vijandelijke mogelijkheden

a. Verdediging over de gehele breedte en diepte van het toegewezen gebied

Aangezien de waarnemingsmogelijkheden binnen de stelling minder zijn dan in de frontlijn worden voor de bezetting in de diepte naar verhouding veel troepen vereist, waardoor frontlijn zwakker bezet. Vijand kan dus gemakkelijker binnendringen en beste waarnemingspunten snel uitschakelen.

Ook verdediging Garderen zal zwakker worden.

b. Verdediging in front over gehele breedte van het toegewezen gebied en in de diepte Garderen

De coördinatie van de verdediging in de hoogterand O van Garderen en die van Garderen moet dan door mij nauwkeurig worden geregeld; niet alleen naar het O maar vooral ook naar het Z of ZO tegen een eventueel vijandelijk doordringen over Ouddorp.

c. Verdediging in front over gehele breedte en in de diepte Garderen inbegrepen

De onder b genoemde coördinatie is geheel verzekerd.

4. Vergelijk tussen eigen mogelijke wijzen van optreden

a. Verdediging over de gehele breedte en diepte van het toegewezen gebied

(1) Voordelen

- (a) Vijandelijke aanval en doordringen ondervindt over gehele breedte en diepte weerstand.
- (b) Bij vijandelijke aanval op gedeelte van de stelling tegenaanval mogelijk met in de diepte opgestelde troepen van het niet aangegrepen stellinggedeelte.

(2) Nadelen

- (a) Zwakke verdediging in front, waardoor belangrijke waarnemingspunten snel verloren.
- (b) Onvoldoende voordeel trekken van goede schootsvelden vóór de frontlijn.
- (c) Onvoldoende bescherming van antitankverdediging in front.
- (d) Versnippering van krachten; door beperkte waarneming vele verspreide kleine onderdelen.

b. Verdediging in front over gehele breedte van het toegewezen gebied en in de diepte Garderen

(1) Voordelen

- (a) Krachtige verdediging in front.
- (b) Voordeel trekken van goede schootsvelden vóór de frontlijn.
- (c) Voldoende bescherming waarneming en antitankverdediging.
- (d) Tegenaanvallen mogelijk met gedeelte bezetting Garderen.

(2) Nadelen

- (a) Moeilijke verdeling van het gebied in eerste lijn.
- (b) Moeilijke coördinatie tussen verdediging Garderen en opstelling in voorste lijn.

c. Verdediging in front over gehele breedte en in de diepte Garderen inbegrepen

Als onder *b* zonder de daar vermelde nadelen.

Zoals reeds bij een vorige oefening is opgemerkt zal een regimentscommandant deze analyse nimmer op schrift stellen, doch dient deze uitsluitend om aan te geven langs welke gedachtengang hij tot zijn besluit komt.

Op grond van zijn besluit wordt nu het operatiebevel opgemaakt, dat er als volgt kan uitzien:

Geheim

4 RI

S3 No..... B

Kaarten:

1 : 50.000 Amersfoort
Zutpen

Bijlagen: 1 Oleaat¹⁾

Ex no.....

StK, 021930 Jun

Operatiebevel no.....

1 Gegevens

a Vijand

Zal tegen het vallen van de duisternis de IJssel bereiken zodat reeds hedennacht overgangspogingen kunnen worden verwacht..

b Eigen toestand

- (1) Onze verkenningstroepen staan op de Woever IJssel.
- (2) Onze troepen richten zich ter verdediging in te ....., Renkum, Otterloo, Garderen, Speulde, ..., waarbij 2 Infdiv tussen spoorbaan Amersfoort/Apeldoorn en Houtdorp (beiden inb) een doordringen langs spoorbaan en straatweg Amersfoort/Apeldoorn moet beletten.

2 Opdrachten z.

a Opdracht

- Verdedigt het gebied Ouddorp, Garderen, Houtdorp waarbij
- (1) Ouddorp en hoogterand O van Garderen in de verdediging opnemen;
  - (2) Garderen tot elke prijs behouden;
  - (3) Vuur zware wapens voor Speulde;
  - (4) Pantserverdediging in front en Z van Garderen.

b Plan

- (1) Krachtige verdediging in front met voornaamste vuuruitwerking vóór frontlijn.
- (2) Zwaartepunt van de verdediging rondom Garderen.
- (3) Tegenaanvallen met tanks en inf op Ouddorp en Houtdorp.

c Frontlijn en Groepering

Zie Oleaat Bijlage 1.

3 Uitvoering

a 1-4 RI, in een tir cie, versterkt met drie tanks

- (1) Richt zich ter verdediging in te Ouddorp e.o.;
- (2) Antitankverdediging coördineren met 1-6 RI en 2-4 RI;
- (3) Een tir cie naar 2-4 RI.

¹⁾ Zie schets.

- b** 2-4 RI, versterkt met twee tir cien en esk tanks (min pel).
- (1) Hoogterand O van Garderen, alsmede randen rondom Garderen ter verdediging inrichten;
  - (2) Antitankverdediging in front max een pel tanks; evenzo in Z rand Garderen; coördineren met 1 en 3-4 RI.
  - (3) Tegenaanvallen voorbereiden met twee peln tanks en een cie inf op Ouddorp en Houtdorp; uitvoering op mijn last;
- c** 3-4 RI, min een tircie, versterkt met twee tanks
- (1) Richt zich ter verdediging in te Houtdorp e.o.;
  - (2) Vuur van zw mitr en mrn vóór Speulde.
  - (3) Coördineert antitankverdediging met 2-4 RI;
  - (4) een tircie naar 3-4 RI.
- d** 1/2 cie mr
- (1) In stelling omgeving Garderen.
  - (2) Vuur van een pel vóór Speulde; neemt overigens deel aan vuurplan art
- e** 1/2 esk tanks
- (1) esk (min pel) onder bevel 2-4 RI;
  - (2) drie tanks bij 1-4 RI;
  - (3) twee tanks bij 3-4 RI.
- r** Bijzondere bepalingen
- (1) Voor verplaatsing zie Bijlage 2 1)
  - (2) Versterkingen onder bevel 022100 Jun
  - (3) Opstellingen ingenomen 030400 Jun
  - (4) 6 RI richt boscomplex O Kp 22 ter verdediging in.
  - (5) Div reserve bereidt voor
    - (a) bezetting boscomplex O Boeschoten en Koudhoorn
    - (b) tegenaanval op Garderen.
  - (6) Voor verdedigende en tactische mijnevelden volgen nadere aanwijzingen.
- 4 Administratie**
- a Bevoorrading**
- (1) Kl I en III Verdeelplaats lm en avpl bos.....
Open voor 4 RI dagelijks ingaande 032300 Jun
In steunpunten worden opgelegd.....
  - (2) KL V Opgave benodigde mijnen 031200 Jun
Opleggen in steunpunten.....
  - (3) Drinkwater Opleggen in steunpunten 2 1/man
  - (4) Vzpl vtgn 1/2 RI....., hierop door onderdelen af te voeren.
  - (5) OB goederen en buit Zie Vaste Order no.....
- b Geneeskundige evacuatie en verpleging**
- (1) Vgew....., open 030800 Jun
  - (2) Batn geven plaats bat hpn op
- c Vervoer**
Zie verkeersregeling, Bijlage no.....
- d Diensten**
- (1) Goederentrein 4 RI te.....
  - (2) 2 Matcie ----
  - (3) 2 Int cie ----
  - (4) 4 RI wkpl ----
- e Personeel**
Vzpl kgv 2 Infdiv ----
- 5 Verbindingen**
- a Radiostilte tot codewoord „Straatweg”**
- b Cpn**
- Cp-4 RI Postkantoor Garderen open 030230 Jun
Huidige StK sluit 022300 Jun
Cp 1-4 RI Ouddorp open 030300 Jun
„ 2-4 RI Ouitgang Garderen open 030300 Jun
„ 3-4 RI Houtdorp   ”   ”   ”

Aan: Verzendlijst A

De Kolonel
C-4 RI,
Handtekening
Naam

1) Niet opgemaakt.

Het tot stand komen van het vuurplan — van zeer groot belang bij de organisatie der verdediging — is buiten behandeling gelaten, aangezien Kapitein *J. G. J. v. d. Hulst* dit nader zal uitwerken.

In overweging wordt gegeven het besluit enz. van C-6 RI voor zichzelf uit te werken, waarbij de op de schets aangegeven groepering reeds nadere aanwijzingen geeft. Een nadere uitwerking voor 5 en 6 RI kan dan in volgende studiën worden behandeld.

Ik vestig er de aandacht op dat 4 en 6 RI niet als „normale” gevallen kunnen worden beschouwd, waarbij ik echter tevens nog eens constateer, dat er geen „normaal gevecht” bestaat.

NIEUWE UITGAVEN

DE NEDERLANDSE RIDDERORDEN EN ONDERSCHIEDINGEN, door Dr F. W. Bax. Uitgave Nijgh & Van Ditmar N.V., Rotterdam/Den Haag. 1951. Prijs geb. f 5,75.

Dit boekje geeft beknopt, maar zeer voldoende de voornaamste wettelijke en andere bepalingen en historische gegevens betreffende de Nederlandse ridderorden: de Militaire Willems Orde, de Orde van de Nederlandse Leeuw, de Oranje-Nassau Orde, de Huisorde van Oranje en volledigheidshalve over de Orde van de Gouden Leeuw van Nassau, waarover de Koningin der Nederlanden sedert 1905 weer kan beschikken. Vervolgens gelijke gegevens over de militaire onderscheidingstekens: de Eervolle Vermelding, de Bronzen Leeuw, het Kruis van Verdienste, het vliegerkruis en de herinneringsdraagtekens: het Kruis voor Belangrijke Krijgsverrichtingen, het Oorlogs-Herinneringskruis, met vermelding van de 5 gespen voor algemene en de 7 voor bijzondere krijgsverrichtingen, het Mobilisatie-Oorlogskruis, het Ereteken voor Orde en Vrede, het Mobilisatiekruis 1914—1918. Dan over de niet-militaire oorlogsonderscheidingen: het Verzetskruis, de Verzetsster Oost-Azië 1942—1945, de Erkentelikhedenmedaille en de Demobilisatie-speldjes. Wijders de eretekenen voor langdurige en trouwe dienst bij leger en vloot en de vredesonderscheidingstekenen: Erepennig voor Menslievend Hulpbetoon, Watersnoodmedaille, Museum medaille. De Ruyter medaille, Rode Kruis medaille, door het Koninklijk Huis ingestelde draagmedailles en eretekenen, niet door de Regering ingesteld, maar wel door deze erkend.

Ten slotte een korte mededeling over

Nederlandse adellijke orden van militair-religieuze oorsprong: de Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht, en de Nederlandse Orde van Sint Jan, beide protestants en de Souvereine Orde van Malta, rooms-katholiek.

Van alle ridderorden en onderscheidingstekenen en ook van de afzonderlijk te dragen linten zijn keurige afbeeldingen in kleuren toegevoegd.

Nu door de grote toeneming van het aantal onderscheidingstekenen na de oorlog zeer velen gerechtigd zijn deze te dragen is het van belang, dat Dr Bax een hoofdstuk heeft toegevoegd betreffende de bindende voorschriften ter zake voor militairen en de usance voor civiele personen. Ons compliment aan de schrijver voor de zorgvuldige samenstelling en aan de uitgevers voor de keurige uitvoering. M.

HERINNERINGSALBUM van de 1e Infanteriebrigadegroep van de C-Divisie „7 December” (Deel IV), voor de Kon. Ned. Ver. „Ons Leger”, uitgegeven door A. W. Sijthoff's Uitgeverij N.V., Leiden. Prijs f 8.—.

Met genoegen namen wij kennis van het 4e en laatste deel van dit herinneringsalbum. Ook dit deel is een aantrekkelijke uitgave, waarin de fraaie foto's opvallen. Nu alle 4 delen zijn verschenen kan samenvattend worden gezegd, dat zij, die tot deze uitgaven het initiatief namen, er in zijn geslaagd door dit album een blijvende herinnering te scheppen en bovendien aan degenen die geen deel uitmaakten van de 1e Infanteriebrigadegroep een goede indruk te geven van wat zij heeft bereikt en van de inspanning, die daartoe nodig was. vdB.

DE UITVOERING VAN DE LOGISTIEK IN OORLOGSTIJD (IV)

door E. J. C. VAN HOOTEGEM, *Majoor van de Generale Staf,
Leraar aan de H.K.S.*

Vervolg van blz. 340, Juni 1951, Nr 6).

IV. Bevoorrading (III).

5. *Methoden van bevoorrading op elk niveau (vervolg).*

b. **Goederen Klasse II & IV (Materieel en uitrusting)**

1. *Categorieën*

De bevoorrading met goederen der klassen II & IV in de gevechtszone wordt in het algemeen gescheiden in de volgende categorieën:

- gasdienst.
- geniedienst.
- geneeskundige dienst.
- materieeldienst.
- intendancedienst.
- verbindingdienst.
- luchtmacht.

Voor al deze categorieën zijn, zowel in etappengebied als in de gevechtszone, afzonderlijke inrichtingen nodig. Het stelsel van bevoorrading met goederen van deze klassen is daardoor zeer veelomvattend.

2. *Algemeen overzicht der bevoorradingmethode.*

Materieel en uitrusting worden in het algemeen verkregen door aanvraag op basis van werkelijke of geschatte behoeften, waarbij sommige artikelen, zoals bijvoorbeeld motorvoertuigen, kunnen worden aangevuld door rechtstreekse ruil van defecte tegen bruikbare. De aanvragen worden periodiek (gewoonlijk wekelijks) ingediend voor alle artikelen met uitzondering van die, welke door rechtstreekse ruil kunnen worden verkregen. Men gaat er echter tevens van uit, dat in noodgevallen aanvragen en uitgifte kunnen geschieden op elk tijdstip, indien de goederen beschikbaar zijn en indien een dergelijke aanvraag of uitgifte gerechtvaardigd is. Ware dit laatste niet mogelijk dan zou de noodzakelijke aanvoer tijdens lopende operatiën gevaar kunnen lopen en zouden vechteenheden wellicht niet aan hun opdracht kunnen voldoen, door het niet efficiënt werken van het logistieke systeem.

De procedure, welke bij de bevoorrading met goederen der klassen II en IV wordt gevolgd is in wezen identiek, met de restrictie dat die met goederen klasse IV kan worden beperkt tot artikelen, welke door het naasthogere stafkwartier zijn goedgekeurd. Een restrictie overigens, welke te allen tijde geldend is voor de bevoorrading met schaarse goederen.

Goedkeuring van uitgifte van niet-organiek materieel en niet-organieke uitrusting kan overigens tevens bij voorbaat geschieden in de vorm van een toewijzing, bij regeling tussen leger en algemeen hoofdkwartier,

dan wel bij regeling tussen etappengebied en algemeen hoofdkwartier.

Indien op een aanvraag afwijzend wordt beschikt, wordt hiervan zo snel mogelijk mededeling gedaan aan de eenheid of aan het bureau, dat deze aanvraag heeft ingediend. Dit geschiedt om onzekerheid te vermijden.

3. *Bevoorrading binnen het etappengebied.*

Voor eenheden en troepen binnen het etappengebied geschiedt de aanvraag van goederen klassen II & IV door het inzenden van aanvragen, aan de daarvoor bestemde etappendepots of aanvullingsplaatsen. Het betrekken van de goederen geschiedt op dezelfde wijze, als hierna voor de verschillende categorieën op legerniveau zal worden besproken. Ook rechtstreekse ruil is mogelijk. De verstrekking van goederen klasse IV geschiedt doorgaans door het aanvragen van een goedkeuring aan het stafkwartier van het etappengebied, of aan dat van een etappensectie. Zij is dan beperkt tot artikelen, welke door het algemeen hoofdkwartier aan het etappengebied zijn toegewezen.

4. *Bijzonderheden ten aanzien van de bevoorrading in de gevechtszone.*

a. *In het legerverzorgingsgebied.*

Voor al de onder (1) genoemde wapens en diensten komen in dit gebied logistieke inrichtingen voor. Zij zijn:

— *Gasdepot Kl II & IV:* — Gewoonlijk één per legerverzorgingsgebied, voor detail uitgifte. Het depot wordt, afhankelijk van de omstandigheid of al dan niet gasoorlog wordt gevoerd, gedreven door een of meer gasdienst-depotcompagnieën. De voorraad, welke doorlopend aanwezig moet zijn, wordt vastgesteld door de legercommandant en bedraagt doorgaans een hoeveelheid, voldoende voor 15 dagen gevechtsactie. 80% der goederen heeft een overdekte opslagruimte nodig. Het onderhoud van het materieel in het depot geschiedt door de zorg van een gasdienst-onderhoudscompagnie, welke gelegerd is in, of in de onmiddellijke omgeving van het depot.

— *Geniedepot Kl II & IV:* — Eveneens gewoonlijk één per legerverzorgingsgebied en gedreven door een geniedienst-depotcompagnie. De aanwezige voorraad is voldoende voor 15 dagen en kan variëren van 5000 tot 20.000 ton. Grote hoeveelheden constructiemateriaal, timmerhout, staal en materiaal voor wegenbouw kunnen plaatselijk worden betrokken, zonder het depotstelsel te passeren. De uitgifte van goederen klasse II geschiedt, na goedkeuring, door de genie-officier van legerkorpstroepen of divisieën. Aanvragen, welke een toewijzing te boven gaan vereisen de goedkeuring van de genie-officier van legerkorps en leger. Uitgifte van goederen klasse IV geschiedt op aanvraag van de genie-bevoorradingsofficier van de eenheid. De uitgifte van schaarse goederen geschiedt aan de hand van de door het leger uitgegeven voorrangsbepalingen, dan wel op toewijzing of op bevel van de leger-genie-officier. Materieel compagnieën houden kleine hoeveelheden aan van artikelen, die snel worden verbruikt, en zij geven aan de eenheden onderdelen uit, benodigd voor het verrichten van 1e en 2e echelon herstellingen. Aanvulling van de verbruikte artikelen en onderdelen vindt plaats uit bovengenoemd genie-depot van het leger.

— *Geneeskundig depot Kl II & IV:* — Wederom één per leger en gedreven door een geneeskundige depotcompagnie. De aanwezige voorraad is voldoende voor 15 dagen. 90% van de goederen vereist overdekte opslagruimte. Het depot bevoorraadt de vooruitgeschoven aanvullingsplaatsen en verzorgt de detail uitgifte aan eenheden, die in het legerverzorgingsgebied zijn gestationneerd. Aanvragen voor schaarse goederen moeten door de legerarts worden goedgekeurd, welke goedkeuring in overeenstemming moet zijn met de door de legercommandant vastgestelde voorangsbepalingen.

— *Materieeldepot Kl II & IV:* — Doorgaans twee per het legerverzorgingsgebied en van verschillende type, welke beiden een voorraad aanhouden voor 15 dagen. Een der depots is bestemd voor massa-uitgifte. Het wordt gedreven door een materieeldienst-depotbataljon, bestaande uit een staf en vier compagnieën. Het geeft slechts uit aan de depotcompagnieën, die de detailuitgifte verzorgen en aan de legerwerkplaats. Om aan de gestelde eisen te kunnen voldoen wordt het gewoonlijk ingericht in de buurt van de achtergrens van het leger. Het andere depot is bestemd voor detail-uitgifte aan materieel eenheden met inbegrip van de divisie materieelcompagnie. Het wordt eveneens gedreven door een materieeldienst-depotcompagnie en ingericht nabij de achtergrens van een legerkorps.

— *Intendancedepot Kl II & IV:* — Gewoonlijk niet meer dan één per legerverzorgingsgebied en zo mogelijk ondergebracht in een pakhuis. Het wordt gedreven door een intendance-depotcompagnie en twee werkcompagnieën. Het kan goederen verwerken voor een sterkte van 400.000 man. De voorraad wordt bepaald door de commandant van het operatietoneel en bedraagt doorgaans voldoende voor 15 dagen. Toewijzing van schaarse goederen geschiedt door de legercommandant. Voor 90% is overdekte opslagruimte nodig.

— *Verbindingsdepot Kl II & IV:* — Een per leger met een voorraad voor 15 dagen. Gedreven door een verbindingsdienst-depotcompagnie. Voor 75 tot 90% van de goederen is overdekte opslagruimte nodig. Uitgifte vereist goedkeuring van de leger-verbindingsofficier. Bij schaarse goederen geschiedt deze toewijzing aan de hand van door het leger vastgestelde voorangsbepalingen.

— *Legerluchtmachtdepot Kl II & IV:* — Houdt een voorraad aan voor 15 tot 30 dagen. Het voorziet in derdelijns bevoorradingsartikelen van de luchtmacht (verbindingsvliegtuigen). Het depot wordt gedreven door een depotonderdeel van de luchtmacht, dat aan het leger is toegevoegd. Het moet ver naar voor en aan een startbaan gelegen zijn.

b. In het legerkorpsgebied.

— Gewoonlijk geen bevoorradingsinrichting voor gasdienst.

— *Aanvullingsplaats Geniedienst Kl II & IV:* — Doorgaans één per legerkorps en gedreven door een peloton van een geniedienst-depotcompagnie. De voorraad, voldoende voor 3 dagen (250—400 ton) bestaat grotendeels uit materiaal voor stellingbouw en bruggenbouw. Het leger bevoorraadt deze aanvullingsplaats op basis van dagelijkse afname, dan wel in overeenstemming met de te verwachten operatiën.

— *Aanvullingsplaatsen Geneeskundige Dienst Kl II & IV:* — In te richten binnen gemakkelijk bereik van de doorvoerhospitelen en gedre-

ven door een depotcompagnie geneeskundige dienst. Meestal treft men een tweetal van dergelijke aanvullingsplaatsen aan in één legerkorpsgebied. Zij verzorgen de massa-uitgifte aan divisien en de detail-uitgifte aan andere eenheden en hospitalen. De aanwezige voorraad is voldoende voor 2 tot 3 dagen. De herbevoorrading vindt plaats door het zenden van vervoermiddelen naar het geneeskundig depot van het leger.

Men kent geen aanvullingsplaats voor goederen klasse II & IV van de materieeldienst. Eenheden buiten divisieverband worden bevoorraad door materieelcompagnieën die hen steunen. Deze zijn allen legeronderdelen. Niet schaarse goederen worden uitgegeven op aanvraag, dan wel door rechtstreekse ruil van onbruikbare artikelen tegen bruikbare. Schaarse goederen worden uitgegeven volgens aanwijzingen van het leger of van het legerkorps. Voor bevoorradings- of materieelaangelegenheden mag een eenheid slechts in verbinding staan met één materieelonderdeel. De compagnieën hebben doorgaans een voorraad voldoende voor 15 dagen voor de te bedienen eenheden, en bovendien voldoende goederen om één werkplaats in stand te houden.

Ook een aanvullingsplaats-intendancedienst komt in het legerkorpsgebied niet voor. De legerkorpstroepen volgen dezelfde werkwijze, als hierna voor de divisien zal worden aangegeven. Zij het dan dat het verenigen van de aanvragen geschiedt op bataljonsniveau en dat deze aanvraag wordt verzonden aan de intendance officier van het legerdepot Kl II & IV. Toewijzing van schaarse goederen aan legerkorpstroepen en divisien geschiedt door het legerkorps. Betreffende aanvragen moeten door de intendance officier van het leger worden goedgekeurd, aan de hand van de door de legercommandant gegeven aanwijzingen van voorrang.

Het legerkorps kent geen aanvullingsplaats voor verbindingsartikelen. De eenheden betrekken rechtstreeks uit het verbindingsdepot van het leger. Het verbindingsbataljon van het legerkorps houdt echter een kleine hoeveelheid artikelen aan, welke snel worden verbruikt. Deze kunnen aan de legerkorpstroepen worden uitgegeven. De werkwijze van bevoorrading van legerkorpstroepen is dezelfde als de hierna te behandelen methode voor de divisien. De aanvragen worden gezonden aan de verbindings officier van het legerkorps, die deze verzamelt en hen naar het legerdepot opzendt. Aanvraag van schaarse artikelen moeten door de verbindingsofficier van het leger worden goedgekeurd, waarbij deze zich heeft te houden aan de voorrangsbepalingen van de legercommandant.

Het legerkorps kent geen aanvullingsplaatsen voor goederen Kl II & IV van de legerluchtmacht.

c. *Werkwijze op divisie niveau.*

De aanvragen van een bepaalde categorie goederen Kl II en IV wordt door de daarvoor bij de divisie aangewezen officier verenigd en doorgezonden naar de bij het bepaalde wapen of dienstvak behorende officier van het leger, dan wel naar het betreffende legerdepot. Op bericht van het leger, dat de aangevraagde of toegewezen artikelen beschikbaar zijn, regelt de eerder genoemde divisie-officier, in samenwerking met hoofd sectie G4, het vervoer. De goederen worden in massa naar het gebied der divisietreinen gebracht, en daar in porties verdeeld.

Voor wat betreft de categorieën kan nog het volgende worden opgemerkt.

Het divisie-geniebataljon kan een *geniedump* drijven, die een beperkt aantal artikelen van een bijzondere soort bevat. Deze dump wordt ingericht bij de staf en stafcompagnie van het geniebataljon, ofwel, tesamen met de diensten van de divisie in het achtergelegen deel van het divisiegebied ondergebracht. Reserve-onderdelen kunnen ook via de ondersteunende genie-dienst-materieelcompagnieën worden verkregen.

Materieelgoederen Kl II en IV worden verkregen van de divisie-materieelcompagnie. Deze verenigt de aanvragen voor de divisie en betreft uit het detail-depot van het leger. Hoewel de uitgifte in beginsel op de hierboven geschetste wijze geschiedt wordt een uitzondering gemaakt voor artikelen van grote omvang. Deze kunnen aan de divisie-materieelcompagnie worden afgeleverd, door de materieel-eenheden van het leger, en behoeven niet te worden afgehaald.

Voor *intendancegoederen Kl II en IV* behoeft de leger intendant-officier slechts te worden ingeschakeld, indien het schaarse goederen betreft. De overige aanvragen worden rechtstreeks aan het betreffende legerdepot gericht. Aan de divisie wordt een dag in de week opgegeven, waarop de artikelen kunnen worden afgehaald, tenzij het tussentijdse spoedaanvragen betreft, die nog dezelfde dag worden afgehandeld. Het ophalen geschiedt door het zenden van divisie transport naar het legerdepot. Op bevel van de intendant officier van de divisie kan het echter ook geschieden met gebruik maken van onderdeeltransport.

Ook de aanvragen van *verbindingsartikelen Kl II en IV* worden rechtstreeks naar het depot gezonden, indien het geen schaarse goederen betreft. Ophalen kan geschieden met divisie-, of onderdeeltransport. De onderdelen van de divisie ontvangen hun goederen gewoonlijk uit een divisie *verbindingsdump*, na bericht te hebben ontvangen van de beschikbaarstelling.

d. Bevoorrading op regimentsniveau.

De plannen voor de bevoorrading met goederen Kl II en IV worden op regimentsniveau in het algemeen opgemaakt door de regiments S-4. Deze treedt verder coördinerend op en houdt toezicht op de uitvoering. Hij wordt hierbij, voor zover betreft het betrekken en uitgeven der goederen, bijgestaan door de commandant van de verzorgingscompagnie. Een uitzondering is gemaakt voor de bevoorrading met geneeskundige goederen. Hiermede is de regimentsarts belast.

Opgaven voor de aanvragen worden ingediend door de verschillende speciale stafofficieren, zoals de gasofficier en de verbindingsofficier, dan wel door de commandanten van de onder het regiment dienende onderdelen.

e. Bevoorrading op bataljons- en compagniesniveau.

Zie de Ontwerp-Voorschriften: „Het Infanterie Bataljon” en „De Tirailleur Compagnie”.

(Wordt vervolgd)

SAMENWERKING TUSSEN VELDARTILLERIE EN DE OVERIGE WAPENS (V)

door J. G. J. VAN DER HULST, *Kapitein der Artillerie, Leraar HKS*

(*Vervolg van blz. 333, Juni 1951, Nr 6*)

HET VUURPLAN (Vervolg).

Het tot stand komen van het vuurplan.

Alle niveau's (LK, Div, Regt, Bat, Cie) werken gelijktijdig aan het tot stand komen van het vuurplan. Iedere C zorgt er voor, dat de hem ter beschikking staande vuurkracht de uitvoering van zijn plan zo doeltreffend mogelijk steunt. Voor wat betreft het deel van deze vuurkracht, dat ter beschikking is van zijn onderCn volstaat de C meestal met het geven van aanwijzingen en het coördineren en eventueel aanvullen van de betreffende vuurplannen. Een scherpe scheiding voor wat betreft de (mogelijke) doelen, waarop de Cn op de verschillende niveau's vuren ontwerpen is niet aan te geven. Treedt een eenheid (Div, Regt, Bat) echter geheel zelfstandig op, dan moet de C zich goed realiseren, dat hij de hoogste C is.

Het vuurplan is nooit definitief. Het moet aangepast blijven aan het plan van de C. Wijzigingen in dit plan hebben dikwijls ook wijzigingen in het vuurplan tengevolge. Verder zullen de alsnog verkregen gegevens c.q. inlichtingen steeds herziening van het vuurplan nodig maken.

Het Regimentsvuurplan.

In het regimentsvuurplan, dat een deel is van het vuurplan, wordt de ter beschikking van de RC staande vuurkracht (van bats, rechtstreeks onder bevel staande en steunende wapens) gecoördineerd. Alle niveau's in het regt werken gelijktijdig aan het tot stand komen van dit vuurplan (zie schema blz. . .). De met de Afd. R/S afgesproken en in het afdelingsvuurplan gecoördineerde vuren vormen er een belangrijk deel van.

Regimentsniveau.

Alvorens zijn plan vast te stellen, pleegt de RC overleg met de C van de Afd R/S c.q. diens LsO. Het is nl. geenszins uitgesloten dat een of meer mogelijkheden welke de RC overweegt, door de artillerie niet voldoende kan worden gesteund. Een dergelijke mogelijkheid zal de RC dan ook niet langer in overweging nemen. De coördinatie van de vuursteun aan zijn regt neemt de RC ook in grote lijn in zijn plan op. In zijn bevel geeft hij de nodige aanwijzingen om tot een goede coördinatie te komen. Voor wat betreft de artilleriesteun b.v. bij een aanval, welk bat voorrang heeft bij het voldoen aan wensen en/of vuuraanvragen, en in de verdediging, vuren op mogelijke gereedstellingen en verdeling van stormvuren over de voorbats.

Vervolgens maakt de RC, in overleg met en op advies van de AfdC c.q. diens LsO, het plan voor de artilleriesteun aan zijn regt. De RC geeft de gewenste steun op. Hij bepaalt zich hierbij hoofdzakelijk tot dat deel

Schematisch overzicht van het tot stand komen van het Regimentsvuurplan

niveau	overleg tussen	—	tijd	—	tijd	—	tijd	—	tijd	—	tijd
Regt	RC en AfdC c.g. ArtLsO	Aanwijzingen aan onderCn.	Opmaken plan voor de artilleriesteun aan het regt. Doorgegeven van dit plan aan de S3-Afd R/S.							Goedkeuren van het Afdelings- vuurplan.	
Bat.	BC en ArtLsO		Aanwijzingen aan onderCn.	Opmaken Bataljonsvuurplan. Doorgegeven wenssen voor artilleriesteun aan S3-Afd R/S.							
Cie	CC en (ArtWnr)			Maken compagniesvuurplan, waarin wenssen voor steun van zwaardere infanteriewapens en/of artillerie. Zenden van dit plan naar BC.							
S3 van de Afd R/S	S3-S2 en infCn via ArtLsOn	Aanwijzingen naar ArtLsOn.		Maken Afdelingsvuurplan, waarin wenssen van RC en BCn gecoördineerd volgens richtlijnen van de RC. Ter goedkeuring voorleggen van dit vuurplan aan RC.							

Herziening van het Regimentsvuurplan

van het regimentstak en aangrenzende gebieden, dat zijn BCn niet kunnen overzien. De AfdC c.q. diens LsO geeft aan in hoeverre aan de gewenste steun zal kunnen worden voldaan. De RC maakt daarna het plan voor de artilleriesteun op, waarin zijn wensen voor de vuursteun alsmede de richtlijnen voor de coördinatie met de zware mortieren en voor de coördinatie van de door de BCn in overleg met en via de ArtLsOn bij de S 3 van de Afd R/S op te geven wensen voor artilleriesteun. Is er te weinig tijd beschikbaar om de BCn hun wensen te laten opgeven, dan neemt de RC de mogelijke wensen van de BCn eveneens op en komt direct het (voorlopig) regimentsvuurplan tot stand.

Treedt het regt geheel zelfstandig op dan moet de RC in zijn vuurplan tevens vuren op 's vijands artillerie en mortieren opnemen en bij een aanval beslissen of er een voorbereidendartillerievuur moet worden afgegeven alsmede de duur daarvan.

Treedt het regt in divisieverband op, dan behoeft de RC — afhankelijk van de richtlijnen van de DivC — alleen rekening te houden met mortierbestrijdingsvuren.¹⁾

Het plan voor de artilleriesteun wordt doorgegeven aan de S 3 van de Afd R/S, die de artilleriesteun aan het regt in het afdelingsvuurplan coördineert volgens de door de RC gegeven richtlijnen. Daarna wordt het afdelingsvuurplan aan de RC ter goedkeuring voorgelegd. Hecht de RC er zijn goedkeuring aan, dan wordt het vermenigvuldigd en aan alle belanghebbenden gezonden.

Bataljonsniveau.

Direct na het ontvangen van zijn opdracht overlegt de BC met zijn ArtLsO op wat voor wijze de artillerie zijn bat het doeltreffendst zal kunnen steunen.

In zijn bevel geeft de BC in grote lijn aanwijzingen voor de coördinatie van de hem ter beschikking staande vuurkracht. Voor wat betreft de artillerie o.a. indeling van ArtWnrs bij de cien en eventuele voorrang bij het aanvragen van vuren.

Vervolgens maakt de BC, in overleg met zijn ArtLsO, een ontwerp voor het bataljonsvuurplan. In dit vuurplan worden de vuren van de zware bataljonswapens, van de artillerie en van de overige eventueel steunende wapens (zw mrn, tanks) gecoördineerd. De BC licht de ArtLsO in over de vuren van infanterie- en eventuele andere wapens en geeft hem de gewenste artilleriesteun op. De ArtLsO geeft o.a. aan, in hoeverre de artillerie aan de wensen zal kunnen voldoen en spreekt tenslotte met de BC af, welke wensen hij aan zijn S 3 zal doorgeven.

In de verdediging kan de BC zijn wensen voor de artilleriesteun pas volledig opgeven, nadat de compagniesvuurplannen zijn ontvangen en gecoördineerd. Bij een aanval daarentegen zal de BC zijn wensen meestal direct kunnen opgeven.

Bij voorkeur moet de BC zijn wensen voor wat betreft plaats in het terrein aanwijzen. Kan dit (gedeeltelijk) niet, dan zal met het aangeven van de plaats op een luchtfoto of de kaart moeten worden volstaan.

Te allen tijde geldt, dat de BC eerst zijn eigen middelen moet inzet-

¹⁾ Hierop wordt bij de behandeling van de mortierbestrijding nader teruggekomen.

ten en artilleriesteun slechts daar wordt gegeven, waar het gewenste resultaat door de infanterie- en eventuele andere wapens niet kan worden bereikt, of het tactisch en economisch verantwoord is om artillerie te gebruiken.

Compagniesniveau.

Bij een aanval geeft de BC meestal ook direct de mogelijke wensen van zijn CCn aan de ArtLsO op. Wel zullen de ArtWnrs, wensen van de CCn, alsmede enkele vuren op markante punten in het terrein aan de ArtLsO opgeven. De laatsten om van deze vuren bij het aanvragen van artillerievuur te kunnen uitgaan.

In de verdediging maakt de CC het compagniesvuurplan en neemt in overleg met een ArtWnr hierin, ter aanvulling c.q. versterking van de vuren der compagnieswapens, wensen op voor steun van zwaardere infanteriewapens en/of artillerie. Hij geeft hierbij tevens de gewenste plaats van eventuele stormvuren. Het compagniesvuurplan wordt aan de BC gezonden voor coördinatie en goedkeuring.

Het Afdelingsvuurplan.¹⁾

Dit is een deel van het regimentsvuurplan. De wensen voor artilleriesteun van RC en BCn worden hierin door de S 3 gecoördineerd volgens de richtlijnen van de RC. Zonodig pleegt de S 3 nog overleg met deze Cn via de ArtLsOn. Voorts kan hij, afhankelijk van de mogelijkheden en de gegevens c.q. inlichtingen welke de S 2 hem verstrekt, aanvullende vuren ontwerpen. Daarna moet het afdelingsvuurplan worden goedgekeurd door de RC. Is diens goedkeuring verkregen dan wordt het vermenigvuldigd en aan de belanghebbenden gezonden.

De in dit afdelingsvuurplan opgenomen vuren zijn, afgesproken vuren. In hoeverre deze vuren ook zullen worden voorbereid maakt de S 3 uit. Hierover behoeven de infCn zich geen zorgen te maken.

Gewoonlijk kan de S 3 alleen de Afd R/S in het vuurplan opnemen. Zal met deze afd niet aan alle wensen kunnen worden voldaan, dan wordt aan de DAC om steun van de DA gevraagd. Kan de DAC de gevraagde steun niet of slechts gedeeltelijk geven, dan moet het vuurplan worden herzien volgens de richtlijnen van de RC.

Zo mogelijk geeft de DAC tevoren reeds aan, in hoeverre de afdn R/S vuren door andere afdn af te geven in hun afdelingsvuurplannen mogen opnemen (t.z.t. zal ik hier nader op terugkomen).

Slotbeschouwing.

In het vorenstaande zijn opzettelijk alle details weggelaten. Deze zijn (worden) in de betreffende wapenvoorschriften opgenomen. In tactische oefeningen zullen t.z.t. bepaalde details nader worden besproken; waarbij dan tevens de uitvoering van het vuurplan zal worden behandeld.

De belangrijkste voorwaarde, waaraan moet worden voldaan, wil er ooit sprake kunnen zijn van een goed gecoördineerd vuurplan, is een voortdurende nauwe samenwerking tussen infanterie en artillerie. Hiervoor moet de basis reeds tijdens de opleiding worden gelegd, om vervolgens bij gezamenlijke oefening in praktijk te worden gebracht.

(Wordt vervolgd).

¹⁾ Binnenkort zal in de Militaire Spectator een voorbeeld van het maken van een afdelingsvuurplan worden opgenomen.

DE GEVECHTSLEIDING BIJ HET PELOTON TIJDENS DE VOORBEREIDING TOT DE AANVAL

Oefening zonder troepen (zandbak, kaart of terrein) naar een soortgelijke oefening, uitgegeven door de Infantry School, Fort Benning, (USA), bewerkt door G. CH. BIJL DE VROE, Kapitein der Garde-Grenadiers, Leraar KMA.

De handelingen, welke door commandanten moeten worden verricht van de ontvangst van een bevel af tot dit bevel is uitgevoerd en het volgende bevel wordt ontvangen, zijn gebonden aan een vaste volgorde, welke wordt aangeduid met de woorden „Troop leading procedure”. Die volgorde staat gedrukt op de bij ons eveneens bekende gele kaart, waarop bovendien het raam van een bevel en een BTT voorkomt en die van hoog tot laag in de borstzak wordt meegevoerd. Die volgorde van handelingen is:

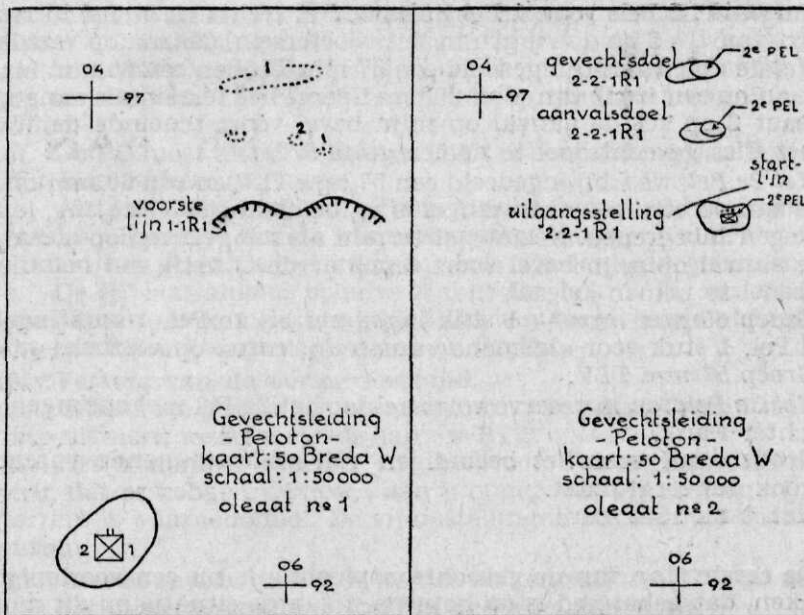
1. Maak een voorlopig plan (kaart).
2. Zorg voor
  - a. verplaatsing van Uw onderdeel (stel opv C op de hoogte).
  - b. bevelsuitgifte (tijd, plaats, wie).
  - c. verkenningsplan (route, hoe, met wie, tijdschema).
  - d. coördinatie (met neven- en ondersteunende onderdelen).
3. Verken. (Maak een BTT en ontvang voorstellen van Cn van ondersteunende wapens).
4. Maak Uw plan.
5. Geef Uw bevel.
6. Houd toezicht op de uitvoering.

De handelingen genoemd onder 1 en 2 vinden plaats op de plaats waar het bevel werd ontvangen of de directe omgeving daarvan. Hier immers zijn de personen met wie men nu moet samenwerken nog aanwezig. In de nu volgende oefening worden deze handelingen stuk voor stuk belicht.

Kaartblad 50 Breda W, schaal 1:50000

1. Algemene oorlogstoestand.
  - a. 1-1 RI verkreeg als voorhoede van het Regt gevechtsaanraking met vooruitgeschoven strijdkrachten van de vijand en dreef die in N richting terug. De vijandelijke weerstand is echter steeds sterker geworden. 1-1RI heeft nu de lijn bereikt aangegeven op oleaat no. 1.
  - b. 2-1 RI bevindt zich in een verzamelplaats. Het Bat bereidt zich voor op een aanval, waarbij het 1e Bat zal worden doorschreden, met als gevechtsdoel de Kortebiesche Dijk.
  - c. 2-2-1 RI bevindt zich in de verzamelplaats van het Bat. De CC is bij de BC voor ontvangst van het aanvalsbevel.
  - d. Daglicht 0815. Duisternis 1730.
2. Bijzondere oorlogstoestand.
  - a. U bent PC 2e Pel 2-2-1 RI.

b. Om 1520 krijgt u het bericht, dat u zich evenals de andere PCn moet melden op de Cies cp, vanwaar u allen gebracht zult worden naar 067957 om het aanvalsbevel te ontvangen.

3. **Eerste opdracht.** Wat doet u en welke bevelen geeft u (indien u bevelen geeft) op dit moment?

4. **Oplossing van de eerste opdracht.** Ik verzamel mijn ordonnans, de PPC en de PS. Nadat ik de PS heb opgedragen om door te gaan met de voorbereiding van het Pel voor de aanval, ga ik met de PPC en de ordonnans naar de Cies cp.

5. **Bespreking van de oplossing.** De PC moet zo snel mogelijk aan de opdracht om op de cp van de Cie te komen voldoen. Hij moet echter iemand achter laten, die de leiding van het Pel overneemt. De PS is daarvoor de aangewezen man. De PPC moet met de PC mee om bij de uitgifte van het Cies bevel aanwezig te zijn, zodat hij in staat is het bevel over het Pel over te nemen en de opdracht te volvoeren als de PC gewond raakt.

6. **Vervolg van de oorlogstoestand.** De PCn hebben de CC op het aangegeven punt ontmoet en om 1600 uur gaf de CC zijn bevel uit, waarvan een uittreksel hier volgt.

„De vijand, bestaande uit onderdelen van de 3e Agressor Inf Div, heeft zich ter verdediging ingericht als aangegeven op oleaat no. 1. Hij bestaat uit 1 gr bij 1, 1 gr bij 2 en een versterkte Cie aan de Kortensbiesche Dijk.

— Onze Cie, waaraan toegevoegd 1 gr zw mitrs (luchtgekoeld), valt morgen 0820 aan en neemt de omgeving van de samenkomst van wegen 063966 en de O-helft van het Bat's gevechtsdoel (Oleaat 2).

— Voor Cie's vak, aanvalsrichting en uitgangsstelling zie oleaat 2.

— De startlijn is de voorste lijn 1-1 RI.

- **Formatie, 2 Pels voor, 1 Pel links, 2e Pel rechts en 3e Pel in reserve.**
- **Art van U - 5 op de vij grn in het voorterrein, daarna op verzoek.**
- **Het 1e Pel, waarbij ingedeeld een 57 mm TLV en een 60 mm mr, valt links aan op een front van plm. 200 m. Neemt het terrein als aangegeven op oleaat 2 en zet de aanval op mijn bevel voort teneinde de W helft van het Cies gevechtsdoel te nemen (oleaat 2).**
- **Het 2e Pel, waarbij ingedeeld een 57 mm TLV en een 60 mm mr, valt rechts aan op een front van plm. 200 m, beide in NNO richting, lopende landwegen inbegrepen. Neemt het terrein als aangegeven op oleaat 2 en zet de aanval op mijn bevel voort teneinde de O helft van het Cies gevechtsdoel te nemen (oleaat 2).**
- **Groep 60 mm mrn — 1 stuk ingedeeld bij 1e Pel, 1 stuk ingedeeld bij 2e Pel, 1 stuk voor algemene vuursteun, vuren op verzoek.**
- **Groep 57 mm TLV.**
- **Het 3e Peloton in reserve volgt achter het 2e Pel met sprongen, dekt de rechter flank.**
- **Noodsignaal voor het beëindigen van ondersteunende vuren: een gele rook geweergranaat.**
- **Het is nu 1615 uur".**

De eerste stap van de gevechtsontplooiing is nu een voorlopig plan te maken, dat gebaseerd is op hetgeen u van de situatie op dit moment weet. Op Pels niveau kan zeer weinig worden beslist voordat u uw verkenning hebt voltooid. Nadat u dus uw kaart heeft bestudeerd, bent u klaar voor de tweede stap; zorgen voor de verplaatsing van de eenheid, bevelsuitgifte regelen, verkenningsplan maken, coördinatie met andere eenheden.

7. Tweede opdracht. Voer die stap uit.

8. Oplossing van de tweede opdracht.

a. Ik neem contact op met C-Ost Pel, terwijl hij nog hier aanwezig is, ten aanzien van de bij mij ingedeelde 57 mm TLV en 60 mm mr.

b. Ik zal contact opnemen met de PC van het Pel, dat nu het terrein in mijn aanvalsvak bezet houdt. Ik zal ook contact opnemen met C-2-1-1 RI. Zij zullen misschien in staat zijn om mij meer inlichtingen te geven over de vijand en het voorterrein, waardoor ik meer gegevens krijg voor mijn aanvalsplan. Ik zal dit zo snel mogelijk moeten doen en dan ook een goede wp zoeken.

c. Er is nog een uur en 15 min daglicht. Ik zal daar zelf 45 min van gebruiken voor mijn verkenning en de uitgifte van mijn bevel. Mijn onder Cn zal ik 30 min geven voor hun verkenning.

d. Ik kies als wp voorlopig 064959.

e. Ik laat mijn gr Cn en de stuks Cn van 57 mm TLV en 60 mm mr daar komen.

9. Bespreking van de oplossing.

a. De PC neemt contact op met C-Ost Pel om zeker te stellen dat hij de beschikking heeft over de 57 mm TLV en de 60 mm mr, voordat de aanval begint. Bovendien moeten de Cn van deze wapens bij zijn bevelsuitgifte aanwezig zijn.

b. Aangezien er niet veel tijd is, zal hij langs de kortste weg naar de uitgangstelling van het Pel moeten gaan. Die route brengt hem door

de opstellingen van 1-1 RI. Het zal slechts enkele minuten kosten van de betrokken CC inlichtingen te verkrijgen over vijand en voorterrein en het zal bovendien noodzakelijk zijn, contact op te nemen met de PC, die het terrein vóór zijn ugs bezet houdt en die deze inlichtingen kan aanvullen.

c. De PC moet altijd voldoende tijd ter beschikking van zijn onder-Cn voor hun verkenning laten.

d. Als punt van bevelsuitgifte een punt, vanwaar het aanvalsdoel en het tussenliggende terrein kunnen worden waargenomen. Het is gunstig, indien het gevechtsdoel eveneens kan worden waargenomen.

e. De PC laat aldaar, behalve zijn gr Cn, ook de Cn van de 57 mm TLV en 60 mm mr komen, aangezien Cn van toegevoegde of ingedeelde wapens beschouwd worden als eigen onder Cn.

10. Vervolg van de oorlogstoestand.

a. U bent nu gereed om op verkenning te gaan. Terwijl u uw verkenning uitvoert, werkt u steeds aan uw BTT.

b. Het onderdeel van 1-1 RI, dat voor uw uitgangstelling ligt, meldt u, dat er behalve de reeds aan u opgegeven vij gr géén vij in het voorterrein is waargenomen. De vij opstellingen bestaan uit open schuttersputten.

11. Derde opdracht. Wat is na het maken van uw BTT uw aanvalsplan, in het bijzonder voor wat betreft de volgende punten?

a. Formatie bij het overschrijden van de startlijn.

b. Groepering in de uitgangstelling.

c. Gebruik van de lt mitr, de 57 mm TLV, de raketwerper en de 60 mm mr.

d. Reorganisatie op het aanvalsdoel.

12. Oplossing van de derde opdracht. Mijn aanvalsplan luidt in grote trekken als volgt.

a. Ik val aan met twee grn voor en een gr middenachter, door het begroeide terrein dat zich tot 200 m voor de sl in mijn vak uitstrekt.

b. Ik storm van het einde van het bedekte terrein af met de drie geweergn naast elkaar.

c. Ik zet de 60 mm mr en de 57 mm TLV in op de rechterflank en de raketwerper en de Lt mitr op de linkerflank.

d. Reorganisatie: klokmethode.

13. Bespreking van de oplossing. Het terrein biedt de eerste 200 m enige gezichtsdekking, maar deze is toch onvoldoende om het Pel in groepscolonne naar de stormstelling te brengen.

Bij het bereiken van het open terrein zal de derde groep op één lijn moeten komen met de andere groepen en zullen de grn zo snel mogelijk moeten opsluiten achter het eigen vuur om dan zonder onderbreking te stormen.

Al blijft het Pel slechts enkele minuten op het aanvalsdoel, dan moet de PC toch een volledig uitgewerkt plan voor de reorganisatie hebben. Hij geeft dit in zijn aanvalsbevel uit met behulp van de klokmethode.

14. Vervolg van de oorlogstoestand. U hebt uw verkenning voltooid, uw BTT (Beoordeling Tactische Toestand) gemaakt, en uw plan.

15. Vierde opdracht. Maak aantekeningen voor het uitgeven van uw bevel.

16. Oplossing van de vierde opdracht. De aantekeningen, die ik bij mijn bevelsuitgifte zal gebruiken, zijn de volgende:

Vijand: 1 gr bij ..... (kaart), 1 gr bij ..... (kaart)

1 versterkte Cie op Bats gevechtsdoel (kaart)

Eigen toestand: — Opdracht van onze Cie (kaart)

— Art vu van 0815 op vij grn. Eindigt op verzoek, daarna op verzoek.

Opdracht: a. Om 0820 aanvallen en omgeving kruispunt van landwegen nemen. Aanval voortzetten op bevel CC naar O helft Cies gevechtsdoel (kaart)

b. tijd 0820, richting 355', startlijn voorste lijn 1-1 RI (kaart)

Formatie: 1e gr rechts, 2e gr links, 3e gr middenachter, ost gr achter 2e gr, 57 mm TLV en 60 mm mr achter 1e gr.

1e gr richtingsgr, volgt landweg.

Stormen: met 3 grn op een lijn van het einde van het bedekte terrein af. Opstelling van rechts naar links: 1e gr, 2e gr, 3e gr, raketwerper bij 3e gr. Lt mitr, 60 mm mr en 57 mm TLV naar voren zodra hun vu door Pel wordt belemmerd.

Reorganisatie: 12 uur is aanvalsrichting.

1e gr van 1 tot 3, 2e gr van 11 tot 1, 3e gr van 9 tot 11.

Verbinding: Noodsignaal voor het beëindigen van ondersteunende vuren: een gele rook geweergranaat.

17. Bespreking van de oplossing. De PC moet aantekeningen maken voor zijn bevelsuitgifte en deze moeten zó zijn gesteld, dat indien de PC wordt uitgeschakeld, een opvolger hiermee voort kan werken, zonder weer een uitvoerige verkenning te moeten maken.

18. Vervolg van de oorlogstoestand. Het is nu 1700. U hebt juist uw bevel uitgegeven.

19. Vijfde opdracht. Hoe controleert u de uitvoering van uw bevel?

20. Oplossing van de vijfde opdracht. Ik overtuig mij er van, dat mijn onder-Cn verkennen vóór zij teruggaan naar de vzpl. Bij mijn terugkeer in de vzpl controleer ik of het Pel klaar is voor het gevecht. Nadat mijn Onder-Cn hun bevel hebben uitgegeven (zij moeten dit in de vzpl doen) stel ik vragen aan mannen van iedere groep en controleer of iedereen op de hoogte is met de taak van het Pel, de te gebruiken formatie, het uur U, en de taak van hun groep. In de uitgangsstelling controleer ik de plaats van iedere groep.

21. Bespreking van de oplossing. Het is altijd nodig toezicht uit te oefenen op de uitvoering van een bevel. Hier moet de PC zich er van overtuigen, dat zijn plan en bevel worden doorgegeven naar iedere man van zijn Pel. Hij kan niet verwachten, dat zijn mannen met begrip handelen en zelfvertrouwen hebben, tenzij zij op de hoogte zijn van de situatie en het aanvalsplan.

De gevechtsleiding is een doorlopend proces.

De PC moet altijd vooruit zien en zorgen, dat zijn plan wordt uitgevoerd of, in geval van gewijzigde omstandigheden, aan die omstandigheden wordt aangepast. Hij moet zijn onder-Cn inschakelen en samen met hen van zijn Pel een soepel lopende machine maken.

HET FINANCIËEL ASPECT VAN DE NOTA INZAKE HET DEFENSIE-BELEID

door P. DREGMANS, *Referendaris bij het directoraat administratieve diensten van het Ministerie van Oorlog.*

De minister van oorlog en van marine heeft op 5 Mei j.l. door middel van een (tweede) nota inzake het defensiebeleid de Volksvertegenwoordiging ingelicht over het door de Regering beoogde defensiebeleid en de consequenties daarvan. In dit artikel worden enige beschouwingen gewijd aan par. IV, welke behandelt:

De financiële gevolgen van de Nederlandse inspanning.

De financiële gevolgen van de militaire inspanning zullen een jaarlijks bedrag vorderen van *f* 1.500.000.000; dat reeds door de Regering was genoemd bij haar eerste ontmoeting met de Volksvertegenwoordiging, zodat deze mededeling geen nieuws bevat. Dit bedrag is als basis genomen voor het dekkingsplan, dat door de minister van financiën bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ingediend. Het ligt dus voor zo stevige ankers vast, dat we de *f* 1.500 miljoen als basis van verdere planning kunnen aanhouden. Maar tot recht begrip van zaken moet er onmiddellijk de aandacht op worden gevestigd, dat dit bedrag niet alleen is bestemd voor de ministeries van oorlog en marine, doch dat ook het ministerie van binnenlandse zaken ten behoeve van de burgerlijke verdediging en het ministerie van uniezaken en overzeese rijksdelen voor zijn militaire uitgaven, van „de buit” zullen moeten meegenieten. Daar de opbouwplannen voor de strijdkrachten zich uitstrekken over de jaren 1951 t.m. 1954, zal benodigd zijn $4 \times f$ 1.500 mln. = *f* 6.000 mln.

In de defensienota wordt medegedeeld, dat dit bedrag, zijnde de totale door Nederland te dragen kosten — naar voorlopige en dus voor wijziging vatbare raming — als volgt over de ten laste der defensie komende kostendragers wordt verdeeld:

zeemacht (inclusief Nieuw-Guinea en de Nederlandse Antillen enz.)	<i>f</i> 1.295 mln.
luchtmacht	<i>f</i> 1.080 mln.
leger (inclusief legerkosten Nieuw Guinea en de Nederlandse Antillen enz.)	<i>f</i> 3.545 mln.
burgerlijke verdediging	<i>f</i> 80 mln.
	<hr/>
Totaal	<i>f</i> 6.000 mln.

Deze verdeling over het totale project is, volgens de nota, in sterke mate beïnvloed door de van uit het buitenland te verwachten militaire hulp. Tot slot van de financiële paragraaf wordt opgemerkt, dat er naar zal worden gestreefd de verdeling over de defensielast over de vier jaren zo gelijkmatig mogelijk te doen verlopen.

Voor het vervolg van mijn betoog wil ik aannemen, dat dit streven volledig zal slagen en dat (zuiver theoretisch gezien), ieder jaar $\frac{1}{4}$ der

totale lasten voor ieder der krijgsmachtdelen zal worden opgebracht; dit zou dan het volgende beeld geven:

zeemacht	$\frac{1}{4} \times 1.295$	=	f	324 mln.
luchtmacht	$\frac{1}{4} \times 1.080$	=	f	270 mln.
leger	$\frac{1}{4} \times 3.545$	=	f	886 mln.
burgerlijke verdediging	$\frac{1}{4} \times 80$	=	f	20 mln.

Maakt totaal de bekende f 1.500 mln.

Voor 1951 kan dan de volgende opstelling worden gemaakt:

	zeemacht	luchtmacht	landmacht	burgerlijke verdediging
	(in millioenen)			
oorspronkelijke begroting	281	153	427 ¹⁾ 21 ²⁾	
nota van wijziging	40	32	133	20
theoretische verdeling	321	185	581	20
f 1.500 mln. voor 1951:	324	270	886	20
zodat theoretische alsnog suppletair zou moeten worden opgebracht	3	65	305	—

1) Legeraandeel in de oorlogsbegroting.

2) Legerkosten in de begroting minuoer.

In dit theoretische „miljoenenspel” kunnen we de f 3 mln. voor de marine als te verwaarlozen factor beschouwen, zodat de marine zijn aandeel voor 1951 heeft toebedeeld gekregen. Het moge op het eerste gezicht eigenaardig toeschijnen, dat de zeemacht in de verhoogde militaire inspanning zo weinig meespeelt, doch als bedacht wordt, dat de Koninklijke marine reeds jaren bezig is aan de opbouw van haar vlootplan en dat in dit plan geen wijziging is gekomen, dan is begrijpelijk, dat ook in de financiële opzet geen wijziging is gekomen. Ter verduidelijking kan er nog op worden gewezen, dat ook in deze defensienota, evenals in die van 27 Juni 1950, wordt verwezen naar het bekende vlootplan dat, ongeacht de als reserve te beschouwen oudere eenheden, omvat: 1 vliegkampschip — 2 kruisers — 12 onderzeebootjagers — 6 escorteurs — 4 onderzeeboten — 48 mijnenvegers en een aantal kleinere eenheden voor kustbewaking en bescherming der zeegaten — plm. 100 vliegtuigen en de vorming van een aantal marinierseenheden, alsmede de defensieve bewapening en uitrusting van de Nederlandse koopvaardijvloot en de oefening van het personeel voor zijn oorlogstaak.

In de nota wordt dan ook nog eens nadrukkelijk gestipuleerd, dat „het niet in het voornemen der Regering ligt om in het kader der verhoogde defensie-uitgaven enige wijziging te brengen in de bestaande vlootplannen”.

De verhoging der aanvankelijke begroting wordt verklaard door het aanvaarden door de Koninklijke marine van een aantal taken, die voordien niet bestonden (Korea) of door andere delen der krijgsmacht werden verzorgd (mariniers op Nieuw-Guinea, Suriname en de Nederlandse Antillen).

Vooraleer wordt overgegaan tot een bespreking van de uitgaven voor land- en luchtmacht, dient eerst een korte uiteenzetting te worden gegeven van de land- en luchtmachtbegrotingen zoals deze in de onderhavige beschouwingen worden gezien; immers onze begrotingswetgever kent alleen de begroting van het ministerie van oorlog.

Tot 1950 was het gebruikelijk als luchtmachtbegroting aan te nemen het totaalbedrag van de onder dat hoofd in de begrotingswet voorkomende artikelen; de apparaatskosten (ministerie, subsidies, tegemoetkomingen, uitgave van *De Militaire Spectator* en het *Militair Rechtelijk Tijdschrift*), de z.g. dode lasten (pensioenen, wachtgelden, uitkeringen en gratificatiën, schadevergoedingen enz.) werden geteld bij de artikelen behelzende uitgaven voor het leger, m.a.w. het leger droeg alle overheadkosten en de luchtmacht geen, zelfs niet de kosten van zijn eigen staf, voorzover deze was opgenomen in de organisatie van het ministerie.

Toen dan ook in 1950, bij de verdeling van de toenmaals verhoogde militaire inspanning tot f 850 mln. per jaar, gesproken werd over de verdeling van dit bedrag over de strijdkrachten, werd het billijk geoordeeld het luchtmachtaandeel te belasten met een deel der overheadkosten. Dit deel werd, voor zover geen aanwijsbare andere bepalende factoren aanwezig waren, vastgesteld naar verhouding van de sterkte tot het leger.

In bijlage I van de memorie van toelichting op de oorlogsbegroting 1951 is per begrotingsartikel aangegeven wat aan leger en wat aan luchtmacht wordt toegerekend.

De recapitulatie vertoont het volgende beeld.

	Leger	Luchtmacht	Totaal
Onvermijdelijke taken (apparaatskosten)	30.634.638	2.829.025	33.463.663
Opbouw	366.747.756	144.245.976 (a)	510.993.732
Aflopende lasten (Indonesië)	3.146.690	429.950	3.576.640
Dode lasten (pensioenen enz.)	26.251.595	5.762.930	32.014.525
Totaal	426.780.679	153.267.881 (b)	580.048.560

Vóór 1950 zou als luchtmachtbegroting 1951 f 144 mln (a) zijn aanvaard; thans met toerekening van de apparaatskosten en de aflopende en dode lasten, wordt zij op f 153 mln. (b) gesteld, wat een zui verder beeld geeft van de werkelijke kosten verbonden aan de instandhouding en opbouw van de luchtmacht.

Op dezelfde wijze als de originele begroting 1951 is geanalyseerd, is dit geschied met de nota van wijziging en deze sluit voor de luchtmacht op f 32 mln.

Theoretisch zou de luchtmacht in 1951 nog de beschikking kunnen krijgen over f 65 mln. Hier mag nog wel eens opnieuw gewezen worden op de theoretische grondslag, waarop dit betoog is gebouwd, want de minister van oorlog heeft zich nog niet uitgesproken over de suppletoire begrotingen, welke zullen worden ingediend en het zal van vele en velerlei factoren afhangen, hoe de verdeling van de nog resterende millioenen, die ons scheiden van de f 1.500 mln., zal zijn. Op grond van de voorliggende kamerstukken kan echter worden verwacht, dat de luchtmacht in ieder geval nog met een suppletoire aanvraag zal komen.

In de defensienota van 27 Juni 1950 werd geen luchtmachtplan aan de openbaarheid prijsgegeven; dit is verklaarbaar, want in de nota van 5 Mei wordt gezegd, dat „in de loop van deze maand” de uiteindelijk te bereiken samenstelling onzer luchtmacht door de Regering werd vastgesteld op:

21 squadrons gevechtsvliegtuigen (dagjagers, nachtjagers en tactische jachtvliegtuigen), alsmede een aantal squadrons verkenning-, transport en artilleriewaarnemingsvliegtuigen, voorts de aanleg van de nodige operationele vliegvelden.

Weliswaar was in de memorie van antwoord op het voorlopig verslag van de Eerste Kamer, verschenen 22 November 1950, reeds gesproken over een soortgelijke uiteindelijke opbouw, doch kennelijk moest toch ook de nieuwe Regering zich hierover uitspreken.

De landmacht is het deel der krijgsmacht, waaraan het leeuwendeel der gelden is toebedeeld.

Dit wordt alleszins verklaarbaar, wanneer men nog eens aandachtig leest wat er gedurende het laatste jaar over de opbouw der landmacht is geschreven; men treft dan achtereenvolgens aan:

27 Juni 1950, nota inzake het defensiebeleid.

Het opbouwplan voorziet in de vorming van:

- troepen te velde,
- troepen voor territoriale verdediging,
- luchtverdedigingstroepen,
- troepen voor inwendige rust en orde;

voorts wordt gezegd:

„Als gevolg van beperkingen in de practische mogelijkheden, welke zich in de materieelsector voordoen, zal het niet uitvoerbaar zijn in de loop der komende jaren alle beschikbare geoefende militairen tot mobilisabele oorlogsonderdelen te maken”,

en wordt gesproken over:

„De troepen te velde, welke dus in de eerste plaats uit de jonge lichteningen zullen voortkomen, zullen, naar mate zij beschikbaar komen, worden verenigd in een aantal gevechtsgroepen”.

4 September 1950, memorie van antwoord aan de Tweede Kamer.

„Door het mobilisabel maken van uit Indonesië teruggekeerde landstrijdkrachten, alsook door het voltooiën van de geoefendheid van de lichtening 1959 II, vertrouwt de Regering in staat te zijn om, indien op materieelgebied door internationale samenwerking tijdig het benodigde zal kunnen worden verkregen, voor het einde van 1951 drie operationele divisies ter beschikking te hebben.”

22 November 1950, memorie van antwoord aan de Eerste Kamer.

In de loop van 1951 zullen geoefend en voor zover de materiële voorziening dit toelaat ook overigens gereed zijn:

3 infanteriedivisies met een beperkt aantal legerkorpstroepen; territoriale troepen en een aantal afdelingen luchtdoelartillerie.

5 Mei 1951, nota inzake het defensiebeleid.

Het opbouwplan omvat de vorming van:

5 infanteriedivisiën,

een aantal territoriale troepen, waaronder luchtdoelartillerie, alsmede

een aantal eenheden nationale reserve.

Het kan niet verwonderen, dat, nu zich binnen een half jaar tijds een wijziging in de plannen heeft voltrokken van het „zo mogelijk enige gevechtsgroepen” tot „5 divisies”, dit de gehele landmachtbegroting als het ware op zijn kop heeft gezet.

En — de volgende gevoelsuiting zij, in dit sober relaas, veroorloofd als hulde aan al de onbekende zwoegers, die het in recordtijd fiksten — niet alleen de begroting; de staven hebben gezwoegd om de plannen gereed te maken, de cijferaaars en rekenmeesters hebben geslaafd om tijdig hun bijkans ontelbare berekeningen en onafzienbare kolomoptellingen kloppend te maken, opdat in vele langdurige en zware voorbereidende conferenties uiteindelijk kon worden samengesteld een beknopt staatje, dat de Regering moest worden voorgelegd om door haar te laten „doorhalen was niet verlangd wordt”: wel/geen 5 divisies.

De beslissing viel: 5 divisies; f 1.500 mln. per jaar.

De memorie van toelichting op de begroting 1951 vermeldde reeds, dat het onmogelijk was geweest de financiële gevolgen van de (toen voorgenomen) versnelling van de defensie-opbouw in de begrotingsvoorstellen tot uiting te brengen. De orinigele begroting 1951 heeft dan ook voor het landmachtdeel hoofdzakelijk betrekking op de vredesdienst; slechts wordt in art. 166 een bedrag van rond f 93 mln. als „buitengewoon crediet” aangevraagd in verband met de bijzondere omstandigheden, welke zich bij de opbouw van het leger voordoen.

De nota van wijziging bevat, zoals op overzichtelijke wijze uit de bijlage blijkt, de noodzakelijke verhogingen van de begroting, voortvloeiende uit:

het langer onder de wapenen houden van de lichte 1949^{II},
het verblijf van het Nederlands detachement Verenigde Naties op
Korea,

de herhalingsoefeningen,

het langer verblijf van Nederlandse troepen in Indonesië,

en voorts o.a.

de aanschaffing van voertuigen,

de versnelde bouw van magazijnen,

de versnelde afbouw van legeringskampen,

terwijl het „buitengewoon crediet” is verhoogd met rond f 60 mln.;
waarvoor volgens de memorie van antwoord zullen worden aan-

geschapt militaire ge- en verbruiksgoederen, voertuigen, verbindingsmaterieel, munitie en jerrycans.

Met inbegrip van de landmachtkosten van het ministerie voor uniezaken en overzeese rijkswedden is, zoals hiervoor is aangeduid, totaal reeds een bestemming gegeven aan f 581 mln. In de gevolgde theoretische berekening komt aan de landmacht binnen het raam der f 1.500 mln. nog toe f 305 mln.

Uit dit bedrag zullen allereerst moeten worden bestreden de kosten vallende op het verlengd verblijf in werkelijke dienst, dat in de Regeeringsverklaring is aangekondigd; de bouw van legeringsruimten, leslokalen enz. voor de nieuwe e.g. uit te breiden vredesopleidingseenheden, waaromtrent in paragraaf VII der nota wordt gesproken. Voorts zullen, in verband met de lange levertijd, (samenhangende met de zeer tijdige inkoop der grondstoffen) belangrijke orders voor kleding enz. (P.S.U.) moeten worden geplaatst. Daarenboven zijn sinds de opstelling der begroting 1951 vele prijzen belangrijk gestegen, is een 3e loonronde in werking getreden, waarvan de financiële lasten ook binnen de f 1.500 mln. zullen moeten worden opgevangen.

Eerst wanneer al deze kosten nauwkeurig zijn geraamd, kan worden overwogen, welk deel van de Nederlandse bijdrage aan de opbouw der 5 divisies nog in 1951 financieel kan worden verwerkt.

Welke artikelen uit de extra begrotingsgeldten zullen moeten worden aangeschaft, is het gemakkelijkst in negatieve zin uit te drukken, daar volgens de defensienota uit M.D.A.P. zullen worden ontvangen: „de „voornaamste uitrusting met bijbehorende munitie, welke nodig is voor „onze mobilisabele en in opleiding zijnde troepen. De soorten uitrusting, „welke op deze wijze worden verkregen, beperken zich in algemene zin „tot die artikelen, welke niet of niet tijdig in Nederland kunnen worden „vervaardigd of in het buitenland kunnen worden aangeschaft.” Zou een omschrijving of zelfs alleen maar een opsomming moeten worden gegeven van de artikelen, die wel door Nederland moeten worden aangeschaft, dan zou dit een lijst worden van 20.000 artikelen, lopende van een rijdende bakkerij tot het potlood, van de militaire keukenuitzet tot het kompas, van de kantoormachine tot de zandzak, van de draaibank tot de zuurstofcilinder, van de brandweerauto tot de droge batterij enz. Zoals door de minister van economische zaken bij de installatie van de Adviesraad voor de militaire productie o.a. is gezegd, is in de f 6.000 mln. een aanschaffingsprogramma begrepen van rond f 4.500 mln. (waaronder een bouwprogramma van rond f 400 mln.), zodat valt te concluderen, dat van 1951 t/m 1954 de personeelslasten in enge zin (salarissen, tractementen, pensioenen, kostwinnersvergoedingen) f 1.500 mln. zullen bedragen.

De realisering van de wil tot zelfhandhaving kost ons volk — dus ons — f 1.500 mln. per jaar, d.i. per hoofd der bevolking f 150,—, voor een normaal gezin f 600,— per jaar.

Als een ieder op de plaats, waarop hij is gesteld en waarop hij zijn aandeel levert in deze opbouw, niet deze f 1.500 mln. ziet, doch zijn persoonlijke bijdrage ad f 600,—, dan geloof ik, dat er vele en belangrijke bezuinigingen op de rijkshuishouding en speciaal bij de strijdkrachten zullen worden doorgevoerd zonder dat iemand of iets daarvan schade ondervindt.

STUDIECENTRUM VAN ONZE KRIJGSGESCHIEDENIS ZESTIG JAAR

1891 — 24 APRIL — 1951

door W. BARON VAN ITTERSUM

In de zitting van 8 Maart 1858 van de afdeling Letterkunde der Kon. Academie van Wetenschappen werd door Kolonel Knoop een voorstel gedaan om door een onderzoek in het Rijksarchief en in overige archieven en verzamelingen stukken en documenten, voor de krijgsgeschiedenis van belang op te sporen, teneinde de belangrijkste daarvan te publiceren. Dit verwierf algemene bijval en twee leden, de heren Bosscha en Bakhuizen van den Brink werden uitgenodigd daarover een rapport uit te brengen. Dat rapport, opgenomen in *De Militaire Spectator* van 1858 (blz. 527—559), liet geen twijfel bestaan nopens de vraag, of het gewenste onderzoek tot gunstige resultaten zou kunnen leiden. Daaruit bleek toch, welk een groot aantal bescheiden in archieven en verzamelingen nog ongebruikt aanwezig waren, welke, deskundig onderzocht en geordend, van uitermate belang waren om als bouwstoffen voor de Nederlandse krijgsgeschiedenis te dienen.

De Kon. Academie adviseerde, dat aan het Ministerie van Oorlog een historische afdeling zou worden ingericht, zoals in andere landen reeds het geval was. De toenmalige Minister van Oorlog, Jhr. de Casembroot gaf gehoor aan het uitgebrachte advies, dat „mocht, op welke wijze dan ook aan haar plan uitvoering worden gegeven, de proefneming zou worden begonnen met het belangrijke handschrift van de vriend en krijgsmakker van Prins Maurits, Het journal van Anthony Duyck”. Kapitein Lodewijk Mulder werd hiervoor te werk gesteld en in 1862 verscheen van zijn hand de uitgaaf, welke als de belangrijkste bron kan worden aangemerkt voor de krijgsverrichtingen van Prins Maurits. Anthony Duyck werd op 4 October 1589, na zijn studie in de rechten voltooid te hebben, benoemd tot Advocaat-Fiscaal van de Raad van State. In deze betrekking was hij verplicht het leger te velde te volgen. Hij was hierdoor in staat dagelijks belangrijke aantekeningen te maken, zoals hij getuigt, dat hij „in meest alle de belegeringen present geweest is ende sulx daegelijksx geannoteerd heeft”.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 30 November 1888 werd door het lid, generaal Van Vlijmen de wens van de Kon. Academie van wetenschappen in herinnering gebracht om meer aandacht te schenken aan een stelselmatig onderzoek van onze Nederlandse en Nederlands-Indische Krijgsgeschiedenis.

Als gevolg hiervan stelde in 1890 de Minister van Oorlog, generaal Bergansius, gelden beschikbaar voor een nauwgezet onderzoek der militaire archieven, hetgeen bekrachtigd werd door het Koninklijk Besluit van 24 April 1891, waarbij onder leiding van de Chef van de Generale Staf, Luit.-Kolonel der Huzaren F. de Bas voor bedoeld onderzoek werd aangewezen. Zijn bureau werd, onder de naam „Krijgsgeschiedkundig Archief van de Generale Staf”, gevestigd in lokalen van het Ministerie van Oorlog aan de Kalvermarkt.

Met bewilliging van Hare Majesteit de Koningin-Regentes ving het onderzoek aan op het Koninklijk Huisarchief om te worden voortgezet op het Algemeen Rijksarchief, in het Genie-archief van het Ministerie, het Haags Gemeente-archief, de Kon. Bibliotheek en ook in particuliere verzamelingen.

Het Kon. Huisarchief mag beschouwd worden als een historische schatkamer voor de geschiedenis, de grootheid en de roem van ons Vaderland. Het bevat o.a. het volledig archief van Z.K.H. Prins Frederik der Nederlanden, broeder van Koning Willem II. In het bijzonder uit dit archief heeft generaal De Bas het staatsdaadwerk samengesteld: „Prins Frederik der Nederlanden en Zijn tijd”, een gedocumenteerde studie bevattende van het jaar 1787 af tot de dood van genoemde vorst. De grote waarde van het Kon. Huisarchief blijkt ook o.m. uit de werken van J. P. de Bordes: „De Verdediging van Nederland in 1629”, van Prof. J. Bosscha: „Neerlands Heldendaden te Land”, van Jhr. W. van Sypestein: „Geschiedkundige Bijdragen, een bijdrage tot de geschiedenis gedurende de jaren 1650—1696” en vooral ook uit de door Mr Groen van Prinsterer uitgegeven: „Archives de la Maison d'Orange-Nassau”, waaruit zoveel licht omtrent de militaire plannen en ondernemingen van de Tachtigjarige oorlog is opgegaan.

Het Algemeen Rijksarchief bewaart talrijke krijgsgeschiedkundige bronnen o.m. van 1576 tot 1796 alle uitgaande stukken en resolutiën van de Staten-Generaal, hun briefwisseling met de staatscolleges en met de gedeputeerden te velde. Voorts de Eed- en commissieboeken (aanstellingen) van de officieren van het Staatse Leger.

Uit deze archieven hebben de generaals De Bas en Ten Raä het belangrijke werk samengesteld:

„Het Staatse Leger 1568—1795”, waarvan het VIIe deel (1638—1702) in 1950 is verschenen; het VIIIe deel (De Spaanse Successie Oorlog) is thans in bewerking.

Een werk, noodzakelijk voor de oordeelkundige studie en beschrijving van enig deel der krijgsgeschiedenis, verscheen van de hand van generaal De Bas in 1905, nl. „Het Repertorium voor de Nederlandse Krijgsgeschiedenis”. Deze uitgave beoogde zoveel mogelijk volledige opgaven te verzamelen omtrent:

1e. de archieven, boekerijen, musea, verzamelingen enz. in Nederland en in het buitenland, die enigszins belangrijke bescheiden bevatten voor de Nederlandse Krijgsgeschiedenis;

2e. de verhandelingen aangaande onze krijgsgeschiedenis in binnen- en buitenlandse tijdschriften.

Een nuttig en dankbaar werk is weggelegd voor hem, die een tweede herziene en vermeerderde druk ter hand zal willen nemen.

Op 30 November 1894 hield De Bas een lezing voor de Vereniging ter beoefening van de Krijgswetenschap over: „De Schatkamers der Krijgsgeschiedenis”, waarbij het resultaat van de voorlopige verkenning der archieven werd medegedeeld. Hierdoor werd in ruimere kring bekend op welke wijze het krijgsgeschiedkundig archief de behulpzame hand kon bieden aan hen, die de krijgsgeschiedenis uit haar bronnen zelve wilden kennen.

Velen hebben hiervan gebruik gemaakt o.a. Kolonel der Cavallerie W. E. A. Wupperman voor de bewerking van de Veldtocht in 1815 van

de Nederlanden en Frankrijk, Majoor der Inf. G. J. W. Koolmans Beynen ten behoeve der bewerking van de veldtocht van 1799.

In de voorrede van zijn studie „De Patriottentijd” gedenkt Dr Colenbrander dankbaar de medewerking van de directeur van het Krijgs-geschiedkundig Archief. Ook uit het buitenland is deze medewerking meermalen ingeroepen o.a. door Dr Meinardus te Wiesbaden en Dr Bailleux te Berlijn voor de bewerking van de Katzenelbogenschcr Erf-opvolgingsoorlog.

Van de onder toezicht van de Chef Generale Staf uitgegeven werken, waarbij gebruik gemaakt is van de bronnen van het krijgsgeschiedkundig archief, noemen wij in de eerste plaats de talrijke werken van de geschiedkundige F. H. A. Sabron, de latere Minister van Oorlog o.a.:

„De oorlog van 1794—'95 op het grondgebied van de Republiek der Verenigde Nederlanden”.

„De geschiedenis van 124e Regiment Infanterie van Linie onder Keizer Napoleon”.

„De geschiedenis van het 33e Regiment Lichte Infanterie (het oud-Hollandse Regiment Jagers) onder Keizer Napoleon”.

„Memories betreffende de uitwerking, vernieuwing en inlevering van Vaandels en Standaarden bij het Nederlandse Leger sedert 1813”.

„De vesting Gorinchem van November 1813 tot Maart 1814”.

„De blokkade van Delfzijl in 1813—1814”.

„De blokkade van Grave in 1813—1814”.

„In en om Coevorden 1813—1814”.

„De Militaire Willemsorde. Geschiedenis van haar ontstaan, met aantekening bij de wet en het reglement van de Orde”.

Voorts van Kapitein der Artillerie Mr Dr J. Eysten „de geschiedenis der Nederlandse Pontonniers”.

Tenslotte van Kapitein der Artillerie J. C. P. W. A. Steenkamp: „De Nederlandse Rijsscholen van 1806 tot 1907”.

Aan officieren, die daartoe roeping gevoelden, werd, onder leiding van de directeur van het K.A., de gelegenheid opengesteld „con amore” nasporingen te verrichten in verschillende archieven, waarbij de hulp en voorlichting van het personeel dier archieven steeds ruimschoots werd verleend. Voor officieren, in de kracht van hun leven gepensionneerd, ligt hierin nog steeds een dankbare taak. De ervaring heeft geleerd, dat zij, die, als leek op dit gebied, slechts aarzelend de arbeid begonnen, geleidelijk daarin bevrediging en waardering vonden.

Tot het bevrijdingsjaar 1945 heeft het krijgsgeschiedkundig archief als zodanig bestaan. In 1940 begon een aantal officieren van de Generale Staf met de geschiedschrijving van de oorlog op ons grondgebied en vormden het Krijgs-geschiedkundig Instituut. Een nieuwe organisatie kwam tot stand, die uitgroeide tot de huidige Krijgs-geschiedkundige Afdeling van de Generale Staf.

De vaak omstreden naam „Krijgs-geschiedkundig Archief” verdween, de werkzaamheden van generaals De Bas en Ten Raa werden voortgezet bij één der bureaux van de nieuwe afdeling. In de zin van de archieven-wet was de oorspronkelijke naam niet gelukkig gekozen, archivariissen zijn nimmer aan het krijgsgeschiedkundig archief verbonden geweest.

Een ander bureau van de huidige afdeling zet het werk van het Krijgs-geschiedkundig Instituut voort. Reeds in 1947 verscheen het werk

„Beknopt Overzicht van de krijgsv verrichtingen der Koninklijke Landmacht 10-19 Mei 1940”, dat een objectief en waarheidsgetrouw overzicht geeft omtrent de oorlogshandelingen. Een uitgebreid stafwerk is thans in bewerking. Een deel hiervan, bevattende een „Overzicht van de Duitse aanval in Mei 1940 in het bijzonder wat Nederland betreft”, bewerkt door generaal-majoor tit. b.d. Nierstrasz, werd reeds in beperkte oplage gedrukt en dienstbaar gemaakt aan de huidige landsdefensie. Verder werden op last van de Ch.G.S. tal van bijzondere studies gemaakt betreffende ervaringen aangaande oorlogshandelingen op ons grondgebied in de Tweede Wereldoorlog, in het bijzonder in 1940 en 1944/45.

Voorts is een bureau samengesteld voor de geschiedschrijving der Binnenlandse Strijdkrachten en ten slotte wordt op een bureau het werk van de Generale Staf van het KNIL in Bandoeng voortgezet. Onlangs verscheen reeds een stafwerk in opdracht van wijlen Z.E. Generaal S. H. Spoor, Commandant van het leger in Indonesië. Een uitgebreid, goed gedocumenteerd werk onder de naam: „Nederlands-Indië contra Japan”.

Waar wij de naam van generaal De Bas genoemd hebben als oprichter van het Krijgsgeschiedkundig Archief, mag de naam van generaal D. A. van Hilten, als eerste directeur van de Krijgsgeschiedkundige Afdeling niet ontbreken. Z.H.E.G. heeft op onvolprezen wijze de voetsporen van zijn voorgangers gedrukt. In woord en geschrift heeft hij zijn naam, ook in het buitenland, gevestigd. De vruchten van zijn wel versneden pen mogen bogen op grondige bronnenstudie en op waarheidsgetrouwe en objectieve geschiedschrijving.

Met vertrouwen kunnen eerstvolgende publicaties worden tegemoet gezien, indachtig aan het gezegde:

„Bon sang ne peut mentir”.

NEDERLANDSE INDUSTRIE WERKT VOOR LANDSVERDEDIGING PORUS-KROME PROCEDURE VOOR CHROOM-HARDEN.

Avio-Diepen vertegenwoordiging op aviatisch gebied.

De Handelsmaatschappij Avio-Diepen N.V. stuurde ons enige zeer interessante brochures over haar bedrijf op het vliegveld Ypenburg en over de toepassing van het zogenaamde verchromingsproces Van der Horst — het Porus-Krome procédé — een Nederlands systeem voor het chroom-harden van cilindres en andere machineonderdelen.

Langs electrolitische weg wordt op het te harden voorwerp een laag poreus chroom aangebracht waarvan de dikte, afhankelijk van de aard van het voorwerp, varieert van 0.05 tot 0.5 mm. Van groot belang is daarbij dat gedurende het proces de temperatuur maximaal 70° C bedraagt, zodat de structuur van het basismetaleel geen verandering ondergaat. De levensduur van de op deze wijze geharde machineonderdelen wordt, zoals de praktijk heeft bewezen, aanzienlijk vergroot.

Gedurende de afgelopen oorlogsjaren wist de heer Van der Horst — zelf naar de U.S.A. uitgeweken — voor zijn vinding de belangstelling te wekken van tal van Amerikaanse instellingen en bedrijven. Het Porus-Krome procédé werd dan ook spoedig toegepast op scheeps- en tankmotoren en later zelfs op vliegtuigmotoren. Zo waren tal van Amerikaanse vliegtuigen, die werden gebruikt voor de luchtbrug naar Berlijn, voorzien van Porus-Krome verchromde cilindres.

Men is thans in staat ook in Nederland het procédé uit te voeren, waarbij Avio-Diepen N.V. de vertegenwoordiging voor Europa op aviatisch terrein op zich heeft genomen.

DE GROTE VRAAG

door B. KONING, *Luitenant-Kolonel van de Generale Staf*

In December 1944 lag de compagnie van Kapitein Gaunett, al vijf weken in de frontlijn tegenover het bruggenhoofd van Colmar in de Elzas, dat — mede door het polderachtige terrein — zeer sterk was en bovendien door de Duitsers uiterst fanatiek werd verdedigd. Grote strategische waarde had het niet, hoogstens kon het nog wel eens worden gebruikt voor een bedreiging van Straatsburg. Het was meer een prestigewestie tegenover de Fransen, in dit eeuwenoude twistgebied tussen Duitsland en Frankrijk. Op een kwade dag, na het afslaan van een heftige Duitse aanval, kwam de Compagnies Commandant tot de ontdekking dat hij geen enkele officier meer had en dat ook het aantal onderofficieren lelijk was gedund.

Luitenant Stubb verschijnt ten tonele.

In de avond na de aanval, verscheen Luitenant Stubb op de Compagnies Commandopost. Een merkwaardige figuur. Kapitein Gaunett bekeek hem eens en inwendig slaakte hij de verzuchting: „Lieve help, waar hebben ze me nu mee opgescheept!” Stubb was een jongeman van omstreeks 22 jaar. Hij was niet gewoon dik, maar zelfs heel ongewoon dik. Tonrond! Op zijn dikke romp stond een hoofd, dat de honingzoete uitdrukking had van poppen, waarmee kinderen van 2 à 3 jaar nog gevoelen nemen, maar er daarna óók ziek van worden. Hij had zich blijkbaar nooit geschoren, waardoor een soort vlas op zijn gezicht was ontstaan. Zijn lichtblauwe ogen pasten volkomen in het poppengezicht. Daarnaast leek hij een wandelend arsenaal. Over de ene schouder droeg hij een karabijn, over de andere een Tommy-gun. Op iedere heup bungelde een pistool en uit zijn rechterbroekzak stak de kolf van een derde. Alle zakken van uniform en jekker puilden uit van munitie en voorts hing hij vol met alle mogelijke soorten handgranaten. Hij bleek een dun, ijl stemmetje te hebben. Toch was er iets in deze man, dat boeide. Niet alleen zijn dwaze figuur, ook niet de nog dwazere bewapening. Maar er was ook nog iets ondefinieerbaars in zijn manier van optreden, dat de aandacht niet vroeg, maar trok!

Stubb vertelde, dat hij nog nooit aan het front was geweest, dat hij zo uit het opleidingskamp kwam, en dat hij nu wel eens graag de „Jerries” — de Duitsers — in het wit der ogen wilde zien. En terwijl de kapitein Gaunett zich afvroeg, wat hij met deze zot moest doen, zei het dikke mannetje: „kapitein, u ziet er uit of u in geen tien nachten heeft geslapen. Nu ik er ben, kunt u dat gerust gaan doen en intussen ga ik eens bij de compagnie kijken.” Ik gaf hem mijn zegen en mijn ordonnans en ging inderdaad slapen!” Dit was omstreeks 21.00. Even na middernacht, vielen de Duitsers weer zonder voorafgaande artilleriebeschieting aan. Stubb zat tegenover zijn C.C., toen het schieten hem wekte. Uit zijn schuilplaats komende werd kapitein Gaunett door een kogel getroffen. Gelukkig niet ernstig, maar toch zodanig, dat hij volledig

werd uitgeschakeld. De Compagnie vocht verder onder leiding van Stubb. Deze organiseerde een tegenaanval met de compagniereserve, die hij zelf aanvoerde. Hij was overal. Hij schoot, hij wierp zijn granaten, vuurde zijn mannen aan, gilde al zijn bevelen uit, alsof hij dit jaren had gedaan. De ordonnans die steeds bij hem was gebleven, vertelde de C.C. de volgende morgen, dat de mannen van de compagnie, hoewel ze deze man pas één keer, en dan nog in het duister, hadden gezien, hem volgden als kinderen. De Duitsers verloren 60 doden en ruim 40 gevangenen.

De overval op de boerderij.

Van dit moment bezag de CC. Stubb met andere ogen. Het dwaze van zijn figuur en zijn bonte uitrusting viel weg. Deze man was een geboren leider. De volgende nacht kreeg de Compagnie bevel, om een boerderij te overvallen, omdat men vermoedde, dat daar een waarnemingspost der Duitsers gevestigd was.

Stubb vroeg direct of hij de leiding van de actie mocht hebben. Tot in finesses besprak hij deze met zijn personeel. Op zijn dunne, ijle stemmetje lette niemand meer. Bekakt en beladen begaf hij zich aan het hoofd van de troep op weg. Het was een grotesk gezicht, maar de mannen volgden hem zonder enige aarzeling. Hij had tegen hen gezegd, precies in zijn voetstappen te volgen. Dan waren ze beslist veilig. Want als er mijnen waren die bij zijn gewicht niet tot explosie kwamen, dan kwamen ze dat zeker niet als er lichtere knapen op stapten. De sergeant, die achter hem liep, zei later, dat hij er akelig van werd, zo nonchalant als de luitenant door het mijnenveld waggelde. Maar er gebeurde niets. De boerderij werd omsingeld. Stubb ging vooruit, met in de ene hand een groot mes en in de andere een handgranaat. Hij stak de post bij de kelder van de boerderij overhoop en stapte de kelder binnen, waar zich 8 man bevonden, waaronder een kapitein van de artillerie. Deze gaven zich zonder verzet aan de wonderlijke gedaante over. De patrouille marcheerde af met de gevangenen. Stubb bleef achter, legde een springlading in de kelder. Toen hij er 10 m van af was, sloeg de kelder volkomen uit elkaar en was de observatiepost van de Duitsers verdwenen. De volgende week begon de grote aanval op het Duitse bruggenhoofd. Reeds na een uur werd Kapitein Gaunet vrij ernstig gewond en afgevoerd. Stubb nam het commando over. Hij deed dit meer dan schitterend. De meest onmogelijke opdrachten voerde hij uit alsof het kinderspel was. Op een gegeven ogenblik gebruikten de Duitsers hun gevreesde 88 mm. voor direct vuur op de naderende Amerikaanse infanterie. De uitwerking van dit vuur was groot. De gehele compagnie kwam tot stilstand. Terwijl hij het 2e en 3e peloton opdracht gaf om zich in te graven en daarna zo hevig mogelijk te vuren ging hij er met het 1e Peloton vandoor. Niemand begreep hoe hij het leverde, maar op een gegeven ogenblik ging de rode lichtkogel de lucht in, dat voor het 2e en 3e peloton het teken was om het vuren te staken en dook Stubb met een peloton bij de 88 mm. op, de bediening er van dodende of op de vlucht jagend. Stubb vernielde de kanonnen niet, maar draaide ze om en begon de Duitsers er zelf mee te beschieten, tot de rest van de compagnie was aangekomen om de aanval verder voort te zetten. Hij kreeg hiervoor een zeer hoge onderscheiding en korte tijd daarna werd hij kapitein. En zijn compagnie deed het tot het einde van de oorlog prachtig. Zijn mannen

gingen voor hem door het vuur en hij die lachte om zijn koddige verschijning, kreeg met de hele compagnie te doen.

Vrede

In 1946 was de intussen tot Majoor bevorderde kapitein Gaunett bataljons commandant in Amerika. Op een zekere dag kwam kapitein Stubb zijn bureau binnen en meldde zich bij zijn nieuwe B.C. waar hij op eigen verzoek bij was ingedeeld. Majoor Gaunett verheugde zich buitengewoon, niet alleen vanwege de oude krijgsmansvriendschap, maar ook, omdat hij net een mannetje als Stubb nodig had. Hij zag er nog even raar uit als vroeger, alleen was hij nu niet meer beladen met wapens. Majoor Gaunett gaf hem de B compagnie, vertelde hem over het opleidingsprogramma en over de administratie. De B.C. deelde hem mee, dat hij hem juist het commando over de B compagnie gaf, omdat daar de opleiding nogal een en ander te wensen overliet en dat de administratie helemaal niet deugde. Hij kreeg opdracht de zaak uit te mesten en de compagnie op poten te zetten. In minder dan geen tijd hield Stubb velddienstoefeningen, sleepte hij zijn compagnie overal door en over heen. Ook hier liepen zijn mannen met hem weg, maar in minder dan geen tijd was de administratie bij zijn compagnie een volslagen chaos. Er deugde letterlijk niets van. Van de inwendige dienst kwam evenmin iets terecht. Stubb maakte van zijn compagnie een stel geduchte rovers, die door dik en door dun, weer of geen weer, hun commandant volgden en die in de kazerne de grootste stampij maakten. Maar voor de rest was het hopeloos. Majoor Gaunett nam Stubb meermalen onder vier ogen onderhanden. Hij had veel consideratie met hem, maar het ging niet. Gaunett kreeg gedaan, dat Stubb werd overgeplaatst naar de Philippijnen.

De beoordeling.

In de zomer van 1947 kreeg Majoor Gaunett een brief van het Ministerie van Oorlog, waarin hem werd gevraagd een oordeel over kapitein Stubb te geven, daar dezé een verzoek had ingediend om in beroepdienst over te gaan. En nu stond Majoor Gaunett voor de grote vraag, wat hij moest doen. Stubb was een prima oorlogsaanvoerder. In vredetijd was hij volkomen ongeschikt voor zijn taak. Het avontuur was voor hem alles. Opleiden volgens programma, inwendige- en garnizoensdienst — allemaal onzin volgens hem. En toch, zonder een goed doordacht opleidingsprogramma gaat het nu eenmaal niet. En in een kazerne moet een zekere mate van orde heersen, anders wordt het een chaos. Maar de oorlog, de werkelijkheid, is uiteindelijk de beste beoordelaar voor de capaciteiten van de aanvoerder. Moet men nu in een vredesperiode mannen als Stubb onbruikbaar verklaren, terwijl zij in de strijd goud waard zijn? Een moeilijke kwestie, waarop wij gaarne het antwoord van hen zouden horen, die in de tweede wereldoorlog zelf de wapenen in de hand hebben gehad, of in Indonesië hebben gediend, die de werkelijkheid dus ook uit ervaring kennen en die misschien wel eens voor dezelfde moeilijkheid hebben gestaan als Majoor Gaunett.

SCHIETOPLEIDING DER INFANTERIE

door J. DE VRIES, S.M.I. der Infanterie.

Bij de opleiding van militair personeel is de schietopleiding één der belangrijkste vakken. In deze tijd van opbouw van het Leger en van allerlei andere weerbare korpsen, zoals politie en reserve-politie, Nationale Reserve, Reserve Grensbewaking en zelfs van schietverenigingen, die hun geoefendheid in tijden van nood ten dienste willen stellen van het Vaderland, verdient de schietopleiding volle aandacht.

De schietopleiding bij de Infanterie was vroeger vastgesteld in het z.g. zwarte boekje van 1915.

Het voornaamste hoofdstuk daarin was hoofdstuk III. Het daarin gestelde omtrent de leergang voor de schietopleiding waarbij de voorbereidende oefeningen, het schoolschietsen en het gevechtschietsen afzonderlijk werden behandeld, is voor de hedendaagse opleiding nog voor het grootste gedeelte van toepassing.

Hoe gaarne zou ik van onze jonge instructeurs zien, dat zij deze oefenstof in hun tegenwoordige schietvoorschriften zo goed beheersten als in die tijd de instructeurs zulks deden. Ik hoor verschillende instructeurs al zeggen, ja maar de oefenstof is nu veel uitgebreider geworden, men had in die tijd alleen maar een geweer en een zware mitrailleur en in 1920 kwam pas de eerste lichte mitrailleur. Inderdaad, het was alles eenvoudiger, maar ook degelijker.

Na afloop van de wereldoorlog 1914—1918 was er aanvankelijk een betrekkelijke stilstand in de ontwikkeling van de opleidingen. Maar daarna verschenen er langzaam aan nieuwe voorschriften o.m. als gevolg van de ervaringen in de wereldoorlog opgedaan.

Ook voor de schietopleiding bij de Infanterie verschenen een aantal nieuwe voorschriften, voor ieder wapen een afzonderlijk voorschrift.

De in de „Algemene Schietvoorschriften” voorgeschreven oefenstof was zeer duidelijk en voor iedere ervaren instructeur gemakkelijk te onderwijzen. Het was een grote uitbreiding van de te onderwijzen oefenstof, vergeleken bij die in het schietvoorschrift 1915. Voor het eerst werd van Specialistische Opleidingen bij het Wapen der Infanterie gesproken, waarbij onderscheid werd gemaakt tussen opleidingen voor tirailleurs, zware mitrailleurs, mortieren van 8, PAG en Kaderopleiding.

In de door de Inspecteur der Infanterie uitgegeven „Wenken” werd de leergang schietopleiding verder uitgewerkt en als volgt ingedeeld.

A. Inleiding. Eerste les.

B. Behandeling gedurende de 1e tot 5e oefenweek.

Het schieten met geweer (karabijn), richtoefeningen, plaatsen van de kolf tegen de schouder, het afdrukken, het waarnemen van de richting bij het afgaan van het schot en het bepalen van het richtpunt in verband met de verschillende omstandigheden.

C. Tweede les. Behandeling vangt aan in de 6e oefenweek.

Schietsen uit de vrije hand en van achter een dekking (dus opgelegd); het maken van een sprong in snelloop en vuuropening zonder

nader bevel; het schieten met opgeplante bajonet en daarna met net gasmasker op; het schieten op loopgraafdoelen, met gebruik van schilden; richtoefeningen in het terrein op grotere afstanden; het verkrijgen van de juiste snelle aanslag, met verbetering van de richting. Voorts opvoeren van de vaardigheid en onderhouden ervan, door dagelijks gedurende korte tijd de juiste snelle aanslag te beoefenen; het onderwijzen van het salvo-vuur (steeds met losse patronen).

D. Derde les. Behandeling vangt aan in de 8e oefenweek.

Het schieten met de lichte mitrailleur M 20. De behandelde oefenstof uit de eerste en tweede les wordt voortgezet.

E. Vierde les. Behandeling vangt aan in de 15e oefenweek.

Het schieten met het pistool. Alle leerlingen schieten vier oefeningen daarmee. Met schutters en helpers bij de Mitr. M 20, werd de oefening in het pistoolschieten voortgezet.

In het bijzonder wijs ik hier op het boekje „Oefeningen ter Voorbereiding van de juiste snelle aanslag met geweer en karabijn”, welke beginselen ook thans nog van betekenis zijn. De in dit boekje voorgescreven oefeningen dienden als voorbereiding, voor de eigenlijke schietoefening. Als hulpmiddel werd daarbij een draad met kralen gebruikt, Tussen 2 staanders werden twee draden met enige tussenruimte gespannen. De bedoeling was nu bij de aanslag tussen deze 2 draden te blijven en allengs deze tussenruimte te verminderen totdat uiteindelijk slechts één draad overblijft, waaraan kralen, die dan verder als mikpunt worden gebruikt.

En nu de schietopleiding na de bevrijding. Het leger is nog in opbouw. De bewapening en uitrusting daarvan ondergaan nog steeds wijziging. Van definitieve voorschriften kan dus nog geen sprake zijn; dit kan slechts dan geschieden, wanneer de gehele opbouw stabiel is geworden. Echter zijn de „Voorlopige Voorschriften (meest vertalingen van buitenlandse voorschriften) nog niet zo overzichtelijk en grondig opgebouwd als wij dit vroeger gewend waren. Dat bemoeilijkt de instructie.

Laten wij als voorbeeld nemen het ontwerp voorschrift No. 1501, „Geweer”; Hoofdstuk 11.

De juiste volgorde van de schietopleiding ontbreekt en is ook niet zo duidelijk omschreven als in de voorschriften voor 1940.

Ik kom even terug op het schietvoorschrift van 1915 „het zwarte boekje”. Hoe nauwkeurig werden in dat voorschrift de opéévolgende handelingen bij de richtbok beschreven.

- 1e. de gymnastische oefeningen (het oude punt 51), die er op gericht waren de recruit, die nimmer aan enige sport had gedaan, wat leniger te maken.
- 2e. het richten met gebruik van hulpmiddelen.
- 3e. drukpunt nemen en doordrukken.

De nadruk ligt hier geheel op de individuele opleiding van de man bij de richtbok.

In het ontwerp-voorschrift geweer hiervoor genoemd vinden wij in les 5, o.a. „het liggen”. De bewegingen zijn niet zo nauwkeurig voorgescreven, het is niet schools zoals voorheen, het is een beweging waar haast bij is; men krijgt de indruk dat er geen tijd is genomen om het

behoorlijk af te werken, dus oorlogsopleiding, waarbij het er om gaat zo spoedig mogelijk de beschikking te verkrijgen over geoefende troepen.

Het knielen komt in dat voorschrift voor onder „Vuren in andere schiethoudingen”. Als afzonderlijke schoolse beweging komt deze handeling eigenlijk niet meer voor. Zo zijn er in dit en in andere voorschriften verschillende tekortkomingen aan te wijzen.

Conclusie.

Terugkeren naar de grondige methode van het schietonderricht, uiteraard aangepast aan de tegenwoordige wapens;

het geven van individueel onderwijs door de instructeurs;

het verschaffen van voldoende hulpmiddelen voor het onderwijs;

het weer invoeren van de juist snelle aanslag voor geweer en resp. karabijn;

het weer invoeren van voorbereidende gymnastische oefeningen, welke aan het schietonderricht vooraf moeten gaan;

het moderniseren van schietterreinen, aangepast aan de moderne wapens;

het verstrekken van nieuwe voorschriften zodra de nieuwe bewapening van kracht is, samengesteld op de oude beproefde manier van voor 1940.

Moge mijn betoog aanleiding geven tot vele gesprekken eventueel tot veel critiek in opbouwende zin, dan komen wij uiteindelijk tot het juiste doel. „De Opbouw van onze Weermacht”.

Naschrift.

Van redactiewege bekort. Ofschoon de Schietopleiding Geweer is herzien en spoedig aan de onderdelen zal worden verstrekt en de beginselen daarvan reeds aan de Infanterieschool worden onderwezen, achten wij het onderwerp van zodanig belang, dat wij desniettemin hier voor de aandacht van de lezers vragen. Voor de overige wapens zijn schietvoorschriften opnieuw in bewerking. Mogen zij aan de gestelde verwachtingen voldoen.

Red.

GRATIS ABONNEMENT OP DE „MILITARY REVIEW”

Bij een kort geleden door mij gemaakte dienstreis naar de Verenigde Staten bleek mij de mogelijkheid om voor een aantal Nederlandse officieren een gratis abonnement te verkrijgen op het Amerikaanse militaire tijdschrift „MILITARY REVIEW”, uitgegeven door het Command and General Staff College te Fort Leavenworth.

Alvorens ter zake verdere stappen te ondernemen, verzoek ik gegadigden naam, rang en adres op te geven aan de administratie van „De Militaire Spectator”.

M. R. H. CALMEYER

NIEUWE UITGAVE

DE BESTRAFFING VAN PRINCIPIËLE DIENSTWEIGERAARS, openbare les gegeven bij de aanvang van zijn colleges in het militair straf- en tuchtrecht aan de Rijksuniversiteit te Groningen op Dinsdag 21 November 1950 door Jhr Mr Th. W. van den Bosch (uitgave J. B. Wolters — Groningen, Djakarta).

Het is een verheugend verschijnsel dat sinds enige tijd aan een tweetal Universiteiten (Groningen en Leiden) afzonderlijke leerkrachten werkzaam zijn op het gebied van het militair straf- en tuchtrecht. Niet alleen, omdat hierdoor meer kennis van en begrip voor het militaire recht zal kunnen worden aangekweekt in de kringen van de beoefenaren van het recht in het algemeen, doch ook omdat diegenen onder de studenten in de rechtsgeleerdheid, die reserve-officier zijn of waarschijnlijk zullen worden, hierin een aanleiding te meer zullen kunnen vinden, het militair straf- en tuchtrecht als een keuzevak bij hun doctoraal-examen te kiezen. Gebeurt dit, dan zal uiteindelijk het leger weer van die kennis kunnen profiteren.

Jhr Mr. Th. W. van den Bosch is in militair-juridische kringen geen onbekende. Hij is reserve-kapitein van de Militair-Juridische Dienst en auditeur-militair-plaatsvervanger. Zijn belangstelling gaat in het bijzonder uit naar het militaire procesrecht en de overtuiging (door alle insiders gedeeld) dat de materie, thans nog geregeld in de van 1814 daterende Regtsplegingen en Provisionele instructie voor het H.M.G., hoog nodig in een modern vat moet worden gegoten, bracht hem er toe een proefschrift te schrijven getiteld „Proeve van een Ontwerp voor een Wetboek van Militaire Strafvordering”, waarmede hij zich op 26 Januari 1949 te Utrecht de doctorshoed verwierf.

Toegelaten als privaat-docent in het militair straf- en tuchtrecht bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid te Groningen heeft hij zijn colleges als zodanig aangevangen met een openbare les over de bestrafing van de principiële dienstweigeraars. In de gedrukte uitgave daarvan neemt de eigenlijke les slechts 28 bladzijden in beslag, voor het overige bevat het rond 100 pagina's tellende boekje toelichtende aantekeningen, gegevens betreffende principiële dienstweigeraars in

het buitenland (Verenigde Staten, Engeland en de Dominions, Zweden, Denemarken, Zwitserland, Frankrijk, Griekenland, Finland en Noorwegen), statistisch materiaal (w.o. een grafiek waaruit het verband tussen de frequentie van principiële dienstweigerings- en de militaire activiteit in Indonesië blijkt), enige voorbeelden van strafzaken betreffende overtreding van de dienstweigeringswet en een ontwerp voor een nieuwe dienstweigeringswet naar de denkbeelden van de schrijver.

Moge de schrijver hiermede dan al een zeer sterke uitbreiding aan het begrip „openbare les” hebben gegeven, zijn werk bevat voor degene, die over theorie en praktijk van de principiële dienstweigeringswet wat meer wil weten, een massa deugdelijk bewerkt materiaal, waaruit interessante conclusies zijn te trekken.

Wij willen in dit tijdschrift niet te diep ingaan op de verschillende problemen en op de daaromtrent door Jhr van den Bosch gegeven beschouwingen en volstaan met melding te maken van zijn standpunt, dat het recht op erkenning van gewetensbezwaren moet worden gezien als een grondrecht, dat echter in bepaalde omstandigheden moet kunnen worden beperkt, evenals zulks bij andere grondrechten (drukkersvrijheid, recht van vereniging en vergadering, enz.) mogelijk is. De noodzakelijkheid van beperking zou zich voordoen wanneer van zóvele dienstplichtigen de gewetensbezwaren zouden moeten worden erkend, dat er niet genoeg meer zouden overblijven om een voldoende-sterke zee- en landmacht in stand te houden. Wanneer de wettelijke regeling zó ver ging, dat zij zonder nader onderzoek een ieder vrijstelde van militaire dienst, die daartegen bezwaar maakte, zou het probleem wie wél, en wie niet op grond van zijn bezwaren van dienst kan worden vrijgesteld, spoedig opgelost zijn maar..... tevens praktisch de dienstplicht afgeschaft!

Wij kunnen de belangstellenden in deze materie (ook hun, die reeds kennis namen van de uitstekende voordrachten, voor de Militair Rechtelijke Vereniging gehouden door Prof. Mr Hazewinkel-Suringa en Mr Franken, zie Mil. Rechtl. Tijdschrift XLIII, blz. 225 v. en blz. 291 v.) warm aanbevelen, de openbare les van Jhr van den Bosch met aandacht te lezen.

d. Gr.

DE HERZIENING VAN NATO

door F. C. SPITS, *Res. Kapitein der Infanterie.*

Vrijwel onmiddellijk na het uitbreken van de vijandelijkheden in Korea zijn de politici van het Westen met een tweetal problemen geconfronteerd, die voor de verdere ontwikkeling van de organisatie van het Noordatlantisch Pact van primair belang zouden zijn. Zij betroffen de vereenvoudiging van NATO's ingewikkelde structuur en de spoedige opbouw van een bevelsorganisatie. Beide vraagstukken werden reeds in het najaar van '50 aan de orde gesteld. Op de gezamenlijke bijeenkomst van de Atlantische Raad en het Defensie-comité in Brussel in December van het vorige jaar is men door een aantal belangrijke besluiten vele schreden dichterbij een oplossing gekomen. Wij geven de uitwerking hiervan in grote lijnen weer.¹⁾

Het stroomlijnen van NATO — De politieke leiding.

Om te beginnen is de gecompliceerde samenstelling van de politieke organisatie, die tot zoveel vertraging en verwarring heeft geleid, grondig herzien. De Atlantische Raad, het leidinggevende politieke orgaan, zal voortaan het enige ministeriële lichaam zijn. Ook de economische structuur is belangrijk vereenvoudigd. Voor de afdoening van de financiële en economische problemen is voortaan uitsluitend bevoegd het Financiële en Economische Comité (Financial and Economic Board - F.E.B.). Tenslotte is voor de militaire sector de Standing Group de centrale autoriteit. Er is dus voor alle drie aspecten van de Atlantische verdediging — politiek, economisch en militair — een centraal orgaan, dat het geheel van de tot zijn ressort behorende vraagstukken kan overzien en de beide andere kan raadplegen en adviseren.

De gereorganiseerde Raad, oorspronkelijk bestaande uit de 12 ministers van Buitenlandse Zaken, zal twee andere ministeriële organen absorberen. Deze zijn het Defensie-Comité, gevormd door de 12 ministers van Defensie en het Financieel-Economische Comité, de 12 ministers van Financiën. In overeenstemming met de door de reorganisatie ontstane uitbreiding van werkzaamheden van de Raad zullen de ledenstaten al naar gelang van de aard van de agenda vertegenwoordigd kunnen zijn door de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Defensie of van Financiën. Ook is het voortaan mogelijk, dat het Hoofd der Regering de zittingen van de Raad persoonlijk bijwoont. Evenals vroeger zal de Raad drie maal per jaar bijeenkomen en verder wanneer zulks noodzakelijk wordt geacht. Het voorzitterschap wisselt jaarlijks naar alfabetische volgorde (in de Engelse taal).

In overeenstemming met het gewijzigde karakter van de Raad zal ook de werkingssfeer van het permanente lichaam, de Raad van Plaatsvervangers (Council Deputies) verandering ondergaan. De plaatsvervangers zullen voortaan niet alleen de ministers van Buitenlandse Zaken vertegenwoordigen, doch in voorkomend geval ook de mi-

¹⁾ De gegevens voor deze samenvatting zijn uitsluitend ontleend aan officiële bekendmakingen, toelichtingen, nota's enz. In het bijzonder is gebruik gemaakt van de in April j.l. door de Engelse regering uitgegeven White Paper: *The System of Command established within the North Atlantic Treaty Organisation.*

nisters van Defensie en van Financiën. M.a.w. zij zijn niet langer de vertegenwoordigers van een enkele minister. Zij treden op namens hun gehele regering.

Ongetwijfeld betekent deze reorganisatie een ingrijpende wijziging in de status van Council en Council Deputies. Het is het resultaat van een voorstel, dat in het najaar van '50 door de Canadese Regering ter tafel werd gebracht. Het beoogde een centralisering die tot grote vereenvoudiging zou leiden. Op 3 Mei j.l. kondigde Spofford, de Voorzitter van de Raad van Plaatsvervangers, aan, dat het Canadese voorstel was overgenomen en aanvaard.

De militaire structuur.

Zoals dat ook tevoren het geval was, is het Militaire Comité (de Chefs van Staven) rechtstreeks ondergeschikt aan de Raad van Plaatsvervangers. Aangezien het slechts nu en dan bijeen kan komen, is een permanent uitvoerend orgaan, de Standing Group, gevormd, uit de vertegenwoordigers van de Verenigde Staten, Engeland en Frankrijk. Engeland is erin vertegenwoordigd door Luchtmaarschalk Sir William Elliot, de Ver. Staten door de Vice-Admiraal Wright en Frankrijk door Luit.-Gen. Ely. Voorts is de Group uitgerust met een staf bestaande uit een aantal Werkgroepen (Working Teams) waarvan Franse, Amerikaanse en Engelse officieren deel uitmaken.

Op de reeds vermelde bijeenkomst in Brussel, waar eveneens een Geallieerde Opperbevelhebber voor Europa werd benoemd en de opzet voor een bevelsorganisatie werd vastgesteld, zijn de bevoegdheden van de Standing Group bevestigd en uitgebreid. Er werd daar bepaald, dat zij belast zou worden met de verantwoordelijkheid voor de strategische leiding van de verdediging van het gehele Noordatlantische gebied. In oorlogstijd zijn de functies van het orgaan enigszins vergelijkbaar met die, welke door de Gecombineerde Stafchefs tijdens de tweede wereldoorlog werden uitgeoefend.

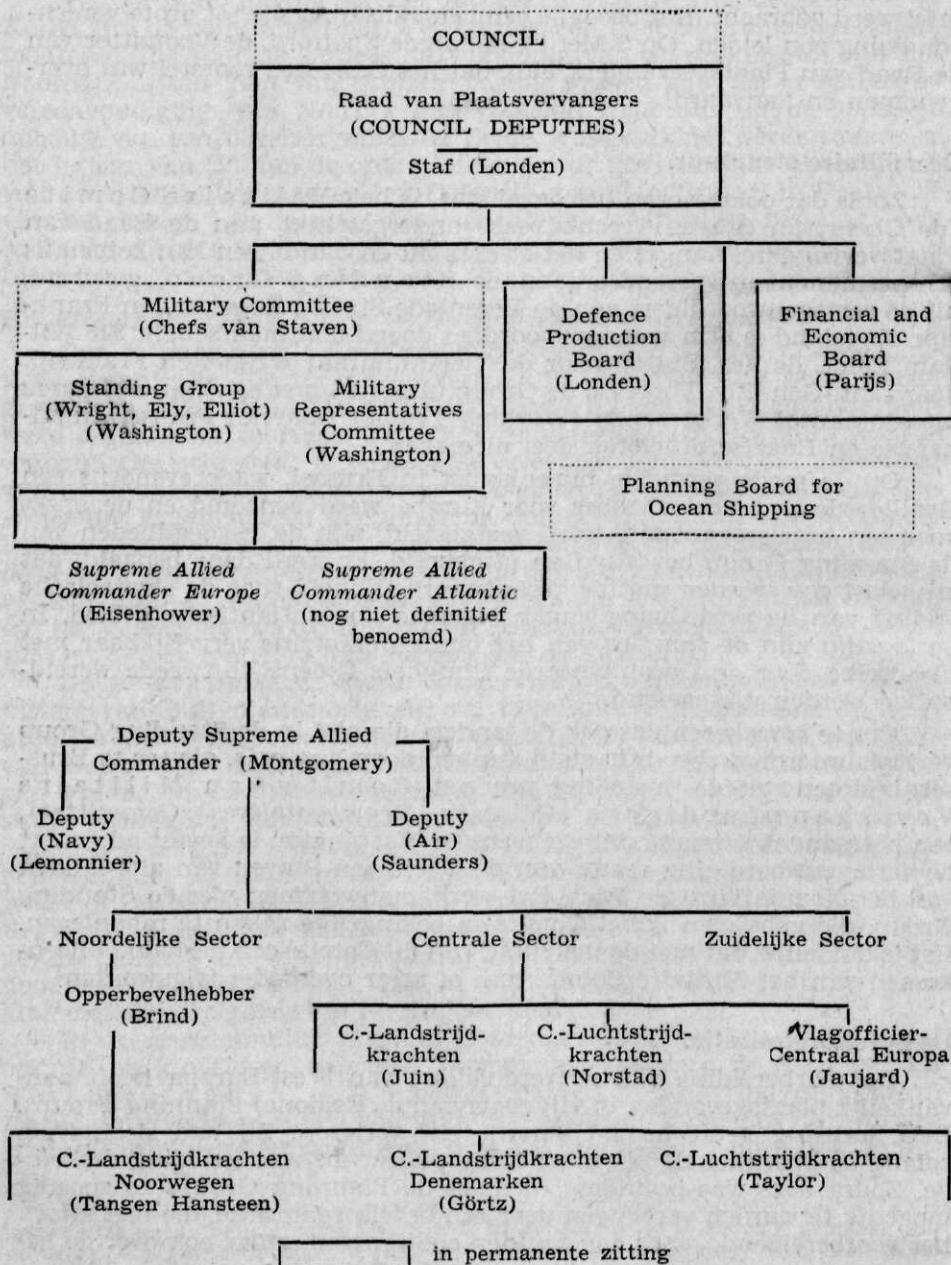
Om te verzekeren dat ook de landen, die niet in de Standing Group vertegenwoordigd zijn, hun stem kunnen doen horen, is, alweer te Brussel, besloten tot de instelling van een Comité van Militaire Vertegenwoordigers (Military Representatives Committee), een permanent lichaam, dat eveneens in Washington is gevestigd en dat de vertegenwoordiging vormt van de Chefs van Staven van alle landen van het Noordatlantisch Pact. Het werkt nauw samen met de Standing Group, die gehouden is het Comité in belangrijke zaken te raadplegen. Het is duidelijk, dat met de instelling van dit Comité een herhaald bijeenkomen van het Militaire Comité min of meer overbodig is geworden.

De bevelsorganisatie.

De voorbereiding van de verdediging van West-Europa heeft aanvankelijk plaatsgevonden in vijf zogenaamde Regional Planning Groups. Deze indeling heeft haar bestaansrecht verloren. Zij had slechts zin zolang de operationele planning in de fase van voorbereiding verkeerde. Zodra deze was beëindigd dienden de Planning Groups zo spoedig mogelijk te worden vervangen door een bevelsorganisatie, die niet alleen het voorbereidende werk zou kunnen coördineren, maar ook over de be-

voegdheden zou beschikken om de nationale contingenten te oefenen en aaneen te voegen tot een geïntegreerde strijdmacht. Deze zou in geval van oorlog onder haar leiding in actie kunnen komen.

DE NIEUWE ORGANISATIEVORM VAN NATO

Na enige strubbelingen is men het te Brussel over de opzet van de bevelsorganisatie en de benoeming van een Opperbevelhebber eens geworden. Er werd besloten dat de Opperbevelhebber zijn hoofdkwartier in Europa zou vestigen en de beschikking zou krijgen over een staf, die samengesteld zou zijn uit de vertegenwoordigers van de landen, die deel uitmaakten van het Noordatlantisch Pact. Deze landen zouden op korte termijn een deel van hun strijdkrachten ter beschikking stellen van de Geallieerde Opperbevelhebber. In de nacht van 1 op 2 April te 00.01 uur heeft Gen. Eisenhower het bevel over deze strijdkrachten formeel aanvaard.

De Opperbevelhebber (Supreme Allied Commander Europe - SACEUR), die verantwoordelijk is voor de verdediging van Continentaal-Europa heeft in oorlogstijd de leiding van de operaties te land, ter zee en in de lucht, voor zover deze voor de verwezenlijking van dit doel noodzakelijk zijn. De binnenlandse veiligheid en de verdediging van de territoriale wateren blijft voor de verantwoording van de betrokken regeringen, maar de Opperbevelhebber heeft de bevoegdheid om op hun grondgebied die operaties uit te voeren, die hij voor de verdediging van West-Europa noodzakelijk acht.

De bevoegdheden van de Opperbevelhebber in vreedestijd kunnen als volgt omschreven worden:

1. De organisatie en oefening van de strijdkrachten, die onder zijn commando zijn geplaatst. Deze oefening heeft meer bepaaldelijk ten doel de vorming van een geïntegreerde strijdmacht te verzekeren.
2. De voorbereiding van de verdedigingsplannen.
3. Het doen van aanbevelingen aan de Standing Group over de bruikbaarheid en de geoefendheid van de onder hem gestelde strijdmacht en in het algemeen over alle aangelegenheden, die de uitvoering van zijn opdracht rechtstreeks raken.

De Opperbevelhebber ontvangt zijn richtlijnen van de Standing Group, maar hij heeft bovendien, zoals ook in de Tweede Wereldoorlog gebruikelijk was, rechtstreeks toegang tot de Chefs van Staven van de verschillende landen en in bijzondere omstandigheden ook tot de ministers van Defensie en de hoofden der regeringen. Voorts zijn ten behoeve van het dagelijks contact met de Chefs van Staven, nationale liaisonsmissies bij het Hoofdkwartier van Gen. Eisenhower gedetacheerd. De Nederlandse missie staat onder leiding van Gen.-Maj. Mathon.

Tot plaatsvervanger van Gen. Eisenhower (Deputy Supreme Allied Commander) is Veldmaarschalk Montgomery benoemd, wiens voornaamste taak zal bestaan uit de organisatie, uitrusting, oefening en mobilisatie van de strijdkrachten die de Opperbevelhebber ter beschikking zijn gesteld.²⁾

Maarschalk Montgomery zal dus in ruimer verband de taak kunnen voortzetten, die hem reeds als Voorzitter van het Comité van Opperbevelhebbers van de Westerse Unie opgedragen was. Naast Montgomery zijn als Air and Naval Deputy benoemd de Engelse Luchtmaarschalk Sir Hugh Saunders en de Franse Admiraal Lemonnier.

(Wordt vervolgd)

2) Aldus volgens het op 20 Maart uitgegeven communiqué van SHAPE.

MENINGEN VAN ANDEREN

HET RAPPORT VAN DE MILITAIRE COMMISSIE VAN DE PARTIJ VAN DE ARBEID

De slot-alinea van het commentaar van de Luit.-Generaal van de Generale Staf M. R. H. Calmeyer op het rapport van de Militaire Commissie van de Partij van de Arbeid heeft mij getroffen. Indien men het vaststellen, dat $2 \times 2 = 4$ en $4 = 3 + 1$, een belangrijke bijdrage tot oplossing van de huidige wiskundige problemen zou willen noemen, dan lijkt mij dit wel overdreven. Als iets anders is echter bij voorbeeld het verhaal over A- en H-bommen, blz. 24 t/m 30 of Bescherming der koopvaardijvloot, blz. 20 t/m 24, niet te zien. Waarom wel over A- en H-bommen gesproken wordt, maar niet over voor de burgerbevolking veel gevaarlijker bacteriologische en chemische oorlogvoering, is mij niet duidelijk.

Het rapport bevat niets anders dan een aantal feiten, welke een weldenkend militair reeds lang wist en zelfs aan den lijve ondervonden heeft. Dat de morele afbraak, politiek van de moeder van de P.v.d.A.: de S.D.A.P., de „geen man en geen cent“-mentaliteit, ernstige gevolgen heeft gehad en nog heeft, zal wel niemand kunnen ontkennen.

Wie echter denkt in het rapport de positieve uitspraak te vinden, dat onder invloed van de huidige gebeurtenissen het een ieder duidelijk gemaakt moet worden, dat we, het kost wat het kost, niet weer tot bezet gebied gemaakt wenssen te worden en dat vóór alles komt de veiligstelling van onze vrijheid, nog vóór die van handhaving van wel levenspeil ook, die komt bedrogen uit, want zelfs in dit rapport, waarvan de opstellers toch de ellende van een bezetting aan den lijve moeten hebben ondervonden, spreekt men wel „om aan ieder lid en aan ieder orgaan van onze strijdkrachten de geest, de middelen en de oefening te helpen verschaffen met welke deze in de niet gekozen strijd sterker staan dan de tegenstander, die de internationale rechtsorde wil verstoren“ (blz. 7), doch helaas wordt deze krachtige uitlating wel wat geremd als op blz. 13 wordt vastgesteld: „dat aan de budgetaire inspanning slechts die eisen mogen worden gesteld, die de economische en sociale harmonie van de Westerse wereld in tact laten“, of als verder op blz. 32 en 33 wordt vastgesteld, dat 10% van het nationale inkomen voldoende geacht moet worden voor de Defensie. Dient deze methode wellicht alleen om later te kunnen volhouden zo-

wel het een als het ander te hebben be-weerd?

Een ander voorbeeld van de verwarring, welke uit het rapport spreekt, op blz. 1: „Het militarisme, hieronder te begrijpen de instelling van een staand leger met de lange diensttijd, de kazernering en de daaruit voortvloeiende vervreemding van de arbeidersjongen van zijn eigen milieu, waardoor hij een gewillig instrument dreigde te worden in de hand van de bezittende klasse, moet worden verworpen en de eis moet gesteld worden van een democratisch „Volksleger“.

Op blz. 6 komt er een opwekking voor partijleden om toe te treden tot het militaire beroepspersoneel en voor de andere partijleden om deze beroepsmilitairen niet met de nek aan te zien.

Op blz. 12 „Uitsluitend militair gezien, zou de voorkeur moeten uitgaan naar de organisatie van een Europees staand leger“.

Niet dit rapport is een belangrijke bijdrage tot een oplossing van het Nederlandse defensie vraagstuk, doch uitsluitend de houding en het gedrag van de leden van de Partij van de Arbeid en vooral die welke deel uitmaken van de regering en volksvertegenwoordiging. Niet de woorden tellen, doch de daden.

De Luit-Generaal Calmeyer zegt in zijn commentaar, dat het Hoofdstuk „Enige economische aspecten van de militaire uitgaven“, het minst overtuigende van het rapport is. Er wordt een vergelijking getrokken tussen Rusland en de gezamenlijke Westerse landen. Financieel zou 30% van het nationale inkomen van Rusland overeenkomen met $\frac{1}{2} \times 10\% \times$ som (Nationale Inkomens Atlantische Staten). Dat men 10% Som (Nationale Inkomens Atlantische Staten) bij dezelfde leiding een dubbel zo sterk militaire organisatie opgebouwd kan worden, is natuurlijk niet juist, zoals reeds aangegeven werd.

Rusland kan nl. zijn volledig potentieel op de aanval zetten en hiertegenover moeten de Atlantische Staten een ongeveer gelijk potentieel plaatsen, maar dit betekent geen gelijk operationeel potentieel en niet hierbij inbegrepen, zoals de commissie wenst, een territoriale verdediging.

Deze territoriale verdediging is zonder al te grove onnauwkeurigheid gelijk te

nemen aan de bijdrage voor de operationele strijdmacht.

Verder betekent het bij elkaar tellen van een aantal kleine potentiëlen niet één potentieel ter grootte van de algebraïsche som. Evenmin als de productie van een aantal kleine fabrieken niet gelijk is aan één enkele grote industrie, bij overigens gelijke financiële kosten.

Het totale potentieel van Rusland moet overeenkomen met het totale operationeel potentieel van de Atlantische Staten, doch dit betekent, dat de uitgaven volgens een ruwe schatting zullen moeten bedragen $p\%$ van som (Nat. Inkomens Atlantische Staten). $\frac{1}{2} \cdot 0,7 =$ inspanning Rusland. Hierin is 0,7 de coëfficiënt voor het optellen van de sterk heterogene nationale Inkomens.

En daar volgens het rapport:

$\frac{1}{2} \times 10\%$ som (Nat. Inkomens) = inspanning Rusland, geeft dit dus:

$\frac{1}{2} \times 10\%$ Som (Nat. Inkomens) = $(\frac{1}{2} \times 10\% : \text{Som (Nat. Inkomens)}) \cdot 0,7$.

$10\% = 0,7 p$.

$$p = \frac{100}{7} = 14,1\%$$

Overigens is deze rekenmethode zeer gevaarlijk, daar een kleine afwijking zeer grote gevolgen heeft. De 14,1% betekent voor Nederland dat besteed zou moeten worden aan defensie bij een nationaal inkomen van 13 milliard gulden een bedrag van 1,84 milliard, hetgeen rond 600 miljoen per jaar meer is dan het rapport aangeeft.

Andere wijzen van benaderen is, zoals mij gebleken is uit gesprekken met buitenlandse deskundigen, dat geacht moet worden, dat $\pm 35\%$ van het nationale inkomen opgevorderd kan worden door belastingen, en dat hiervan ongeveer 40% zonder overmatige bezwaren, doch niet met handhaving van het huidige levenspeil, ter beschikking van defensie kan worden gesteld, hetgeen neerkomt op 14%. Ruw neerkomt op 1,80 milliard.

Dit eenzijdig uitgaan van een financiële of economische basis heeft grote bezwaren, daar het zeer goed mogelijk is, dat niet tot aan de grens van het mogelijke gegaan wordt doordat het voor het levenspeil gestelde minimum te hoog is genomen. Evenals het uitgaan van een zuiver militaire basis, doch deze twee inig gecombineerd geeft een zeer bruikbare grondslag. Dit is echter in het rapport niet gedaan. Zonder dat men eigenlijk weet waaruit het leger moet worden opgebouwd, welke verhouding er gelegd moet worden tussen marine, luchtmacht en landmacht, komt men tot een bedrag,

hetgeen even gevaarlijk is als het opzetten van legerplannen zonder te weten of deze financieel realiseerbaar zijn en hierdoor dus volslagen ireëel worden. Aan dit laatste maken militairen zich nog wel eens schuldig en eerst sedert kort trachten door een combinatie en alles in proporties te zien, tot de juiste oplossing te komen.

Het gebruik van de woorden „volksleger” en „algemene dienstplicht” moet met voorzichtigheid worden gehanteerd.

Volgens gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek van December 1947 waren er mannen als volgt:

van 20—24 jaar	400.566
25—29 jaar	372.028
30—34 jaar	346.885
25—29 jaar	332.459

Totaal 20—39 jaar 1.451.938, rond $1\frac{1}{2}$ miljoen. Hiervan zijn in oorlogstijd tenminste 25% nodig om met de onschatbare hulp van de vrouwen het burgerleven en de industrie op gang te houden, overeenkomstig de ervaring in andere landen, terwijl 25% afgekeurd wordt. De strijdkrachten in Nederland zouden dus een sterkte hebben van rond 750.000 man, overeenkomende met ongeveer $\frac{1}{12}$ deel van de bevolking.

Nemen wij de totale kosten aan materiaal en voorraden van een moderne infanterie-divisie en delen wij die door de koppensterkte, dan krijgen wij per man ongeveer f 40.000 aan materiaal. Voor het leger van 750.000 man zou dit dus niet minder dan f 30.000.000.000 bedragen.

Het zal zonder ons in verdere bijzonderheden te begeven wel duidelijk zijn, dat, om een hoeveelheid materiaal ter waarde van 30 milliard gulden op te leggen, te onderhouden en te administreren, enorme bedragen per jaar nodig zijn.

Onderhoud bedraagt ± 3 milliard per jaar. Opleidingskosten per lichtingssterkte (oproepingssterkte) in dit geval dus ± 65.000 man, rond 1 milliard.

Defensiebegroting in vreedstijd f 4 milliard.

Conclusie, dus de *algemene* dienstplicht kan niet *algemeen* zijn, zeker niet in vreedstijds en zelfs niet met de hulp van anderen.

De meest efficiënte oplossing voor een leger is gelegen in een leger met een beroepskader kern ter sterkte van $\pm 35\%$ en *korte* dienstplichttijd voor de $\pm 65\%$ dienstplichtigen. Het zou echter in dit bestek te ver voeren om hier een uitvoerig exposé over te geven. De vraagstukken van de parate troepen vervallen in dit geval volledig, omdat in noodgeval

direct met in materieel opzicht complete divisies kan worden uitgerukt.

Ik zou het rapport inplaats van als belangrijke bijdrage willen zien als een politieke manoeuvre, een „jockeying for position”, welke zeer nuchter beoordeeld moet worden.

Voor diegene welke zich voor de financiële zijde van een oorlogvoering interesseren en hierover iets meer wensen te weten, moge ik verwijzen naar de dissertatie van de Zwitser Max Lanter „Die Finanzierung des Krieges (Quellen, Methoden und Losungen seit dem Mittelalter bis Ende des Zweiten Welt Krieges 1939—1945)” uitgegeven in 1950, welk werk aanwezig is in de bibliotheek van het M.v.O.

C. SCHEP,
Majoor der Genie.

*Naschrift van
Luitenant-Generaal Calmeyer.*

Het is o.i. een slechte methode om in een debat aan de tegenpartij onzuivere bedoelingen toe te schrijven, indien men hiervan niet zeker is. Majoor Schep maakt zich hier tot onze spijt aan schuldig. Voorts dient een citaat — geplaatst tussen aanhalingstekens — letterlijk te zijn. Het citaat van Majoor Schep uit blz. 1 van het rapport is door hem van de

verleden tijd in de tegenwoordige tijd omgezet en wekt zodoende ten onrechte de indruk in tegenstelling te staan tot de volgende citaten. Eerstbedoelde aanhaling heeft betrekking op het vroegere standpunt van de Internationale, de volgende citaten geven meningen van de huidige samenstellers van het rapport weer.

Gelet op de zakelijke inhoud van de inzending van Majoor Schep en vooral omdat zijn pen zich ook tegen ons richt, willen wij vorenstaande bezwaren geen beletsel doen zijn voor plaatsing van deze inzending.

Het is overigens niet onze taak het rapport te verdedigen tegen de critiek van de heer Schep, te minder waar deze zich in het bijzonder richt tegen een hoofdstuk, dat wij kenmerkten als: „het minst overtuigende van het rapport”. Het kan ons slechts verheugen dat Majoor Schep reeds alles wist — en zelfs beter wist — doch het rapport was ook niet bestemd voor zijn voorlichting doch voor die der leden van de P.v.d.A.

Het waardevolle zit er voor ons in, dat deze partij een dergelijk rapport doet uitbrengen en aanvaardt, zich daarmee positief stellende achter onze defensie in internationaal verband. Dit achten wij een belangrijke bijdrage”.

Uit de BUITENLANDSE VAKPERS

Een nieuw antitank wapen.

Onlangs is in de Amerikaanse organisatie een nieuwe bazooka aangekondigd, die inmiddels in Korea in gebruik is genomen. Het is een 105-mm recoilless rifle, gemonteerd op de achterkant van een jeep. Het wapen wordt door 2 man bediend. Een uitvoerige beschrijving van het wapen treft men aan in Infantry Quarterly van Jan. 1951.
(*Ordnance Jan/Feb 1951*).

B. K.

Amphibische operaties.

In de eerste wereldoorlog zijn er slechts een tweetal grote landingen geweest, nl. die van de geallieerden op het Schiereiland Gallipoli — om de Dardanellen te openen — en die van de Duitsers op de Oostzee eilanden Osel en Dagö, voor de Golf van Riga, om hun flank in de Oostzee-eilanden te dekken en het vrije gebruik van de haven van Riga te krijgen. De landing op Gallipoli werd een bloedige mislukking. De Duitse landing op de Oostzee eilanden slaagde geheel. Maar toen heerste in Rusland reeds de revo-

lutie en was er maar heel weinig weerstand. Aan de hand van deze ervaringen en mede gelet op de ontwikkeling van het luchtwapen, was na de eerste wereldoorlog de heersende opvatting, dat een landing zo moeilijk was, dat men er maar beter niet aan kon beginnen. Maar wat zien wij in de tweede wereldoorlog? Daar volgt de ene landing op de andere, zowel van Duitse kant (Noorwegen, Oostzee-eilanden, Krim, Taman schiereiland) als wel in het bijzonder van Geallieerde zijde. Niet allen hebben een juist idee van het aantal grote amphibische operaties, dat door de Geallieerden is uitgevoerd. Deze waren 1. Tarawa, 2. Makin in de Gilbert Archipel, waar de Amerikanen hun eerste grote landingen uitvoerden, waar zij zeer zware verliezen leden, maar waar zij enorme ervaringen opdeden, 3. Kwajalein, 4. Eniwetok, in de Marshall Archipel, 5. Palau, 6. Saipan, 7. Guam, 8. Tinian, in de Marianen, 9. Iwoshima, 10. Guadalcanal, 11. Russel eiland, 12. New Georgia, 13. Ville Lavella, 14. Bougainville, 15. Noord-Afrika, 16. Sicilië, 17. Salerno, 18.

Anzio, 19. Normandië, 20. Zuid-Frankrijk, 21. Attoe, 22. Kiska in de Aleoeten in het hoge Noorden der Pacific, 23. Lae, 24. Finshaven, 25. Arawa, 26. Kaap Gloucester, 27. Manus eiland, 28. Hollandia, 29. Aitape, 30. Wakde, 31. Biak, 32. Noemfoer, 33. Moratai, allen op en nabij Nieuw Guinea, 34. Leythe, 35. Mindoro, 36. Luson, 37. Corrigedor, 38. Negros, 39. Panay, 40. Cebu, 41. Bohou, 42. Palawan, allen in de Philippijnen, 43. Balik Papan op Borneo, 44. Okinawa. (En ten slotte in ons land de landingen bij Hoofdplaat in West Zeeuws Vlaanderen, Baarlo en Hoedekenskerke op Zuid Beveland en op Walcheren bij Vlissingen en Westkapelle. B. K.). Daar kan men bovendien nog aan toevoegen de landingen der Japanners in hun offensieve periode. Men zou de tweede wereldoorlog de oorlog der landingen kunnen noemen. De techniek van de amphibische operaties werd tot een zeer hoog peil opgevoerd. Zij hadden vrijwel allen het karakter van de verrassing. Hierbij kwam het verschil in strategisch inzicht tussen Duitsers en Geallieerden wel sterk tot uiting. De Duitsers zagen de zee — het water — als hindernis. De geallieerden zagen de zee als de oneindige aanvoerweg, waarvan het aantal mogelijkheden slechts beperkt werd, door de plaatsen aan de kust, die zich strategisch en technisch voor een landing leenden.

Military Review, Februari 1951.

B. K.

Totale mobilisatie.

De nood in de wereld is wel groot. De strijd in Korea — op zichzelf een oorlogsterrein van zeer beperkte afmetingen — is oorzaak, dat de hele wereld zich tot de tanden gaat wapenen. Alléén om die strijd in Korea? Geen sprake van. Korea is eensdeels slechts een enkele zet op het schaakbord van het wereld-politieke schaakspel, anderzijds is het echter het teken aan de wand geweest, van hetgeen de vrije volkeren bedreigde en boven het hoofd hing. De onderwerping van Tsjecho-Slowakije in 1948 was nog niet voldoende om het Westen wakker te schudden. Korea was dat wel. De stem van het kanon ging daar meespreken en het bewees, dat Moskou van mening was, dat het Westen — als gevolg van de koude oorlog — al moreel genoeg geschokt was, om geen weerstand meer te bieden. Dit nu is gebleken, beslist niet het geval te zijn. De reactie van het Westen was snel en krachtig. Aan de ene kant is Korea dus een geduchte tegenvaller voor het Kremlin geweest. De gevolgen er van kunnen verstrekkend zijn, in het bijzon-

der ten aanzien van China, dat nu zo langzamerhand de kastanjes uit het vuur moet gaan halen. Maar daartegenover staat, dat de Westerse wereld — tot het inzicht komende, dat zijn militaire zwakte, de Westerse landen zeer gevaarlijk dicht bij de afgrond had gebracht — nu talloze milliarden voor bewapening moet gaan uitgeven, om de balans weer in evenwicht te brengen ten onzichte van 't geweldige militaire apparaat der Sovjet-Unie. Daardoor zal de levensstandaard in het Westen beslist omlaag gaan. Dat is koren op de molen van het Kremlin.

Want slechte sociale en economische toestanden zijn een goede voedingsbodem van het communistische zaad. Behalve militaire hulp aan Noord Korea, China, de opstandelingen in Indo-China, de militaire druk op Joego-Slavië, de politieke druk op Iran, werkt Moskou weer verwoed in de koude oorlog om het verloren terrein na Korea in te halen.

Er is veel verlies geleden, want tallozen, die in de ban van Moskou gevangen waren hebben nu ingezien, dat het Moskou niet om de verbreding van het Communisme gaat, maar dat Moskou het Communisme slechts gebruikt als dekmantel van zijn wereldomvattend Imperialisme. Net zoals vroeger de Tsaren het Pan-Slavisme als dekmantel voor *hun* imperialisme gebruikten. Voor dat wereldimperialisme deinzen vele communisten terug. Dat is in volkomen tegenspraak met de leer. Maar daarom mogen de volgelingen van Moskou ook niet zelfstandig denken. Zelfstandig denken is het grootste gevaar dat Moskou kan bedreigen, vandaar dat een GePeOe of M.V.D. van ongekende omvang en talloze concentratiekampen dit zelfstandig denken moeten onderdrukken en uitroeien (wat nooit zal lukken, daar dit in volkomen tegenspraak is met de menselijke natuur. B. K.). Maar Moskou is actief. De afgestudeerden van de Ideologische Hogeschool in Moskou worden met versneld tempo de wereld in gestuurd. In allerlei vorm treft men ze aan. Als pseudo Rooms Katholiek, als Grieks Katholiek, als Mohammedaans priester of protestants geestelijk leider, als dokter, ingenieur, in alle mogelijke functies worden de afgestudeerden de wereld ingezonden om hun ondermijningswerk te beginnen. Daarnaast worden de radio en de pers, het boek en het pamflet geëxploiteerd op een geweldige wijze. Het is b.v. bekend geworden, dat voor bewerking der intellectuelen in India thans twintig miljoen boeken klaar liggen, die de geest van deze intellectuelen moeten vertroebelen. Eveneens gaan momenteel miljoenen bo-

ken en pamfletten naar Zweden, Noorwegen en Denemarken. Wat doet het Westen hiertegen? Voorlopig stelt het Westen wapens tegen wapens, materiaal tegen materiaal. Wat doet het Westen tegen de nog veel gevaarlijker ondermijningsmethoden van de koude oorlog, van de ideologische oorlog? Als Moskou deze laatste vorm van oorlog wint, dan wordt al het oorlogsmateriaal waardeloos, want dat zal dan door de moreel ondermijnde volkeren niet gebruikt worden. Dan is de strijd om de vrijheid verloren, voordat er een schot wordt gelost. Daarom moeten wij ons niet alleen materiaal, maar evenzeer moreel wapenen tegen de methoden van de koude oorlog van het Kremlin. Maar de morele herbewapening op zichzelf is nog niet voldoende. Wij moeten ons niet alleen zelf immuun maken voor de verlokkingen en stokerijen van Moskou, maar wij Westerse democraten, moeten op een dergelijke geïnspireerde en overtuigende wijze te werk gaan, dat wij in de koude oorlog tot het offensief kunnen overgaan. Wij moeten aantonen, dat de verderfelijke leer van Moskou de mensheid naar de afgrond voert en dat de geïnspireerde democratie - die aan elk mens de kans geeft om het goede in hem tot uiting te laten komen - het in alle opzichten wint van de leer van Moskou, die gebaseerd is op het kwade in de mens. In deze geest moeten ook onze officieren en onderofficieren hun grote taak als beschermers van onze grote vrijheden zien.

New World News, Februari-Maart 1951.
B. K.

Het wonder Amerika.

Kolonel Bernard bespreekt de Amerikaanse historie, die, hoewel nog jong in vergelijking met andere volkeren, niettemin ontzagwekkend is. In 1783, toen de Verenigde Staten een zelfstandige vrije mogendheid werden, telden zij 3 miljoen inwoners. In 1950 waren dat er 150 miljoen. Vrijwel alle volkeren der aarde hadden aan deze geweldige bevolkingstoename hun deel geleverd. Maar het grootste wonder wat zich hierbij voerde — aldus Kolonel Bernard — was en is, dat al die verschillende volkeren samensmolten tot één volk, beziel met dezelfde vrijheidsgeest, dezelfde energie, dezelfde inslag, als de mannen en vrouwen van 1776—1783, die door hun totale inzet de vrijheidsoorlog tegen het machtige Engeland wonnen. Al deze miljoenen kregen een specifiek eigen Amerikaans karakter, terwijl hun Amerikaanse vaderlandsliefde zeer groot was en is. De trots om Amerikaan te zijn is wellicht

even groot als die van de Romeinse burger — het Civis Romanus est, ik ben Romeins burger — ten tijde van de glorie-dagen van het oude Rome.

De Amerikaan is een bijzonder goed soldaat. Wilhelm II heeft een voor hem dodelijke fout begaan, door Amerika te tarten in de eerste Wereldoorlog en Hitler, die beweerde dat zijn intuïtie feilloos was, bewees op 11 December 1941 voor de zoveelste maal het tegendeel. Toen verklaarde hij de oorlog aan de Verenigde Staten, er bij zeggend, dat die Amerikanen toch niet anders konden dan „scheermesjes en ijskasten” maken en dat zij voor de rest „militaire idioten” waren. Hij heeft ondervonden waartoe deze militaire idioten in staat waren. Een betrekkelijk eenvoudige studie van de nog korte Amerikaanse geschiedenis zou hem trouwens anders hebben geleerd. De welhaast ongelooflijke taaiheid, het fanatisme, het organisatietalent, de ontzagwekkende inspanningen die de Yanks zich getroosten in al hun oorlogen en bovenal hun goede leiding, zouden voor Wilhelm en Hitler en nu wellicht voor Stalin een waarschuwing moeten zijn, dat dit jonge volk als het eenmaal a heeft gezegd ook b zegt en zo nodig het hele alfabet er bij. Namen als Yorktown, Saratoga, Gettysburg, Chancellorsville, Bull-run, het Argonnen woud, de bocht van Saint Michiel, uit de vrijheids-secessie- en 1e Wereldoorlog zouden een vingerwijzing voor Hitler geweest zijn, dat de Yanks ook het vechtvak verstaan. In de tweede Wereldoorlog kan men daaraan toevoegen, de Koraalzee, Midway, Gualdalanal, Dzialouit, Saipan, Guam, Leythe, Luson, Iwoshima, Okinawa, Normandië, Mortain, Falaise, Bastogne, Rijnland, het Ruhrgebied, Sicilië, Salerno, Anzio, de Hitler- en Gustavlinie, Rome en de Brennerpas. Aanvoerders als een Washington, Lee, Grant, Jackson, Pershing, Eisenhower, MacArthur, Nimitz, Patton, Hodges, Collins, Devers, Halsey, Holland Smith, Walker, Ridgway spreken ieder boekdelen voor zich zelf. Het volk van de Verenigde Staten van Amerika is niet het volk van alleen maar kooplieden, die het alleen maar om dollars is te doen. Het is zeer zeker een volk met veel handelsgeest, maar daarnaast ook een volk, dat voor zijn land en voor zijn idealen op de bres staat. Dat leert de historie van dat land. (Veel mensen hebben een hekel aan geschiedenis. Zij denken dan aan de eendeloze rijen jaartallen, die zij in hun arme hoofden hebben zitten pompen. Maar als men geschiedenis beziet als Kolonel Bernhard het hierboven heeft gedaan, dan kan men er zeer belangrijke lessen uit trek-

ken. Dan wordt geschiedenis niet alleen interessant, maar ook nuttig! B. K.).

L'armée, la Nation, Maart 1951. B. K.

De Koreaanse oorlog.

Majoor Melchior beziet twee aspecten uit de Koreaanse oorlog en wel die van de strijd pantser tegen pantserbestrijdingsmiddelen en die van het moreel. Er is veel, heel veel critiek geweest op de tactiek, de strategie en de politiek ten aanzien van Korea. Maar schrijver stelt zich op het (juiste B. K.) standpunt, dat men eigenlijk nog niet eens klaar was, met de juiste conclusies uit de wereldstrijd, toen de oorlog in Korea begon. Bovendien stond deze oorlog in den beginne bij de Verenigde Volkerenstrijdkrachten in het teken van de improvisatie. Dat daarbij wel eens wordt misgetast is duidelijk. Majoor Melchior houdt zich aan de feiten. Geconstateerd werd, dat de 2,5 inch bazooka een onvoldoende uitwerking had op de Noordkoreaanse tanks, de Russische T 34. Daartegenover kon worden vastgesteld, dat de 3,5 inch bazooka wél voldoende uitwerking had. De reacties waren merkwaardig. In de periode van de 2,5 inch bazooka werd de tankbestrijding verguisd en de loftrumpet over het tankwapen gezongen. Nauwelijks had de 3,5 inch bazooka zijn intrede op het gevechtveld gedaan, of de doodsklok werd over het tankwapen geluid. Dit „heden Hosanna, morgen Kruisigt hem” in de opvattingen ten aanzien van de tank, was typerend voor de geestesgesteldheid die er heerste. Een geestesgesteldheid van hoop en vrees, die niet alleen gold ten opzichte van de strijdkrachten in Korea zelf, maar ook voor vrijwel alle mensen in de vrije democratisch landen, die zich door de Noord-Koreaanse — Russische — agressie bedreigd gevoelden. (Schrijver slaat hierin met grote juistheid de spijker op de kop. Wij verwijzen in dit verband op de „hausse in vluchtjachten” in Juli, Augustus 1950. Men liet ze zelfs speciaal daarvoor bouwen. Men kan zich al vast gaan verzekeren voor een veilige vlucht, als de strijd hier in West-Europa ook zou losbarsten. De verlamme angst had inderdaad bij zeer velen een paniekstemming teweeg gebracht, waar mede men Moskou volledig in de kaart speelde. Er was er slechts één, die een rotsvast vertrouwen in de toekomst en in zijn mannen had: MacArthur. Terwijl zeer velen in Augustus zich angstig afvroegen, hoelang het befaamde bruggenhoofd van Poesan het nog zou uithouden, of Poesan niet het „Duinkerken van het Verre Oosten” zou worden, bereidde MacArthur zijn landing bij Intsjon voor en

zijn geniale afsnijdingsmanoeuvre in samenwerking tussen troepen van Intsjon en Poesan. B. K.). Via dit verschijnsel van de verheerlijking en verguizing van de tank, komt Majoor Melchior op het moreel. Al de tank- of bazookaverheerlijkers dachten alleen materieel. Juist het angstig terugdeinzen of het weer opgeruimd adem halen, werd wél beïnvloed door het materieel, maar het was in feite een volkomen morele kwestie. Schrijver haalt voorbeelden van Russische kant aan, waaruit blijkt, dat een troep, die met een hoog moreel bezield is, tot wonderen in staat is. Door alle eeuwen heen hebben grote veldheren — zonder studie van de psychologie, omdat zij dat vak niet kenden, omdat het nog niet bestond — de enorme waarde van het moreel onderstreept. (Napoleon: „het winnen van een veldslag hangt voor drie kwart van morele factoren af”. Nu zou men denken, dat in de moderne materiële tijd, er wel wat van die driekwart zou zijn afgegaan.

Het tegendeel is waar. Montgomery staat op het standpunt, dat men zonder hoog moreel niets bereikt en een van de bekendste uitspraken van Bradley — de grootste militaire autoriteit van het heden — is „bedenkt, dat gij steeds met mensen te maken hebt”. B. K.). Majoor Melchior wijst er op, dat in alle oorlogen één factor steeds gelijk is geweest, n.l. de mens. En daar werd steeds minder rekening mee gehouden. (Hitler, Lenin en Stalin stonden op een ander standpunt voor wat betreft hun legermassa's. Deze wilden zij bezielen met een ideaal waarvoor een mens alles over kon hebben. Hitler slaagde daar met zijn S.S. op duivelse wijze in. Lenin en Stalin hadden en hebben veel succes met vijfde colonnes, die totaal verblind de orders van Moskou opvolgen. Hierin komt in de laatste tijd een zekere keer. Wij wijzen op Tito, Cucchio, Magnani en verdeeldheid in de communistische partijen in Noorwegen, Duitsland, Tsjecho-Slowakije, Zwitserland. B. K.). Het Rode leger hecht een zeer grote waarde aan de morele kant van de opleiding. De Russische oefenweek omvat 66 oefenuren. (Een stuk meer dan bij ons waar het om 45 à 50 oefenuren draait. B. K.).

Maar 16 van deze 66 uren worden besteed aan ideologische voorlichting. Deze ideologische voorlichting is volkomen eenzijdig. Maar zij werkt. Deze voorlichting heeft miljoenen in zijn ban gevangen. Daar moeten wij niet defensief tegenover blijven staan. Daar moeten wij ook offensief in worden. Als de Westerse legers moreel niet sterk staan, als zij geen groot ideaal doel voor ogen hebben, dan is hun

eventuele strijd verloren voordat er een schot gevallen is en zal een oorlog in Europa hetzelfde verloop krijgen als die in China in 1949—1950. Alleen in wat vlugger tempo. Slaagt het Westen er echter in om zijn troepen en zijn volkeren niet alleen immuun te maken voor de leer van Moskou, maar tegenover die ideologie een betere en hogere ideologie te stellen, dan is het Westen onverslaanbaar!

L'armée, la Nation, Maart 1951. B. K.

De militaire academie te West-Point.

Deze werd op 4 Juli 1802 geopend. Er waren toen 10 cadetten en vijf instructeurs. In 1812 waren er 250 cadetten. Thans zijn er 2496. Het merkwaardige hierbij is, dat er 8 vaste plaatsen zijn voor elke staat der Verenigde Staten. Hierdoor blijft er steeds een vaste band tussen de soldaten uit de verschillende staten en hun officieren bestaan. Bij het vaststellen der kandidaten uit de Staten, spelen de Senatoren uit deze staten een belangrijke rol. Er moet gekozen worden uit 4 x zoveel kandidaten als er plaatsen zijn. Verder zijn er 40 vaste plaatsen voor uitstekende leerlingen van lagere militaire scholen. Eveneens zijn er 40 vaste plaatsen voor zonen van veteranen uit de beide wereldoorlogen. Ook zijn er vaste plaatsen voor kandidaten uit de Panama-kanaal-zone, Portorico, Hawai en de Philippijnen. Sedert 1946 kunnen er ook 20 cadetten uit de Latijns Amerikaanse landen op West-Point komen. Er is voor West-Point steeds een overweldigende belangstelling. De toelatingsexamens worden in Maart gehouden. De cursus vangt aan in Juli en duurt 4 jaar. De kandidaten moeten minimum 17 jaar en maximum 24 jaar zijn. De cadet krijgt 1072 dollar per jaar, waarvan 300 voor zijn kleding en uitrusting wordt afgetrokken. Het devies van West Point is „Plicht, Eer, de Natie”. De opleiding is zowel militair als wetenschappelijk. Zeer bijzondere aandacht wordt gedurende de gehele opleiding aan de karaktervorming van de toekomstige officier geschonken. Alle leerlingen krijgen dezelfde opleiding. Hoewel zeer zeker niet gespecialiseerd krijgen alle leerlingen een behoorlijk inzicht in de mogelijkheden van alle wapens, het luchtwapen inbegrepen. Gedurende de cursus worden de cadetten bij alle wapens gedetacheerd, ook bij de parachutisten en bij de marine, om luchtlandings- en amphibische operaties in de praktijk te kunnen meemaken. Aan de fysieke vorming wordt eveneens veel aandacht besteed. Alle cadetten moeten deelnemen aan basketbal, voetbal, rugby, zwemmen, volleyball, boksen, jiu-jitsu

golf, tennis, kaatsen, schermen, hockey, baseball, skiën, waterpolo. West Point bezit 3 zwembaden, 5 gymnastiekzalen, 43 sportvelden, talrijke tennisbanen, een golfterrein, ijsbanen. Er worden zeer veel wedstrijden gespeeld. Niet alleen onderling, maar ook tegen andere instituten, zowel militaire als burger. MacArthur — die zelf ook commandant van West-Point is geweest — hecht zeer veel waarde aan deze wedstrijden. In het laatste studiejaar krijgen de cadetten niet minder dan 180 uur les in de methoden der psychologische oorlogvoering. Niet alleen ten aanzien van de door een mogelijke vijand gebruikte methoden en het verweer er tegen, — dus defensieve methoden — daarbij ook de offensieve mogelijkheden van deze vorm van oorlogvoeren, maar bovenal omdat men de cadet wil vormen tot de opvoeder van de Amerikaanse jeugd, als bewaker van de publieke opinie via zijn soldaten die onder hem hebben gediend.

De officier is het beste in staat om de juiste en zo noodzakelijke band tussen leger en volk te leggen. Maar ook voor deze taak moet hij instructie hebben, wat dan ook ruimschoots geschiedt. De vormende algemene personeelszorg is dan ook een zeer belangrijk deel van de opleiding.

West-Point beslaat een oppervlakte van 6.000 hectare. De klassen zijn maximum 15 man groot. De reveille is om 5.50 en geschiedt met kanonschoten. 6.30 ontbijt. Van 7—7.30 vrije sportbeoefening. Om 7.50 beginnen de lessen. Om 12.10 koffiemaaltijd. Van 13 tot 15 weer het gewone lesrooster. Van 15 tot 16 vrije sportbeoefening, waaraan echter een ieder deelneemt. Alleen de keuze van de sport is vrij. Daarna is de cadet vrij. Om 18.20 middagmaaltijd en om 19.15 begin van de les en studie tot 22.00. Om 22.30 alles onder de wol. Des Woensdags is er geen sport, maar parade. (Inderdaad om jaloers op te zijn. B. K.).

L'armée, la Nation, Maart 1951. B. K.

Luchtlandingstroepen.

Luchtlandingstroepen bezitten een zeer grote strategische mobiliteit, doch een in verhouding beperkte tactische beweeglijkheid als ze eenmaal hun actie op de grond zijn begonnen, daar men ze niet volledig kan motoriseren of mechaniseren. Luchtlandingstroepen zijn echter kwetsbaar, daar de snelheid van de transportvliegtuigen gering is en deze kwetsbaarheid stijgt, naarmate de afstand tot hun doel groter is en het ogenblik der landing naderbij komt. Uit strategisch oogpunt

gezien heeft de dreiging van luchtlandingstroepen een permanent karakter, en die dreiging wordt groter naarmate het luchtoverwicht bij een der oorlogvoerende partijen toeneemt. Het resultaat van deze dreiging is, dat aanzienlijke reserves plaatselijk geïmmobiliseerd worden, ten einde de vitale punten in het achterland te kunnen bewaken en verdedigen. Ook hebben dergelijke acties een grote invloed op het moreel van de burgerbevolking, in het bijzonder als zij worden voorafgegaan door luchtbombardementen. De tactische mobiliteit is nog niet veel groter dan in 1945, aangezien het technisch nog niet mogelijk is om het benodigde zware materieel in massa aan te voeren.

Luchtlandingstroepen moeten troepen zijn met een zeer hoge graad van geoefendheid en een hoog moreel. Zij moeten worden bestreden met troepen en middelen, die sterker en zwaarder zijn dan zij zelf. De landstrijdkrachten van hun kant moeten vooral de zwakke punten der luchtlandingstroepen zoeken. Wanneer tanks zo snel mogelijk tegen hen kunnen worden ingezet, verkeren de luchtlandingstroepen al direct in een benarde situatie. Zij missen middelen om hiertegen in voldoende mate op te treden. Hun munitie en levensmiddelenvoorraad is beperkt. Hun tactische beweeglijkheid is gering. Het komt er dus voor de verdediger op aan de vijandelijke luchtlandingstroepen zo snel mogelijk te localiseren, ze te omsingelen en ze daarna met superieure gemechaniseerde middelen aan te vallen. Ook artilleristisch kunnen de parachutisten in den beginne niet worden gesteund. De kanonnen moeten met gliders worden aangevoerd en de munitieaanvoer legt de artillerie grote beperking op. Ook de pioniers staan voor de zelfde moeilijkheden. Zij kunnen slechts rekenen op geringe hoeveelheden springstoffen, mijnen en brugslag materieel. Voor de bestrijding van luchtlandingseenheden zijn naast een goede luchtverdediging door vliegtuigen en luchtdoelbestrijdingsmiddelen — bovenal op de grond snelle verplaatsbare eenheden nodig, die verhoudingsgewijs over veel zware middelen moeten beschikken. Bij hun inzet is de oude spreuk „Activité et vitesse” van het grootste belang. (Volkomen accoord B. K.).

Het Leger, de Natie, Maart 1951.

B. K.

Uranium.

Het uranium is de noodzakelijke grondstof voor de atoombom. Naast de enorme fabrieken die het uranium verwer-

ken, zijn de vindplaatsen — de ligging en de ertsrijkdom ervan — van grote politieke en strategische betekenis. Het uranium komt niet in zuivere toestand in de natuur voor, maar steeds in verbindingen. Het rijkste erts is de pechblende of uraniet, dat 30—80 % uranium bevat. De belangrijkste wereldproducent van uranium is de Belgische Congo. De tweede wereldproducent is Canada. De derde producent zijn de Verenigde Staten van Amerika. Dan volgen Tsjechoslowakije en Portugal. De opbrengst van Rusland is onbekend. Er worden daar uranium ertsen gevonden in de Oeral, in Oost-Siberië en in de Oekraïne. Voor de tweede wereldoorlog werd de totale uraniumproductie geschat op 1700 ton erts per jaar, waarvan 1052 ton door de Belgische Congo, 600 ton door Canada, 30 ton door Tsjechoslowakije, 11 door Portugal en 3 ton door de Verenigde Staten. Sindsdien is er echter geen enkele statistiek meer gepubliceerd. De „geheimen” die rondom de atoombom zweven, zijn daar uit de aard der zaak de oorzaak van. Men kan echter wel aannemen, dat de productie in de Belgische Congo, Canada en de V.S. veel groter is geworden dan voor de oorlog het geval was. (Wij wijzen er op dat de meeste en de grootste vindplaatsen niet in de Sovjet Unie liggen, wat strategisch van veel betekenis is. B. K.).

Het Leger, de Natie, Maart 1951.

B. K.

Een Duits militair tijdschrift.

Met de val van het Derde Rijk, was het drukken en verspreiden van Duitse militaire tijdschriften in Duitsland verboden. In Maart jongstleden is bij de uitgeverij Mittler en Sohn in Bonn het eerste militaire tijdschrift weer uitgegeven onder de titel „Europäische Sicherheit”. Hoofdredacteur is Martin Sommerfeldt, die tijdens de oorlog bij de voorlichtingsdienst van het leger was. In de eerste aflevering wordt het probleem der Duitse herbewapening aangesneden. Verder verklaart de redactie dat zij zich zal bezighouden met het geven van beschouwingen over de moderne oorlogsmiddelen en de krijgswetenschap. Verder over lessen uit de krijgsgeschiedenis, strategie, tactiek, wapenleer, en bewapeningsvraagstukken. Bondskanselier Dr Adenauer schreef in het eerste nummer een voorwoord, waarin hij pleit voor Duitse deelneming aan een Europees leger. Generaal Frieszner doet een beroep op de Duitse jeugd, waarin hij zegt, dat de Duitsers moeten erkennen, dat het niet meer alleen om Duitsland gaat, maar om geheel

Europa. Generaal von Böchmann bespreekt de moeilijkheden van de heden-daagse hogere bevelvoering. Dit is slechts een greep uit het op hoog militair wetenschappelijk peil staande nieuwe Duitse militaire tijdschrift, aldus de Zwitserse commentator.

Allgemeine Schweizerische Militär Zeitschrift, Maart 1951.

B. K.

Kan de atoombom tactisch worden gebruikt?

Het tactisch gebruik der atoombom hielden allen voor een onmogelijkheid. Luitenant-Kolonel Parker is echter van mening, dat men daarmee toch rekening moet houden. Het bombarderen van zeer belangrijke bruggen, of een bruggehoofd kunnen zeer zeker het doel van een atoombom aanval zijn.

De volgende gegevens kunnen daarbij worden gebruikt:

Voor de berekening van de reducering van de gammastralen door een dekking kan men de volgende formule gebruiken:

$$I_a = \frac{I_e}{2^n} \text{ waarbij is}$$

I_e = de intensiteit der indringende stralen uitgedrukt in R.

I_a = de intensiteit der uittredende stralen uitgedrukt in R.

$$n = \frac{d}{H} \text{ waarbij}$$

d = de sterkte der dekking.

H = de halveringsdikte, d.w.z. de noodzakelijke dikte van een zeker materiaal, om de intensiteit der stralen te halveren.

Voorbeeld: Bij een explosie van de atoombom op 600 m boven de grond is de sterkte der straling bij een doel op 450 m afstand van de plaats loodrecht onder de bom 5500 R. Dit is een getal aan de praktijk ontleend. Een niet beschermd mens wordt daar dus onherroepelijk gedood.

	atoombom met een uitwerking overeenkomende met een lading trotyl van	
	20.000 ton	100.000 ton
Uitwerking tegen ongedekte doelen		
a Druk		
Alles dood in een cirkel met een straal van	100 m.	150 m.
Volledige verwoesting van alle huizen in een cirkel met een straal van	1800 m.	3000 m.
b Gammastralen (radiatie)		
600 R (100 % dodelijke uitwerking in een cirkel met een straal van	1140 m.	1590 m.
400 R (50 % dodelijke uitwerking in een cirkel met een straal van	1260 m.	1740 m.
(1 R = 1 Roentgen is de eenheid voor aanduiding der intensiteiten gammastraling. Tot 100 R is deze straling ongevaarlijk, boven de 600 R is deze dodelijk).		
c Hitte		
Ernstige verbranding in een cirkel met een straal van	3000 m.	4500 m.
Tegen deze soorten van uitwerking van de oude- (type Hiroshima) en nieuwe atoombom zijn de volgende dekkingen noodzakelijk:		
a Druk		
Gebouwen berekend op een winddruk van 450 kg per m ² en loodrechte druk van 350 kg per m ² blijven staan op een afstand van het springpunt der bom van	750 m.	1275 m.
b Gammastralen		
Noodzakelijkheid der dekking om op 750 m. afstand van het springpunt de intensiteit der straling tot beneden de 100 R te reduceren	66 cm. beton 22 cm. staal	92 cm. beton 31 cm. staal
c Hitte		
Iedere niet brandbare dekking kan helpen. Hout vliegt in brand op een afstand van het springpunt van	3,5 km	5,3 km
wollen kleding op een afstand van	1,9 km	2,9 km

Nu is H voor aarde = 72 cm. Bij een aarddekking van 72 cm wordt de intensiteit der straling dus $I_a = \frac{5500}{26} = 86 R$, waardoor dus absolute dekking tegen de straling wordt verkregen.

Bij een aarddekking van 48 cm krijgen wij $I_a = \frac{5500}{24} = 350 R$, derhalve een intensiteit, die al heel wat slachtoffers zal maken. In een schuttersput is de man tegen de gammastraling beveiligd, wanneer hij zo diep wegkruipt, dat hij minstens door 70 cm grond wordt gedekt. Ook tegen de druk en hitte is hij op deze wijze beschermd. De bemanning van een tank is tegen de hittestraaling goed beveiligd.

De gammastralen gaan op 450 m nog door de pantsring van een middelbare tank heen. De drukwerking kan zodanig zijn dat de tank wordt omgeblazen. De officieren die worden belast met het treffen van verdedigingsvoorbereidingen in de radiologische oorlog krijgen een driejarige opleiding waarvan een jaar aan een Hogeschool voornamelijk in kernphysica. Daarna volgt praktisch werk in het terrein en in laboratoria van atoomenergiecommissies. Daarna worden zij in de hogere staven als adviseur ingedeeld. (Geen halve maatregel. B. K.).

Allgemeine Schweizerische Militär Zeitschrift, Maart 1951.

Naschrift — Het oorspronkelijke artikel heeft gestaan in „The Military Engineer“ van September 1950. Schrijver eindigt daar met de hieronder volgende belangrijke conclusies:

1. De overblijvende radio-activiteit van een hoog in de lucht ontploffende bom — ± 350 m of meer boven de grond — is onbetekenend in vergelijking met de uitwerking van andere aard. Een gebied, dat op een dergelijke wijze wordt aangevallen, kan zonder risico onmiddellijk worden betreden.

2. De besmetting, welke het gevolg is van een luchtexplosie, dan wel van een bom die op de grond detoneert, zal de bezetting van een beperkt terreingedeelte voor enige tijd onmogelijk maken. Het getroffen terrein zal echter, afhankelijk van de omstandigheden, binnen enkele minuten tot enkele uren wederom kunnen worden betreden.

3. De warmtestraling van een explosie in de lucht zal, indien hiertegen geen beschutting aanwezig is, op groter afstand verliezen berokkenen, dan de kracht van de ontploffing zelf, of de werking der gammastralen.

4. De kracht van de ontploffing heeft, in verband met het vermogen van het menselijk lichaam om overdruk te verwerken, in het algemeen meer uitwerking op gebouwen en materieel dan op personen. Bijna alle verliezen, welke in Japan aan de kracht van de explosie moesten worden geweten waren van indirecte aard en het gevolg van rondvliegend puin, ineenstortende huizen, e.d.

5. Eenvoudige onderkomens voor de troepen te velde kunnen de verliezen aanmerkelijk beperken, indien het personeel zich op het ogenblik van de aanval hierin bevindt. Op het atomisch slagveld is daarom het verkrijgen van een tactische verrassing van het allerhoogste belang.

Een pleidooi voor een lichte tank.

Tanks worden steeds maar groter en zwaarder. Zij kosten tonnen om ze te maken. Hun mobiliteit wordt minder en er zijn geen bruggen meer waar ze over heen kunnen. Dit komt, omdat men de bescherming op de voorgrond stelt. Major Appleton is van mening, dat men daarmee op de verkeerde weg is, daar de kanonnen het steeds van de pantsers zullen winnen. Zelfs uit een oogpunt van beveiliging acht schrijver een lichte maar zeer snelle tank beter dan een logge zwaar gepantserde. Maar het voornaamste argument, dat voor de lichte tank pleit, is, dat in de toekomst het vervoer door de lucht steeds grotere afmetingen zal gaan aannemen. De lichte tank moet zich niet wagen in een strijd met een zware. Daar is de pantserjager voor. De eisen die schrijver aan de lichte tank, die dus door de lucht met andere troepen snel kan worden vervoerd, zijn:

- a. bewapening met raketten in plaats van kanonnen;
- b. pantsring moet beschermen tegen mitrailleurkogels en granaatscherven;
- c. brede rupsbanden opdat in elk terrein en elke weersgesteldheid kan worden opgetreden;
- d. laag silhouet;
- e. waterdicht;
- f. maximum gewicht 10 ton (volledig bemand en bepakt).

Zij kunnen in massa worden aangemaakt en moeten ook bij massa worden ingezet. Het raketgeschut waarborgt tevens een grote vuurkracht. En daar gaat het om.

The Military Review, Maart 1951.

B. K

Militaire notities rondom de wereld.

Rusland.

De Russen hebben onlangs grote proefnemingen gehouden met geleide projectielen, waarbij het doel op plm. 1000 k.m. van de startplaats lag. Dat doel was een eilandje in het Omega meer. Omtrent de resultaten is niets bekend.

De Russen hebben bij hun tankeenheden excavateurs, om snel tanks te kunnen doen ingraven. In de tweede wereldoorlog bleken ingegraven tanks zeer moeilijk tot zwijgen te brengen.

Om aan het mijnengevaar zoveel mogelijk te ontkomen, laten de Russen hun tanks in het water van rivieren rijden. Daartoe voorzien zij hun tanks van zeer brede rupsbanden en maken zij ze waterdicht.

Military Review, Januari 1951.

Verenigde Staten.

Jeeps zijn blijkbaar duur in aanschaf en gebruik. De Amerikaanse luchtmacht vervangt al zijn jeeps door gewone lichte auto's, die normaal in de handel zijn. Deze verwisseling zal een besparing van 79 miljoen dollar geven.

De productie van synthetische rubber in de Verenigde Staten zal in 1951 600.000 ton omvatten. In 1950 bedroeg de aanmaak 220.000 ton.

De productie van synthetische benzine in thans zo vervolmaakt, dat de prijzen van synthetische en gewone benzine vrijwel gelijk zijn. Op 5 liter is de synthetische nog slechts 1 dollarcent duurder.

Canada.

De Canadese luchtmacht wordt sterk uitgebreid. Er zullen dit jaar niet minder dan 700 jachtvliegtuigen aan de Canadese luchtmacht worden toegevoegd. Het aantal cadetten voor de luchtmacht wordt met 50 % verhoogd.

Australië.

Het grote proefcentrum voor geleide projectielen bij Woomara in Zuid Australië nadert zijn voltooiing. Einde van dit jaar is alles gereed.

Engeland.

De „Universal“, het grote Engels transportvliegtuig heeft zijn proefvluchten met goed gevolg afgelegd. De spanwijdte bedraagt 48,6 m, de lengte 29,4 m en de hoogte 9,3 m. Het toestel heeft 4 Hercules motoren.

De Britse tankproductie zal zo spoedig mogelijk worden verdubbeld. Dit tankprogramma omvat ook de 50 tons „Centu-

rion“, die beter is dan elk bekend type Sovjet-tank.

Pakistan.

De regering van Pakistan gaat militaire training en militaire wetenschap als verplichte leervakken op de middelbare en hogere scholen invoeren.

Sovjet-Unie.

De Russen hebben een nieuwe tank geconstrueerd, de A M 11. De laatste Europese en Amerikaanse snufjes zijn er in verwerkt.

Volgens Britse gegevens omvat de Russische militaire macht het volgende:

1. De Sovjet-Unie heeft nu 3 miljoen man onder de wapenen. De jaarlichting bedraagt 1.200.000 man.
2. In 1954 zal de Sovjet-Unie 12 tot 13 miljoen geoefende soldaten hebben.
3. Sinds 1945 is het Rode Leger zorgvuldig gereorganiseerd. Het zwaartepunt ligt op de tanks en de artillerie.
4. De Sovjet-luchtmacht omvat 18.000 eerste lijn vliegtuigen.
5. In 1952 zal de Sovjet-Unie over genoeg atoombommen beschikken om er een oorlog mee te wagen.

The Military Review, Maart 1951. B.K

Opinie onderzoek in Korea.

Een Amerikaanse compagniescommandant die vier maanden met zijn compagnie in Korea had gevochten, heeft een opinie onderzoek doen houden. Op de vraag „Wat vindt ge in Uw opleiding het belangrijkste als voorbereiding voor de werkelijkheid hier in Korea“, kreeg hij de volgende antwoorden.

- 47 man: algemene tactiek, dus de juiste wijze van vechten.
- 40 „ : lichamelijke opvoeding.
- 15 „ : individuele training.
- 5 „ : wapentraining.

Geen enkele: discipline.

Op de vraag „Aan welke delen der opleiding moet meer of minder aandacht worden besteed“, luiden de antwoorden:

- 55 man: algemene tactiek.
- 47 „ : lichamelijke opvoeding
- 9 „ : individuele training.
- 10 „ : wapentraining.
- 11 „ : discipline.

Verder meenden 80 man, dat hun opleiding goed was geweest, 70 meenden van niet.

Combat Forces, Maart 1951

B. K.